

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
210. (1530.) szám

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka áttérünk a téli időszámításra: hajnali 4-kor 3 órára kell visszaállítani az óra mutatóit!

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3288 ▲
1 amerikai dollár	3,0897 ▼
100 magyar forint	1,4363 ▼

Aktuális 3

Tülekedés Szent Demeternél

Több ezer zarándok tülekedett tegnap a bukaresti ortodox érsekségnél azért, hogy néhány másodpercre Szent Demeter ereklyéinek közelébe férkőzhessen.

Kultúra 6

Animációs világnap Nagyváradon

Filmvetítésekkel és a romániai animáció helyzetéről tartott előadásokkal ünnepli az animáció világnapját ma és holnap a nagyváradai Metrion Egyesület. Bemutatják az idén elhunyt román animációs óriás, Luminița Cazacu *Pin-Pin kalandjai* című alkotását is.

Vezércikk 3

EU-s kampó a végelgyengülőknél

Mi következik ebből? Hogy azok a tagországok is számíthatnak érelyes EU-s beavatkozásra, amelyek esetleg a Görögországhoz hasonló helyzetbe kerülnek. Itt van mindjárt Románia: a bukaresti kormány éppen Görögország helyzetével riogatta folyamatosan polgárait, hogy aztán azok most jól becsapva érezték magukat. ▶

Salamon Márton László

Élelmiszer: drágább vagy rosszabb legyen?

Az élelmiszerárak az elmúlt hónapokban csökkentek a jó agrártermésnek köszönhetően. A trend azonban az év utolsó felében megfordul. Fotó: ÚMSZ/archív

Az energiaárak emelkedése miatt emelkednek az élelmiszerárak: az év végéig 5-7 százalékkal kell többet fizetnünk az alapélelmiszerekért. A jövő év elején újabb árugrás jöhet, addig biztosítanak ugyanis utánpótlást a hazai alapanyag-tartalékok. Az élelmiszergyártók elégedetlenek az áremelés mértékével: úgy vélik, hogy a viszonylag alacsony árak csak a minőség rovására tarthatók. Az Országos Fogyasztóvédelmi Hivatal a vásárlók éberségében bíz, könnyen a kosarunkba kerülhet olyan vaj, amely csak „nyomokban” tartalmaz tejet. **7. oldal** ▶

Fellelegzett az Európai Unió

▶ Csaknem nyolc órán át tartó tárgyalás után az euróövezet vezetői tegnap hajnalra megállapodtak az európai adósságválságot kezelő átfogó tervről. A döntéseket az EU vezetői és az elemzők is üdvözlötték, a tőzsdék pedig pozitívan reagáltak. Traian Băsescu államfő szerint az EU-csúcson Románia választ kapott korábban megfogalmazott aggodalmaira. **2. és 3. oldal** ▶

A „Merkozy”-tandem keresztülvitte akaratát az EU-tagországok állam- és kormányfőinek találkozásán

Tovább tarthat a népszámlálás

▶ Meghosszabbíthatják a népszámlálás határidejét, ha a kérdezőbiztosok nem tudják tartani az ütemtervet. A Boc-kabinet ma dönt erről az Országos Statisztikai Hivatal helyzetjelentése alapján. Az adatrögzítést nehezíti, hogy a számlálóbiztosoknak vissza kell térniük azokhoz a háztartásokhoz, ahol korábban nem rögzítették a személyi számokat. Az RMDSZ forró drótján továbbra is érkeznek az adatrögzítéssel kapcsolatos panaszok. Sepsiszentgyörgyön egy állami hivatal alkalmazottait arra szólították fel Antal Árpád polgármester szerint, hogy ne nyilatkozzanak arról, honnan költöztek a megyeszékhelyre. **7. oldal** ▶

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Parasztpártiak jártak az államfőnél

Két órát tárgyalt tegnap az államfő a két szárnyra szakadt Kereszténydemokrata Nemzeti Parasztpárt képviselőivel. Az egyik szárny alelnöke, Aurelian Pavelescu szerint Traian Băsescu közvetíteni próbált a konfliktusban álló felek között, és a tárgyalásokon nem került szóba az a lehetőség, hogy a Parasztpárt csatlakozzon a Demokrata Liberális Párt köré csoportosuló Népi Mozgalomhoz. A másik szárny vezetője, Victor Ciorbea nem kívánt nyilatkozni a Cotroceni-palotában elhangzottakról.

Egyre több a halott a törökországi földrengésben

Egyre növekszik a törökországi földrengés halálos áldozatainak száma. A hatóságok jelenleg 523 halottról és 1650 sérültről tudnak – írja a BBC. Eddig 185 embert mentettek ki a romok alól. A hatóságok szerint több mint kétezer épület dőlt össze a vasárnapi 7,2-es földrengésben. Egy 19 éves diákot csütörtökön ástak ki, miután 90 órát volt beszorulva egy összedőlő ház alá. Mind a mentőegységek munkáját, mind a fedél nélkül maradt emberek életét nagyon megnehezíti, hogy esik az eső és a hó.

Izraeli légitámadás a Gázai övezetre

Izraeli harci gépek három légitámadást mértek tegnapra virradóra a Gázai övezet déli részére, válaszul arra, hogy korábban palesztin területről három rakétával támadták a zsidó államot – közölte az izraeli hadsereg egyik szóvivője. Az izraeli gépek a Hán-Júnisztól keletre és nyugatra fekvő területet, és a Gázai övezetet uraló Hamász szélsőséges mozgalom katonai szárnyának, az Ezzedin el-Kasszám Brigádok egyik bázisát támadták. Sem a palesztin rakétatámadásnak, sem az izraeli válaszcsepének nem voltak áldozatai.

Ügyészi vizsgálat a horvát kormányt ellen

Illegális pártkasszák miatt vizsgálatot indított a horvát kormányt ellen a korrupció és szervezett bűnözés elleni harcot szolgáló ügyészi iroda (USKOK) – jelentette be tegnap a miniszterelnök. Jadranka Kosor közlése szerint a vizsgálat arra az időszakra irányul, amikor Ivo Sanader korábbi kormányfő állt a Horvát Demokratikus Közösség (HDZ) élén. Sanader 2009 júliusában mondott le a kormány és a HDZ élén betöltött posztjáról. 2010 decemberében Salzburg környékén őrizetbe vették, miután hazája ügyészi szervei nemzetközi körözést adtak ki ellene korrupció gyanúja miatt. Idén Ausztria kiadta őt Zágrábnak, első pere e hónap végén kezdődik. Azzal vádolják, hogy törvénytörő eszközökkel próbált tömött kasszát létrehozni pártja, a Horvát Demokratikus Közösség számára.

Felére csökkent a Fidesz támogatóinak aránya

A teljes felnőtt lakosság körében továbbra is jelentősen vezet a Fidesz-KDNP, annak ellenére, hogy az elmúlt egy évben folyamatosan olvad a támogatottságuk. Tavaly november óta a felére csökkent a kormánypártok szimpatizánsainak aránya, írja a Tárki legújabb felmérésének összegzésében. Mint írták, az MSZP és az LMP tábora azóta – kis kilengések ellenére – lényegében stagnál, a Jobbiké viszont megduplázódott, csakúgy, mint a bizonytalanoké. Az október 13-a és 18-a között elvégzett, ezer felnőtt megkérdezésen alapuló felmérés szerint a Fidesz-KDNP szavazótáborára a teljes felnőtt lakosság körében a szeptemberi 24 százalékról októberre 23 százalékra, a szocialista párté pedig 10 százalékról 11 százalékra módosult.

Fellélegzett az Unió

Hírösszefoglaló

Megszülettek azok a döntések az euróövezeti országok állam- és kormányfőinek tegnapi hajnalban véget ért brüsszeli találkozásán, amelyekkel reményeik szerint sikerül kezelni a zónában kialakult adósságválságot, és visszanyerni a nemzetközi pénzügyi piacok bizalmát. A döntések azon részét, amelyek közvetlenebbül érintik az euróövezeten kívüli európai uniós tagországokat, így Romániát is, nem 17-es körben, hanem az azt megelőzően tartott 27-es körű, teljes EU-csúcstalálkozón hozták meg. Ezek kulcseleme az európai bankok feltőkésítésének szabályairól született megállapodás.

A 27-ek döntése

Az elfogadott és közzétett hivatalos szöveg tartalmazza a legalább 9 százalékos tőkeemelési mutató követelményét, továbbá azt is, hogy ezt minden banknak jövő júliusig teljesítenie kell. Az Európai Bankhatóság (EBA) számításai szerint a tőkeemelés összes igénye 106,4 milliárd euró lesz.

Az átfogó stratégia másik elemeként a Brüsszelben tárgyaló euróövezeti vezetők kompromisszumra jutottak a bankszektor képviselőivel a velük szemben fennálló görög adósság felének leírásáról. Közlésük szerint összesen mintegy 100 milliárd eurónyi adósság leírásáról van szó, és ennek eredményeképpen az évtized végére a görög államadósság a bruttó össztermékhez képest a jelenlegi 160-ról 120 százalék közelébe csökken. Görögország számíthat a számára már nyáron kilátásba helyezett új hitelprogram jóváhagyására is.

Az uniós vezetők döntöttek arról is, hogy ezer milliárd euróra növelik annak az úgynevezett Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköznek (EFSF) a hatóerejét, amely az esetlegesen fizetési gondokkal szembesülő, további euróövezeti országok kisegítésére használható. A kibővített alap az újonnan kibocsátott kötvények értékére garanciát tud vállalni, másfelől az euróövezeten kívüli befektetéseket is fogadhat.

Ez a mechanizmus a kormányfői tanácsot elnöklő Herman Van Rompuy szerint képes lesz arra, hogy tűzfalként megakadályozza az adósságválság továbbterjedését. Az átfogó csomaghoz tartozik a gazdasági fegyelem és együttműködés további szigorítása.

Az uniós vezetők külön üdvözölték azt, hogy Olaszország további reformok beindítására vállalt kötelezettséget. Rómának azért kell mozdulnia ezen a téren, mert a bruttó össztermékhez viszonyítva 120 százalékos államadóssága egyre inkább aggasztja a nemzetközi pénzügyi piacokat.

José Manuel Durao Barroso, az Európai Bizottság elnöke kijelentette: a meghozott döntések bizonyították, hogy az EU minden megtesz a közös pénz stabilitásának megőrzéséért. Van Rompuyel együtt kifejezte abéli meggyőződését, hogy az elhatározott átfogó stratégia segít visszanyerni a bizalmat az euróövezet és a közös valuta iránt. Elégedettnek mondta magát a döntésekkel Angela Merkel német kancellár és Nicolas Sarkozy francia köztársasági elnök is, Jeórijosz Papandreu görög kormányfő pedig országa életében új korszaknak ítélte a mostani megállapodások nyomán körvonalazódó helyzetet.

Helyes irányú, de lassú lépések

Az euróövezeti csúcson született döntéseket egybehangzóan üdvözölték a sajtó és az elemzők. A első német kommentárok értékelése szerint az adósságválság rendezése érdekében fontos lépés történt előre, de az út neheze még hátravan. A kommentárok többsége kiemelte, hogy Angela Merkel kancellár a csúcson egyik főszereplője volt, és sikerrel érvényesítette a csaknem teljes parlamenti konszenzus nyomán megfogalmazott német törekvéseket.

Az értékelések szerint a legnagyobb kérdőjel továbbra is Görögország jövőjének alakulása, a görög vállalatok betartása. Az ország megmentésének kilátásaival kapcsolatosan ugyanakkor a kommentárokból erőteljesebb optimizmus csendült ki mint a korábbi uniós csúcson után. Ennek kapcsán az elemzők arra mutatnak rá: az adósságok 50 százaléka leírásával reális esély nyílt arra, hogy a görög államadósságok 2020-ra a bruttó hazai termék 120 százalékára csökkentsék. Ez – mint fogalmaztak – még mindig különösen magas ugyan, de jobb kiindulópont az ország talpra állásához.

Angela Merkel kancellár Brüsszelből sugárzott kora reggeli rádiónyilatkozatában azt hang-

súlyozta, hogy „rendkívül elégedett” a csúcson elért eredményeivel. Elismerte, hogy a válságot nem lehet egy csapásra megoldani, de úgy értékelte, hogy Brüsszelben fontos csomagtervet fogadtak el a nagyobb stabilitás biztosítása érdekében. Helyes irányú, de „fájdalmasan lassú” lépéseknek minősítették csütörtöki értékeléseikben londoni pénzügyi elemzők az euróövezeti adósságválság rendezéséről tartott EU-csúcson elért eredményeit. Az első londoni elemzések kiemelik, hogy az értekezlet valójában nem döntött a bankok feltőkésítéséről, hanem csak előírta számukra a tőkeemelési ráta emelését.

Ugyanezt emelték ki tegnapi értékelésükben az egyik vezető londoni pénzügyi elemzők, a Centre for Economics and Business Research szakértői is. A ház szerint az euróövezeti bankok ténylegesen nem kaptak pénzügyi segítséget, csak „megmondták nekik”, hogy emeljék tőkeemelési mutatóikat 9 százalékra, vagyis a Bázeli III. kockázatfedezeti előírásokban szereplő 7 százalékos minimumcél fölé. Az ehhez szükséges tőkét a bankoknak kell megtalálniuk, és ez a gyakorlatban csak a hitelezés visszafogásával – és így a növekedés további lassulásával –, vagy külső befektetők bevonásával lehetséges. ◀

José Manuel Barroso EU-főbiztos és Silvio Berlusconi olasz államfő megkönnyebbülten mosolyognak

„Nem elég az egyéni jog”

ÚMSZ

„Politikailag nem korrekt kollektív jogokról beszélni Brüsszelben, mégis meg kell ragadnunk minden alkalmat arra, hogy elmondjuk: egy kisebbség számára nem elegendőek az egyéni jogok. Ez most ismét bebizonyosodott, amikor egy kis létszámú, az anyanyelvéért, a közösségi jogokért küzdő kisebbség, a svédországi számi közösség törekvéseivel szembesültünk” – fogalmazott Winkler Gyula, az RMDSZ európai parlamenti képviselője a frakcióközi kisebbségi munkacsoport tegnapi strasbourgi ülésén. Hozzátette: kizárólag a kollektív jogok biztosítják mindazokat a jogi eszközöket, amelyek egy közösség megmaradását szavatolják. Az ülésen a svédországi szá-

mi kisebbség ifjúsági szervezete, a Sáminuora képviselői beszéltek közösségük legfontosabb gondjairól. A tanácskozás második felében Korhecz Tamás, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács (VMNT) elnöke és Beretka Katica, a Tanács oktatási ügyekkel foglalkozó jogtanácsosa a vajdasági magyar önkormányzatok intézményét mutatták be, amely konkrét eszközökkel rendelkezik a magyar oktatás, művelődés, média és ifjúság területén.

Winkler azt javasolta a vajdaságiaknak, hogy érdekvégyesítésükben használják ki a Szerbia csatlakozásáig hátramaradó időt, hiszen Románia és Szlovákia példájából egyértelműen látszik, hogy a csatlakozást követően az EU nem kéri számon tagállamainak a politikai döntéseket. ◀

Kitört a pánik Bangkokban

Hírösszefoglaló

Pánikszerűen menekülnek az emberek Bangkokból, miután a hatóságok arra figyelmeztettek, hogy a megáradt folyók napokon belül elárasztják a kilencmilliósföldi fővárost. A kormány ötnapos munkaszünetet rendelt el Bangkokban és a katasztrófa sújtotta területeken. „Először használom az evakuálás szót. És most először kérek mindenkit, hogy hagyja el a várost” – mondta a bangkoki polgármester.

A főváros utcáin csütörtökön tegnap dugók alakultak ki, tízezrek árasztották el a busz- és vasúti pályaudvarokat. Hírügynökségek helyszíni beszámolóikban úgy jellemzik a helyzetet, hogy Bangkok „lassan, de biztosan” víz alá kerül. A főváros északi negyedei

már jórészt vízben állnak. A hatóságok 19 városnegyedben rendelték el a lakosság kötelező evakuálását.

Az ár tetőzését helyi idő szerint szombat estére várják, amikor a Csao-phra folyó vízszintje 2,65 méter lesz, vagyis elméletileg 15 centiméterrel haladja meg a fővárosi védőgátak magasságát. Habár a folyó rövid ideig fog tetőzni, minden bizonnyal átszakítja a töltéseket és zsilipeket, és elárasztja Bangkok nagy részét. A folyó magassága a hét elején már meghaladta a korábbi 2 méter 27 centiméteres rekordot, amelyet 1995-ben mértek.

Sok üzletben már csak jegyre adnak rizst és tojást, hogy megakadályozzák a felvásárlást. Néhány helyen már kifogyóban vannak az ásványvízkészletek is. ◀

Băsescu már nem aggódik

Cs. P. T.

► Románia az EU-csúcson megnyugtató válaszokat kapott korábbi aggodalmaira – jelentette ki az Európai Unió állam- és kormányfőinek szerda esti találkozója után az államfő. Brüsszeli sajtótájékoztatóján Traian Băsescu arra a döntésre utalt, hogy feltőkésítési kötelezettségük teljesítése érdekében az anyabankok nem menekítik ki a külföldi leánybankjaiknál kihelyezett tőkeállományukat; eszerint a romániai leánybankok továbbra is elegendő tőkével rendelkeznek majd ahhoz, hogy a vállalkozók hiteligényét és nem utolsósorban a román költségvetési hiányt finanszírozni tudják. Az államfő tájékoztatása szerint az elkövetkezendőkben a jegybank nyomon követi majd a Romániában működő külföldi tőkeállományának mozgását. „Ha a tőkeállomány egy bizonyos szint alá csökken, azonnal jelezzük az anyabanknak, amelynek intézkednie kell, hogy a tőke kivétel megszűnjön” – válaszolt az EU-csúcson elfogadott garanciákat az államfő.

Nem lesz bérlevágás

Mihai Tănăsescu, a Nemzetközi Valutaalap romániai képviselője szerint jó hatással lesznek Romániára az EU-csúcson hozott döntések. Szerinte a pozitív hatások már érzékelhetők: megugrottak a tőzsdéi árfolyamok, felélénkült a pénzpiac. „A lejeuró árfolyam stabil lesz” – jósolta a pénzügyi szakember. Szerinte jogosak voltak Traian Băsescu költségvetési deficit finanszírozásával kapcsolatos aggodalmi. „A bankpiacon jelenleg kevés és drága a hitel. Ezért minél kevesebbet kell költenünk, hogy minél kevesebb kölcsönre szoruljunk” – magyarázta. Hozátette, szerinte nem lesz szükség a nyugdíjak és bérek

„Választ kaptunk aggodalmainkra” – mondta Traian Băsescu Brüsszelben

Elena Udrea: béremelés legfennebb júliustól

A jövő évi költségvetés nem teszi lehetővé a bérek és nyugdíjak emelését az első félévben – erősítette meg tegnap Elena Udrea a költségvetésről kiszivárgó információkat, melyekről tegnap lapunk is beszámolt. A fejlesztési miniszter szerint a juttatások növelése a második félévben is csak akkor kerülhet szóba, ha a költségvetés bevételei ezt megengedik. Udrea megerősítette azt is, hogy a kormány sürgősségi rendeletben halasztja el az egységes nyugdíjtörvény által előírt nyugdíjemelést.

csökkentésére jövőre Romániában a deficit leszorításához.

Victor Ponta: az emberek sínylik meg

Az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség (USL) társelnöke, Victor Ponta ezzel szemben úgy véli, a szerda esti EU-csúcs döntéseinek az adófizető uniós polgárok isszák meg a levét. „Elvesszük a pénzt az emberektől, és odaadjuk a bankoknak. Ez volt a döntések logikája” – vélekedett a politikus. Szerinte a döntések hátterében az áll, hogy Nicolas Sarkozy francia elnök és Angela Merkel német kancellár is választásokra készül. „Így érthető, hogy inkább a bankok érdekeit védik, nem az embereket” – fogalmazott. Ponta szerint az államfő brüsszeli útja előtt megfogalmazott aggodalmi annak elismerését jelentik, hogy Románia továbbra is nagyon nehéz helyzetben van.

Winkler Gyula nem félti a bankokat

Winkler Gyula európai parlamenti képviselő, gazdasági szakpolitikus kérdésekre úgy értékelte: az EU-csúcson hozott döntések közvetlenül nem, de közvetve mindenképpen érintik Romániát is. „Ha az euróövezet elindul a stabilitás útján, s erre van remény, akkor ez Romániának is jobb perspektívákat jelent” – fogalmazott. Kérdésünkre, miként sikerült szerinte meggyőznie az EU vezetőinek a bankokat arról, hogy engedjék el Görögország adósságának felét, Winkler így válaszolt: „Kissé leegyszerűsítve: azt mondták nekik, ha az euróövezet bukik, ti is buktok. Ez hatott”. Az EP-képviselő hozzátette, az érintett pénzügyminiszterek esetében nem veszteséget, inkább a várható nyereség csökkenését jelenti a görög tartozás elengedése. ◀

EU-s kampó a végelgyengülőknél

Salamon Márton László

Pofonegyszerűen oldották meg végül az Európai Unió állam- és kormányfői szerda esti, csütörtök hajnalba nyúló találkozásukon a görög problémát: az Athént fenyegető fizetésképtelenség úgy kerülhető el,

hogy a görög adósság kerekén felét, százmilliárd eurót egész egyszerűen elengednek. Azaz hogy ráveszik az európai bankokat, „önként” mondjanak le arról a pénzről, amellyel Athén tartozik nekik. Cserében megnövelik ezermilliárd euróra az úgynevezett Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) hatóerejét, amiből azoknak a bankoknak a feltőkésítését állják, amelyek képtelenek önerőből ezt megoldani. Magyarán, uniós állampolgárok adóeuróit használják fel arra, hogy kihúzzák a bajból a másik bajbajutott uniós tagállamot. Persze, nem szolidaritásból meg emberszeretetből, hanem jól felfogott saját érdekből: a mai, globalizált pénzügyi világban annyira összefonódott minden és mindenki, hogy – egymáshoz kötött alpinistákként – az egyik lezuhanó húzza magával a többi is.

Mi következik ebből? Hogy azok a tagországok is számíthatnak érélyes EU-s beavatkozásra, amelyek esetleg a Görögországhoz hasonló helyzetbe kerülnek, illetve hogy a többi eladósodott ország is követelheti adott esetben adósságainak leírását. Itt van mindjárt Románia: a bukaresti kormány éppen Görögország helyzetével riogatta folyamatosan polgárait, hogy aztán azok most jól becsapva érezhessék magukat. Hiszen lám, a görögök jól éltek, „pazaroltak”, most mégsem rajtuk csattan az ostor. Míg a súlyos megszorításokat elszenvadó „aszketá” román állampolgárok bérét kormányuk hiába vágta le, hiába adózta meg a nyugdíjukat, az optimista nyilatkozatok és az örökös önfényezés ellenére a helyzet jobbra fordulásának legkisebb jele sem látható. Sőt, a megígért bérkiegészítésnek és a már törvénybe foglalt nyugdíjemelésnek is búcsút inthetnek immár Románia közalkalmazottai, nyugdíjasai. Még örülhetnek, ha nem lesznek újabb levágások, vagy nem üt be az athénihoz hasonló krach, és nem következik be – a külföldi bankok kilátásba helyezett és továbbra sem kizárható kivonulása esetén a romániai tőkepiacról – az állam fizetésképtelensége.

Igaz, tegnap hajnal óta már azt is tudjuk, hogy erre a senki által nem kívánt forgatókönyvre is lenne megoldás: a többi uniós ország nem engedné bezuhanni Romániát a szakadékba, nehogy őket is magába rántsa. Kérdés viszont, hogy ez meddig folytatható így, hiszen lassan már több lesz a végelgyengülés előtt álló, lezuhanni készülő hegymászó, mint a kampókba kapaszkodó alpinista.

Hétfőn döntenek a népszavazásról

Kovács Zsolt

► Kovászna megye önkormányzata tegnaptól hétfőre halasztotta a szokásos havi ülését, amelyen többek között arról döntenek a tanácsstagok, hogy megszervezik-e azt a népszavazást, amely során Székelyföld egységéről dönthetnek a polgárok. Fazakas Tibor, az MPP országos alelnöke, tegnap kifejtette: kinkeservesen sikerült napirendre tűzni a tervezetet, de kérdéses, hogy sikerül-e megszavaztatni. Az önkormányzat négy bizottságában az RMDSZ-esek ellene szavaztak, és Fazakas szerint ebből is látszik, hogy az RMDSZ számára kényelmetlen ez a téma. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester arra hívta fel a figyelmet, hogy az MPP tervezete hiányos, hiszen a közigazgatási egység módosításakor pontosan le kell szögezni annak a határait és központját. Tamás Sándor tanácselnök pedig kifejtette, a kezdeményezés politikai nyilatkozatnak jó, de határozat-tervezetnek nem felel meg. ◀

Tülekedés Szent Demeternél

ÚMSZ

► Több ezer zarándok tülekedett tegnap a bukaresti ortodox érsekségnél azért, hogy néhány másodpercre Szent Demeter ereklyéinek közelébe férkőzhessen. A sorban állók személyi

igazolványait, pénztárcájukat, autókulcsukat, óráikat érintették a kegytárgyakhoz, melynek földöntúli erőket tulajdonítanak.

A zarándokok többsége egész éjszaka virrasztott, hogy az ereklye közelébe jusson, így el-

vesztették türelmüket, amikor egy órára – az érsekségen tartott mise idejére – leállt a sor. Így kisebb rendbontás tört ki, ám sérülések nem történtek. Szent Demeter a román ortodox egyház egyik legtiszteltebb szentje. ◀

Sokan már szerda este beálltak a sorba az érsekségnél, hogy az ereklye közelébe juthassanak

Fotó: Tofán Levente

Román lapszemle

A romániai autótulajdonosok közel fele nem tudja beszerezni gépkocsijára a téli gumit. Miután november 1-jétől kötelező minden autót „téliíteni”, az abroncsok 30–40 százalékkal drágultak, de emellett a beszerzésük is nehéz, mivel a legtöbb raktárból kifogyott a termék. (Adeváru!) ► Sorin Ovidiu Vântu visszacserezte a Realitatea TV-t Sebastian Ghișától, akivel tavaly öt évre szóló bérleti szerződést kötött – derül ki abból a felvételtől, amelyen Bogdan Chireac arról mesél Corina Drăgotescu televíziós újságírónak, hogy hogyan gratulált a „mogulnak”. A felvétel október 23-án készült, nem sokkal azután, hogy a Realitatea TV-ből kivált a Ghișă által vezetett RTV. (Evenimentul zilei)

Az internetes Abszurdisztán

A „filozófiai” tartalmú követelések mellett igen sok egyszerűbb, egészen hétköznapi, mondhatni prózai, földhözragadt ügy szolgálatát is szép számban vállalják fel az internetes oldalakon.

Transindex/Bogdán Tibor

A romániai on-line aláírásgyűjtő oldalak meg erősítik azt a vélekedést, miszerint Románia valóságos Abszurdisztán. Ezekből az oldalakból ugyanis kiderül, hogy az ország lakossága a legelképezhetőbb ügyeket vallja magának, a leghetetlenebb követeléseket kész aláírásával támogatni. Mindebből arra is következtethetünk, mennyire siralmas manapság az ország értékrendje.

Ceausescu, a hős

Néhány éve a közvélemény-kutatások is igazolták annak tényét, hogy Romániában egyre többen sírják vissza a kommunizmus időszakát, a Ceausescu-féle „aranykort”. Az interneten most aláírásgyűjtés indult annak érdekében, hogy nyilvánítsák mielőtt nemzeti hőssé a volt kommunista diktátort, a „ro-

mán nép legszeretettebb fiát”, Nicolae Ceausescut. Az akció kezdeményezői szerint ugyanis „a kommunizmus idején sok gyárat építettek, erős volt az ipar és a mezőgazdaság. 1989-ig nem tartozott milliárdokkal a Nemzetközi Valutaalaphoz az ország. A jövő a jelen áldozata”. Ezt a szöveget eddig közel félezren írták alá, egyben azt is javasolva, hogy alakítsák újra a Román Kommunista Pártot.

Bár sokan hajlamosak lennének azt hinni, hogy nagyrészt a kommunista eszmékben megcsontosodott, idősebb nemzedék tagjai csatlakoztak a felhíváshoz, ez aligha lehet így igaz, hiszen közülük csak igen kevesen használnak számítógépet, navigálnak az interneten.

Érdekes módon a jelenkor politikusaival szemben már sokkal kevésbé elnézőek az aláírók: Több petíció is van, amely Emil Boc miniszterel-

nök vagy Traian Basescu azonnali menesztését követeli. Több, mint százan egyenesen a parlamenti képviselők eutanáziájára (elaltatására) is szavaztak, mert szerintük a honatyák képtelenek elfogadható megoldást találni a kóbor kutyák problémájára. Megjegyzésként ehhez csak annyit fűzhetünk, hogy az elaltatásra aligha lenne szükség: amint azt a sajtó már számtalanszor ékesszóló felvételekkel bizonyította, honatyáink minden külső beavatkozás nélküli is jókat tudnak szundikálni az ülés-teremben.

Darwin és a pápa ellen

Hihetetlenül sokan vannak azok, akik Isten léte, az ember bibliai teremtéstörténete mellett teszik le voksukat. Ők egyszerűen nem hiszik el a darwini fejlődéstannak azt a kitételét, miszerint az ember a majomtól származik. Az elméletet elvető aláírók kommentárjaikkal és aláírásukkal hajlandóak tanúsítani azt, hogy az embert Isten teremtette, a saját képére, az első ember tehát Ádám volt, és az ő oldalbordájából lón Éva; mindkét lénybe a Teremtő lehelt életet. Következéské-

pen tehát az élet egyetlen forrása Isten.

A darwini tanokkal szemben fellépők ugyanakkor durvának és elfogadhatatlannak tartják annak a tábornak az álláspontját, amely véget vetne, legalább is az iskolákban a „vallásos indoktrinációnak”. Egyikük az erre felszólító falragaszt legszívesebben hatalmas fehér kereszttel mázolni be.

Sokan vannak olyanok is, akik például XVI. Benedek pápa esetleges romániai látogatása ellen gyűjtenek aláírásokat. Ők nem föltétlenül az ellentáborba tartoznak, hiszen jórésztük nem ateista; inkább meggyőződéses és bigott román ortodox vallásúakról van szó, akik korábban – akárcsak annak idején maga a román ortodox egyház feje, Teoctist pátriárka –II. János Pál pápa romániai útja ellen is felemelték szavukat.

Kötelező sörfogyasztás

Persze a „filozófiai” tartalmú követelések mellett igen sok egyszerűbb, egészen hétköznapi, mondhatni prózai, földhözragadt ügy szolgálatában is szép számmal gyűlnek az aláírások.

Alighanem megrögzött Red's Sun fogyasztó lehet annak az internetes úrlapnak az elindítója, aki azt akarná elérni, hogy törvényileg kötelezze a Kaufland áruházláncolat számára kedvező sörfajtájának árusítását. Az akció kezdeményezője még e sörféleség fogyasztásának kötelezővé tételét is elképzelhetőnek tartja. A petíciót egyenesen a Boc-kormánynak címezik (helyesen, hiszen Traian Basescu államfőhöz a whiskey-fogyasztás fellendítéséért kellene folyamodniuk), arra szólítva fel Elena Udrea idegenforgalmi miniszter asszonyt, „támogassa ezzel az intézkedéssel az Ursus sörgyárat, mert ezzel igazi emlékművet állít magának, a román nép pedig hűségesen fogja őt szolgálni”.

Feltehetően azonban a román népek – egyelőre – nincsenek ilyen szándékai, hiszen a virtuális folyamodványt eddig mindössze három személy írta alá – közülük legkevesebb egy éppen maga a szerző lehet.

Égész sor kezdeményezett lehet aláírni különféle nemzetközi rock-sztárok romániai meghívásának és koncertezésének támogatása érdekében. A legtöbb aláírást ka-

pott sztárok között szerepel többek között Lil Wayne illetve Eminem, de mindenképp a Robbie Williams koncertjét szorgalmazó folyamodványa a legérdekesebb. Amellett ugyanis, hogy megpróbál az emberek érzelmeire hatni, még ötleteket is javasol arra, hogy miként lehetne elegendő számú aláírást összegyűjteni. „Most valóra válhat egy álom. Robbie Williams a múlt héten azt nyilatkozta, eljön Romániába, ha azt 20.000 ember szeretné. Egyetlen dolog szükséges: írj alá és küldd el az ismerőseidnek is! A leggyorsabban úgy lehetne összegyűjteni, hogy elküldöd legalább 200 embernek, anynyi a messenger listádon is van. Ha ebből csak százan írják alá és küldik tovább 200 ismerősüknek, és azok közül is csak száz írja alá, már az 10 000 ember, hiszen 100x100=10 000.” A lelkes matematikus-aktivistának azonban mindeddig csupán 590 aláírást sikerült összegyűjtenie. Ami több, mint 19 400-zal kevesebb a szükségesnél. Ha tehát hihetünk a matematikának, akkor aligha lesz egyhamar Robbie Williams koncert Romániában. ◀

Köznevelési törvény – érvek, ellenérvek

Átfogó társadalmi vitát váltott ki Magyarországon a budapesti kormány által kedden elfogadott köznevelési törvénytervezet, amely október végén-november elején kerülhet az Országgyűlés elé.

MTI/ÚMSZ

Hoffmann Rózsa magyar oktatási államtitkár a köznevelési törvénytervezetben látja a magyarországi oktatás megreformálásának zálogát, a dokumentum legnagyobb érdemei között tartja számon azt, hogy a nevelést, vagyis a teljes személyiség formálását állítja a pedagógiai tevékenység középpontjába.

Nemzeti alaptanterv

A törvénytervezet támogatói úgy vélik, hogy miután 2003-ban kivették a nemzeti alaptantervből a kötelezően tanítandó ismereteket, a jogszabály most felhatalmazást ad majd a kormánynak arra, hogy megalkossa azt az új nemzeti alaptantervet, amely előírja a mindenki számára egységesen biztosított és egységesen továbbítandó tartalmat, a magyar és az egyetemes műveltség minimumát.

További pozitívumként hozzák fel azt is, hogy ismét beindítják majd az oktatás-ügy külső szakmai ellenőrzését. A jelenlegi törvénytervezet fő céljai közé tartozik a tehetséggondozás, továbbá a leszakadás megállítása,

amely lehetővé teszi, hogy a nagyon nehezen fejlődő gyermekek kis létszámú csoportokban fejleszthetők normál évfolyamban. Az óvoda főszabály szerint – 2014-től – 3 éves kortól lesz „általánosan kötelező”, egyes nagycsaládnak azonban lesz lehetőségük arra, hogy ne adják 3 éves kortól óvodába a gyermekeiket. A második Széchenyi-terv keretében egyébként jelentős óvodaépítési program indul majd.

Kiszámítható életpálya

A magyar államtitkár elmondásának megfelelően a pedagógusok számára kiszámítható életpályát biztosítanak. Munkaidejük a magyar társadalomban szokásos heti 40 órán belül marad, ám a munka intenzitása változni fog, ugyanakkor minden tanár érezhetően többet keres majd. Az új pedagógus-béretábla számítási alapja a minimálbér lesz – ami a jövő évtől 90 ezer forint –, és ahhoz viszonyítva 180-200 százalékon állapítja meg az induló fizetést, ezért bírja el az új rendszer az olyan viszonylag kisebb összegeknek a megszüntetését, mint például bi-

Hoffmann Rózsa magyar oktatási államtitkár. A köznevelési törvénytervezet dicsérete

zonyos pótlékok.

A budapesti illetékesek nem tagadják a pedagógus-elbocsátás lehetőségét, abban az esetben, ha csökken a gyermekek száma, ám arra ígéretet tesznek, hogy központi utasítás alapján nem kerül majd sor sem leépítésekre, sem pedig intézménybezárásra. Ugyanakkor azt is leszögezik, hogy jóllehet a jövőben általánosan az állam lesz minden intézmény fenntartója, ám az önkormányzatok mint fenntartók „viszszaszerezhetőek” iskoláikat.

A szakma (ellen)véleménye

A civil társadalom, oktatási szakértői és ellenzéki pártok azonban élesen bírálják az új törvénytervezetet.

A Pedagógusok Demokra-

tikus Szakszervezetének elnöke levélben kérte az országgyűlést, halassa tavaszra a dokumentum elfogadását. Addig elkészíthetők azok a – ma hiányzó – háttérstudások, hatástanulmányok, melyek kellőképpen előkészítik a megszületendő jogszabály gazdasági, szakmai hátterét. Ez alatt le lehet folytatni azokat a – valódi – érdekegyeztetési folyamatokat, melyek hiánya „fájóan tapasztalható” az előterjesztésben – írta Mendrey László aki „az ország, a nemzet, és a közoktatás érdekében” számít az együttműködésre. Az érdekvédő szerint a jogszabály-kezdeményezés több olyan pontot tartalmaz, mely a későbbiekben komoly feszültségek forrásává válhat.

A Magyar Rektori Konferencia szerint jelentősen át

kell dolgozni a felsőoktatási törvény tervezetét, mivel az jelenlegi állapotában nem kínál megoldást a felsőoktatás valódi problémáira. A testület szerint a javaslatban meghatározott célok között ugyan a kormánnyal közösen meghatározott célkitűzések szerepelnek, ám az azokra adott válaszok egy része éppen a kívánttal ellentétes hatást váltana ki. A dokumentum sem a tudomány-egyetemeknek, sem a főiskoláknak nem biztosítja a fejlődés lehetőségét: előbbieknél számára nem garantálja a kiemelkedő teljesítmény támogatását, utóbbiakat elzárja a fejlődés lehetőségétől azzal, hogy a mesterképzésből kizárja őket. Noha a törvénytervezet bevezetője hivatkozik az európai egyetemek Magna Chartájára – amely

deklarálja, hogy a felsőoktatás csak akkor tudja teljesíteni küldetését, ha az intézmények számára garantált a teljes körű autonómia –, a szöveg részletes elemzése nyilvánvalóvá teszi, hogy az intézmények mozgásterét rendkívül korlátozott lenne meghatározó kérdésekben valódi döntési kompetenciájuk megszűnése. A tervezet eredménye egy központilag közvetlenül irányított, a felsőoktatás tartalmi kereteit és mindennapi működését rendeleti úton szabályozó rendszer létrehozása lenne – állítják a testület képviselői.

Az intézményvezetők azt is sérelmezik, hogy a felsőoktatás működési kereteit valószínűleg nem a törvény, hanem rendeletek határoznák meg, amelyek tartalma egyelőre nem ismert, emiatt lényegi kérdésekről nem lehet társadalmi vitát folytatni.

Az MSZP hangadó politikusa, Hiller István volt oktatási miniszter egyenesen azt állítja, hogy a köznevelési törvény tervezete „úgy rossz, ahogy van, diákoknak és tanároknak egyaránt, ezért vissza kell vonni”. A dokumentum bizonytalanságát okoz a közoktatásban, „az államtitkár asszony pénzt ígér, de egy fillérje sincs a költségvetésben a köznevelési törvény megvalósítására” – vélekedett, hangsúlyozva, hogy csupán a pedagógus-életpálya-modell elindítása és az ígért béremelés több mint 160 milliárd forintba kerülne. ◀

Lap-top

A nap címe. Năstase: A Ponta – kormányfő, Antonescu – államelnök páros nincs kőbe vésve, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Hoppá! Két megrázó változat adódik: 1. Năstaseék rájöttek, hogy a román választók előszeretettel voksolnak „eltérített” jelöltekre (lásd a Stoiljan helyére önfeláldozóan beugrott Traian Băsescu). Tehát az USL megváltoztatja a képletet, és nem a PNL adja az államelnököt, hanem a PSD (a PNL-nek meg marad a kormány, esetleg...); hogy a csavar dupla legyen, az illető elnökjelölt nem is a kis Victor Titulescu Ponta lesz, hanem mondjuk a mestere, mentora: A. Năstase. 2. Ezt persze elő kell készíteni, ehhez agy kell, és hát hol lenne az agy, ha nem Adrian Năstăsénál, valamint a mély európai kapcsolatokkal rendelkező uralkodói családnál? Ezért kerül mindinkább előtérbe a sajtóban Adrian Năstase és a király – és ezért próbálják az igazságszolgáltatás karmái közé juttatni Traian Băsescu.

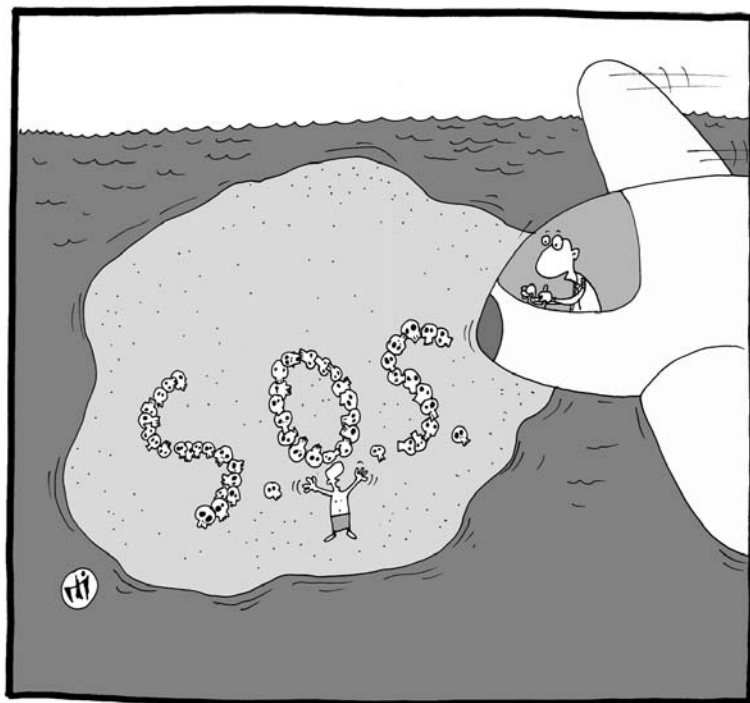
Nos, mitől is félnek a románok? A többi lappal egyetemben a *Jurnalul național* is ismerteti annak a közvéleménykutatásnak az eredményét, amely a „románok” félelmeit térképezi fel. Legtöbben szeretteik elvesztésétől félnek (37 százalék), és nagyon sok megkérdéztet – az összesnek 31 százalék – attól is, hogy maga lesz súlyos beteg. A pénzhiány is előkelő helyen szerepel, ezt magunk is osztjuk; ugyanakkor a lapok kiemelik, hogy viszonylag kevesen vannak bevezelve egy földrengés miatt. Egyszóval az a felmérés sem hozott meglepetést. S mivel ez egy személyes rovat, írjuk le, mitől félünk leginkább mi magunk: elsősorban attól, hogy elveszítjük szeretett lapunkat, aztán, hogy nem leszünk egészségesek (testileg, szellemileg), hogy leadjuk a másnap számot, és persze attól is, hogy a lapunk krónikus pénzhiánya akuttá válik.

A nap áhíre. Az Országos Politikatörténeti Kutatóintézet kutatói értékes dokumentumra bukkantak a huszonegyedik század elejéről. A Cireșica (Cseresznyecske) mulatóhely panaszkönyvébe, egy pénteki napon, záróra előtt, reszketeg betűvel egyetlen szót, egy jelentéssel teli nevet írt be a viselője: Traian.

Minden napra egy mondat

„A legtöbb ember vagy nem elég okos, vagy nem elég buta ahhoz, hogy boldog legyen.”
Voltaire

A túlélő

Horváth István

Voltaképpen ügynökök

Emigránsok persze minden nemzet történetében voltak már, sőt – nem is kis számban – olyanok is, akik hosszabb-rövidebb idő után visszatértek hazájukba s ott éltek tovább. Ennyiben a moszkovita emigráció is rokon az eddig ismert emigrációkkal. Minden másban azonban különbözik. (...)

Társadalmi szerepükre legjellemzőbb – a hivatás- és küldetésstudatuk. A moszkovita emigráns a háború befejeztével nemcsak egyszerűen visszatért hazájába, hanem határozott és biztos küldetéssel tért vissza. Ez természetesen nem egyszerűen azt jelenti, hogy a moszkovita egy idegen hatalom – ez esetben a Szovjetunió – fizetett ügynökként, kémjeként vagy megbízottjaként jött haza, noha erre is akad példa. Ez a világosabb, nyilvánvalóbb, egyszerűbb eset. A bonyolultabb dolog, amikor egyfelől a kötelező feladat, másfelől valami elhivatottságféle fűti. A magasabb, bizalmasabb megbízatásnak, amelyet hazatérése előtt Moszkvában kiosztottak rá, egyik alapfeltétele a megbízhatóság, s a moszkoviták általában megbízható emberek.

Magatartásuk alapja a feltétlen szovjethűség, a lojalitás tűzön-vízen keresztül ahhoz az országhoz, amely éveken át menedéket adott nekik. Ez a magatartás – bizonyos fokig – érthető, elfogadható is. Az elfogadhatatlan benne az, hogy a moszkovita minden érdeket, a legnemzetibbet is ideértve, gondolkodás nélkül hajlandó alávetni a szovjet érdekeknek. Küldetésük, megbízatásuk – és hivatásuk – valódi célja voltaképpen ez: egy idegen nemzet érdekeinek előőrsei, képviselői, helytartói – tulajdon nemzetükön belül.

Aczél Tamás – Méray Tibor: *Tisztító vihar* (1958)

SZELLEMI DÉZÉS

Jelentgetés

Az én korosztályom még emlékezhet arra a botrányra, amely az 1970-es években az *Élet és Irodalom* (ÉI) egyik cikke nyomán pattant ki. Faragó Vilmos azt írta, hogy egyetlen országból sem ment annyi feljelentés a Gestapóhoz, mint Magyarországról. A magyar társadalom java tiltakozott. Illyés Gyula válaszáat még ma is őrzöm valahol. (Mert abban a rossz korban az ÉI még több pesti lap sok erdélyi városban kapható volt, ma viszont csak a bulvársajtó van jelen!) Azt kérde Illyés: honnan szedte a szerző az adatokat? Álljon vele elő, ki számolta meg, hozzá nyilvánosságra!

A hónapokig tartó vitából nem csak az derült ki, hogy óvakodni kellene az ilyen túlzó, s az egész nemzetet sértő kijelentésektől, de az is, hogy talán a kelletténél nagyobb bennünk a hajlam a másokra való mutogatásra, bajaink ellenlábasaikon való számonkérésre, politikai és egzisztenciális céljaink eléréséhez nem egyszer feljeleníteni sem áttallunk! A tapasztalatok alapján nem mondanám, hogy ilyen ügyekben a románok jobbak vagy rosszabbak. De a sajtóból egyértelműen az jön le, hogy a nemzetközi szervezeteknél ritkábban jelentgetik egymást, mint a magyarok. Nem emlékszem, hogy Năstase, Ponta netán Vadim Tudor Brüsszelbe futott volna, mert Băsescu, Boc vagy akár más pártjuknak nem megfelelő döntést hozott. A román nemzet egységének, s egyazon akarata (látszatának!) ügye sokkal fontosabb számukra mintsem hogy nemzetközi fórumokon panaszkodjanak, ócsárolják egymást. Sajnos, a magyar politikuskok, az ilyen „csékélységre” nem adnak. Emlékezzünk csak, milyen lármát csapott az ellenzék külföldön a Fidesz-kormány sajtótörvénye vagy az új alkotmány kapcsán. Mennyivel hitelesebb s hatásosabb lett volna a külföld bírálata, ha maga veszi észre a demokrácia-mínuszokat! Ugyanakkor ne feledjük: az MSZP és a széthullt SZDSZ csak visszaadta a kölcsönt. A Fidesz és személyesen Orbán Viktor korábban többször is bevádolta, feljelentette Brüsszelben a kormányzó balliberálisokat. Mit sem törődve az ország hírével.

A hazai sajtóban olvasom: Tőkés László feljelentette Markó Bélát (már megint?) az EP Néppárt-frakciójában, méghozzá cián-ügyben, bár Markó egészen másról, a kisebbségi jogokról tartott Brüsszelben előadást. Lám, a dörzsölt politikus még a cián-

ból is tud kisebbségi ügyet csinálni, jöhetnek az RMDSZ-ben nem született ciánpártoló határozatok! De mit számít ez, ha Tőkés Néppártja mindenáron ki akarja ütni az RMDSZ-t. Különböztetnek (talán az olvasó is!) említett cikk írójával: „Képviselőinket nem azért küldtük Brüsszelbe, hogy egymás ellen harcoljanak, sokkal inkább, hogy megvédjék kisebbségi érdekeinket!”

Sike Lajos

Kórházi blog

Óriási nagy közhely, szégyellem is leírni: a kórház a társadalom leképezése.

Gyurkovics Tibor 1978-ban írt szatirikus drámája, a *Nagyvizit* ugyanúgy az akkori kor viszonyait mutatta be egy kórterem hétköznapjain keresztül, mint Alekszandr Szolzsenyicin tíz esztendővel korábban született Rákosztálya (más fordításban: *Rákos kórterem* című regénye). Hogyan is próbálkozhatnék a nagy alkotók nyomába szegődni (bár egy Nobel-díj – nem bánom, legyen: egy Kossuth-díj – nem lenne rosszat a lelkivilágomnak; de szerénységem okán még csak nem is álmodozom rólok). Most mégis ebbe a világba csöppentem bele: éppen egy hete, pénteken kaptam a telefont, egy kedves női hang közölte, hogy hétfőn ürül egy ágy, „szeretettel várnak”.

Mivel az utóbbi tizenegy esztendőben ez a hatodik alkalom, hogy kórházba kell feküdnöm, mondhatni, rutinosan készültem az újabb nagy kalandra. (Volt, hogy a szilvesztert, a születésnapomat

Gyulay Zoltán

vagy a húsvétot ünnepeltem bent – most halottak napja következik.) Ilyenkor mindenféle cuccot bepakolok a csomagjaimba – mind közül a legfontosabbak: egy nagy-és egy kispárna (ez utóbbit a fejemre téve alszom), alvómaszk és füldugó (mert mindig van a kórteremben, aki horkol – nem tagadom, én is), egy hordozható lapos-televízió, s persze rengeteg olvasnivaló. Az olyan apróságok, mint a sósószó – mivel az ebédlőben egy tányérra teszik ki, és mindenki a kezével csipent belőle (elfelejttem mondani: ideiglenes otthonom a bőrklinika!) –, már említésre sem érdemesek. Egy kórház egyébként kiválóan alkalmas arra, hogy megtörje az embert, elvegye a tartását, a méltóságát, megszüntesse a szeméremérzetét. Más ne mondják, ott álltok tők pucéran a kezelőben, a nővér pedig a fejem búbjától a talpam közepéig beken valami agresszív kenőccsel, ami még a pizza-magát is szétmarja; az intim helyekre is jut a szerből, amit illendő szemrebbetés nélkül elviselnem, s ha valami netán mégis mocorogna (ami – valljuk be – az én ko-

romban azért már teljesítmény, de nem dicsekedni akarok), hát az előkészített kenderjével hirtelen odacsap, így aztán vissza az egész. A legvégén pedig hosszú gézcsikból hatalmas turbánt teker a fejemre.

Ezeket a sorokat már kora hajnalban írom: egy kórházban ugyanis sok mindent lehet, de gyógyulni nehezen. El nem tudom képzelni, hogy a betegek miért félnek úgy a friss levegőtől, mint ördög a tömjénfűsttől. A nyitott ablakot rögvest becsuktatják. A fűtőtest maximumon üzemel – a szellőztetés éjjel-nappal a folyosóra történik. Olyan ez, mint a fehérneműcsere a szovjet hadseregben: Szergej cserél Ivánnal – hiszen a kórterem levegője így csak egymással keveredik.

Amikor pedig eljő a hajnal, elszabadul a pokol. Az amúgy is visszhangos folyosón valamiért a nővérek, a konyhások és a segédszemélyzet egyéb tagjai valamilyen, számomra kifürkészhetetlen okból csakis kiabálva képesek kommunikálni egymással. Őket is megelőzi azonban a kórteremből, ahol én is fekszem, az első két ágyon

fekvő beteg (az enyém a negyedik, az ablaknál; nyilvántartásom szerint én vagyok a 4/4-es – még szerencse, hogy nem III/III-as): a sarkon még nem fordult be az első villamos, ők már dörög basszus-hangon társalognak. Aztán elkezdett nyitott fürdőajtónál hosszan és jólesően zuhanyozni (persze, külön-külön – ahogy a nappalos nővér mondta). Nem használ sem az alvómaszk, sem a fejre tett kispárna, sem a füldugó: a fény és a zajok, a szipakolás, a krakogás, a szellentés (elnézést), nem beszélve a zubogó vízről, amely – akárcsak a folyosó – a visszhangos zuhanyozóban megsokszorozódott hanggal bombázza az idegeimet. Az orvosok és a nővérek pedig nem értik, hogy lelkiismeretességük dacára késik a gyógyulás. Igaz a 4/2-es ehhez hozzárakja még a magáét: szigorú diéta mellett fiókjában ott a fokhagymás-fűszeres kolbász, és félóránként eltűnik, hogy bár tilos az egész kórház területén, a fél tudejével valahol elszívjon egy cigarettát. Mondom: kórház, társadalom mind egykútya. Mindkettő tele van betegekkel és beteg emberekkel. De az is lehet, hogy én deviálok.

El nem tudom képzelni, hogy a betegek miért félnek úgy a friss levegőtől, mint ördög a tömjénfűsttől.

Röviden

Szatmári munkatársunk „megtollasodott”

Hétfőn délután 4 órakor mutatják be a helyi filharmónia nagytermében szatmárnémeti munkatársunk, *Tollasodás története* című új könyvét. Sike Lajos abból az alkalomból írta meg és adja ki életműve első felének emlékeit és történéseit, hogy immár 50 éve újságíróként keresi kenyerét. A fél évszázad külön érdekessége, hogy lényegében végig ugyanannál a lapnál dolgozott – pályafutását a *Romániai Magyar Szó* lapelődjénél, az *Előré*nél kezdte, ahová 1961 őszén egy tehetségkutató pályázat nyerteseként került, majd 1989 után a *Romániai Magyar Szó*, majd az *Új Magyar Szó* munkatársa maradt.

Összefoglaló a Nopcsák örökségéért

A Nopcsa bárók örökségének megmentéséért Alsó-farkadin és Óraljaboldogfalva községek önkormányzatával fog össze a Hunyad Megyei Tanács. A cél a jelenleg omladozó szacsali kastély felújítására, valamint egy Nopcsa-emlékmúzeum létesítésére. A társulás célkitűzése az is, hogy Nopcsa Ferencre emlékezve paleontológiai intézetet hozzanak létre.

Fókuszban az erdélyi művészet

Erdélyi művészettel, illetve művészettörténettel kapcsolatos, több mint negyven előadás hangzik el a fiatal művészettörténészek hétvégi, marosvásárhelyi vándorkonferenciáján.

Antal Erika

Harmadik alkalommal szervezik meg a hétvégi Marosvásárhelyen a Kolozsváron, illetve Budapesten végzett fiatal művészettörténészek tudományos konferenciáját. A konferencia ma reggel kilenc órakor Soós Zoltán, a Maros Megyei Múzeum igazgatója köszöntőjével indul; a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Művészettörténet Tanszékét Szakács Béla Zsolt tanszékvezető, a kolozsváriakat pedig Kovács Zsolt, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója képviseli a megnyitó ünnepségen. Orbán János szervező, a Maros Megyei Múzeum munkatársa lapunknak elmondta, a kétnapos előadássorozat anyagából a közeljövőben

egy kötet kiadását is tervezi.

A fiatal művészettörténész az ÚMSZ-nek hangsúlyozta, a konferenciát 2007-ben indították, azzal a céllal, hogy a frissen diplomázott, illetve még pályájuk elején álló művészettörténészeknek lehetőséget nyújtson a bemutatkozásra, a kutatásai eredményeinek ismertetésére. „Az előadások témáit nem határoztuk meg előre, csupán az volt a szempont, hogy valamennyi kapcsolódjon az erdélyi művészetekhez” – magyarázta lapunknak Orbán. Az érdeklődők negyven, az erdélyi művészethez kapcsolódó előadást hallgathatnak végig – ma többek között a gyulafehérvári székesegyházról, a középkori falképek világáról, a csikseredai Mikó-váról, a 18. századi erdélyi

arisztokrácia művészeti ízléséről és a régi Marosvásárhely ötvöseinek tevékenységéről. De a kortárs témák iránt érdeklődők, Vass Tamás marosvásárhelyi grafikus életművéhez kapcsolódó új kutatási eredményekkel is megismerkedhetnek, illetve Vilhelm Károly és Elekes Károly művészetével kapcsolatos előadásokat is hallhatnak. Holnap délelőtt elsősorban a régi művészetekkel foglalkozó történéseké a főszerep: örmény nyomtatványok grafikáiról, rátétes hímmel készült 18. századi textíliákról hallhatunk; több előadás a síremlékszobrászat és a temetkezési szertartások világát idézi. Délután a historizmusé és a századforduló építészeté a főszerep, három előadás hangzik el a színházépítészet tárgyköréből, a marosvásárhelyiek pedig a Sándy Gyula és Nagy Győző építészetéről szóló, helyi vonatkozásokat is bőven tartalmazó előadásoknak örülhetnek ismét. A konferencia utolsó előadásán a századforduló női építészeinek pályájáról lesz szó. ◀

Táncot vet az Ördögtérge

Sipos M. Zoltán

„*Ki mint veti táncát – népkézláb fantázia* címmel új műsorral lép a magyar népi hagyományok iránt érdeklődő, a népi muzsikát és táncokat kedvelő közönség elé a kolozsvári Ördögtérge Néptáncgyűttes. Az Orza Călin által rendezett táncelőadás, amelyet a Kolozsvári Magyar Operában mutatnak be, mind a táncok előadási módjában, mind pedig az együttes életében új távlatokat igyekszik nyitni. „Az a legrosszabb bennetek, ti fölmagasló emberek, hogy nem tanuljátok meg táncolni úgy, ahogy táncolni kell – túltáncolni saját magatokon! Mit számít, hogy félresikerültek vagytok?” A koreográfus és az együttes tagjainak közös műhelyét Nietzsche *Zarathusztrájának* fenti gondolatai vezették – mondja az előadás rendező-koreográfusa. Orza Călin hozzátette, a néptánc műfaján belül és annak határait feszegetve próbáltak meg közelebb lépni a tánc jelenségéhez és valóságához, mint egy belülről megkeresni a táncban-való-lét igazát. „Minden előadásunk megrendezésekor arra törekszünk, hogy a táncosok a színpadon is átéljék a táncokat. Aki még soha nem volt egy olyan közegben, ahol ezeknek a táncoknak a táncolása természetes, az na-

gyon szépen táncolhat, de nem érzi át azt, amit egy falusi ember táncolás közben átérez. Ennyiben nem eltérő ez az előadás a többitől” – magyarázta lapunknak Both József, a táncgyűttes vezetője. Hozzátette, a tavalyi *Fekete-tető* című előadásuk egy vásárról szól, ahol elvileg minden megtörténhet: kapcsolatok, szerelmek születnek, a mostani előadás pedig inkább a táncosokról, a táncosok személyes érzelmeiről a tánchoz fűződő viszonyulásokról szól. Both szerint a táncelőadás hangulati ívét a hétköznapi élet humoros vagy éppen drámai pillanatainak könnyed füzere képezi. A műsorban a hagyomány által átörökített formáknak és tartalmaknak ma is érvényes megfogalmazását keresik. Hitük szerint a tánc mint létforma nyújtja a legegységesebb létjellegét. Ki mint veti táncát... úgy tárja fel belső valóságát – folytathatnánk az ismert közmondást sajátos értelmezésben. Weöressel együtt így gondolják: a tánc „...ember-erővel így teremt – egy lépésből végtelent”. Az egy éve folyamatosan készülő, többször megváltoztatott előadás külön érdekessége, hogy a táncosoknak a Kolozsvárról és környékéről elszármazott zenészekből álló magyarországi Gázsa zenekar húzza majd a talpalávalót. ◀

„Nem magyarázkodik”
Tarlós Új Színház-ügyben

Hírösszefoglaló

Nem hajlandó magyarázkodni Tarlós István főpolgármester Dörner Györgynek az Új Színház élére való kinevezése miatt, sem itthon, sem külföldön. Erről Tarlós István a *Hír TV Rájátszás* című szerdai műsorában beszélt. A műsorvezetőnek arra a kérdésére, hogy válaszolt-e a Német Színházművészeti Akadémia levelére, amelyben a szervezet arra szólítja fel, hogy vonja vissza az Új Színházzal kapcsolatos döntését, azt mondta: válaszolt valakinek, aki érdekes felvetéssel kereste meg. „Nem tudom, hogy a német művészeti akadémiának egyrészt milyen információi vannak arról, hogy ki lett az

Dörner György, a vita „tárgya”

igazgató Budapest egyik legkisebb színházában, másrészt fogalmam sincs, hogy ehhez mi köze van” – tette hozzá. Tarlós István a kérdésekre válaszolva egyebek mellett azt mondta: Dörner Györgynek színházművészeti diplomája van, és azért döntött mellette, mert szerepelt egy kulcsmondat az egyébként „nem túl színvonalas” pályázatában. Eszerint lennie kell Budapesten egy olyan színháznak, ahol klasszikus magyar szerzők darabjait, klasszikus rendezésben mutatják be – fűzte hozzá. Dörner György intendánsáról Csurka Istvánról azt mondta, hogy ha nem politikusként, hanem drámaíróként gondolunk rá, akkor kijelenthető, hogy „korunk egyik legnagyobb drámaírója”. A Német Színházművészeti Akadémia levelére visszatérve még azt is mondta, nem gondolja, hogy uniós akciónak van szó, sőt azt sem, hogy az akadémia magától „mozdult rá erre az érthetetlen akcióra, az az érzésem, hogy valakik már megint külföldre rohanganak panaszkodni” – fűzte hozzá. A főpolgármester hangsúlyozta: nem hajlandó magyarázkodni, „meghoztam egy döntést, attól, hogy itt előfeltételezésekkel kiabálják tele fél Európát, azért, mert egyetlen színház vezetésében változás következett be, nem ok arra, hogy meggondoljam magam”. ◀

Animációs világnap Váradon

Nagyváradon a román animációtörténet klasszikusa, az idén elhunyt Luminița Cazacu előtt is tisztelegnek Totka László

Filmvetítésekkel és a romániai animáció helyzetéről tartott előadásokkal ünnepli az animáció világnapját ma és holnap a nagyváradi Metrion Egyesület. A határmenti városban a rendezvény szervezői igazi filmcsemegékkel szolgálnak, köztük az idei Stuttgarter Nemzetközi Animációs Filmfesztivál díjnyertes alkotásai, ausztrál, horvát és izraeli rövidfilmek, a Kecskemétfilm Stúdió mesefilmválogatása, Jean-Loup Felicioli és Alain Gagnol *Egy macska élete* (Une Vie de

chat) vagy az idén elhunyt román animációs óriás, Luminița Cazacu *Pin-Pin kalandjai* című alkotása. „A romániai animáció helyzetéről tartott kerekasztal egy szabad beszélgetés akar lenni, egyfajta terápia a felmerülő gondokra, véleményekkel, javaslatokkal” – számolt be az *Új Magyar Szónak* Balázs Zoltán. A Metrion Egyesület elnöke hangsúlyozta: a hétvégén sorra kerülő beszélgetések rendkívüli fontosságúak a hazai animáció szempontjából, amely „kórházi ágyon fekszik és minél hamarabb reanimálni kell”. Elmondása szerint nemcsak

anyagi nehézségekkel küzdenek, nincs megfelelő kommunikáció az egyes alkotók és a lehetséges producerek között. A szakmai beszélgetésen Bogdán Zoltán animációs filmrendező a budapesti KGB Stúdió tevékenységét mutatja be, Radu Vasile Igazság ismert román rendező a zenés animációkról tart előadást. Az animációs világnapi rendezvény részeként a Moszkva kávézóban európai Disneylandet rendeznek be – a terméket nem a kommersz rajzfilmek szereplői, hanem művészeiből alkotások figurái népesítik majd be. ◀

Könyvmaraton
Markó Bélával

T. L.

Harmadik alkalommal szervez Könyvmaraton a nagyváradi Szigligeti Színház előcsarnokában november 4-e és 5-e között a *Várad* kulturális folyóirat. „Könyvnyed, vidám hangulatú, zenés beszélgetős rendezvény a cél, ahol az olvasni szeretők beszélgethetnek a szerzőkkel, akik maguk is felolvasnak friss alkotásaikból, a Szigligeti Színház színházművészei és Tasnádi-Sáhy Noémi színházművész pedig verseket fognak szavalni” – fogalmazott a rendezvény tegnapi sajtótájékoztatóján Simon Judit, a Könyvmaraton szervezője. Az esemény sztárvendége Markó Béla lesz – tudtuk meg Simon Judittól –, a politikus-költő *Visszabontás* című verseskötetét és *Kié itt a tér* című kötetét mutatja be. A váradi rendezvényen meghívottként szerepel Zalán Tibor író, költő is, aki *Szétgondolt jelen* című kötetét mutatja be, Demény Péter kolozsvári író az előkészületben levő *Hóbuca Hugó a mókuskonál* című meseregényéből olvas fel, Papp Sándor Zsigmond író, költő pedig a *Semmi kis életek* című könyvét hozza magával. A Könyvmaratonon két nagyváradi szerző könyvét is bemutatják, Kinde Annamária a *Hóbanévad* című verseskötetét, Sorbán Attila pedig *A püspök úr pálinkát iszik* című regényét. ◀

Élelmiszer: drágább vagy rosszabb?

ÜMSZ-összeállítás

► Mintegy 5–7 százalékkal emelkedhetnek az élelmiszerárak az idei év utolsó hónapjaiban, 2012 pedig újabb áremeléseket hozhat, az élelmiszergyártáshoz szükséges alapanyagok hazai tartalékai ugyanis nem elégségesek a téli időszakra – figyelmeztet az Országos Élelmiszeripari Szakszervezet. Dragoș Frumosu elnök az év végi ár-emelést az energiaárak növekedésével magyarázza. „Az energiaárak folyamatosan nőttek az utóbbi egy évben, az élelmiszerárak pedig nem követték ezt a tendenciát, úgyhogy akár azt is mondhatnánk, hogy ami decemberig történtik, indokolt” – nyilatkozta Frumosu. Az ipari fogyasztók október elsejétől 8 százalékkal fizetnek többet a gáztól, az elektromos áram árát 4,5 százalékkal áprilisban emelték. A húspari termelőket tömörítő szakmai szervezet, a Romaliminta elnöke, Sorin Minea szerint a várható áremelés elfogadhatónak tekinthető, aggodalomra csak a tíz százaléknál nagyobb ármódosítás adhatna okot.

Bizonytalan a jövő

Az élelmiszerárak alakulását befolyásolja a lej-euró ár

folyam alakulása és a búza világszertei ára. „Igen nehéz helyzetbe kerülnek a termelők azért is, mert az utóbbi években folyamatosan csökken az élelmiszerfogyasztás. Az utóbbi két évben majdnem 30 százalékkal csökkent a kevesebbet az emberek ételre, mint a válság első évében” – emlékeztet a szak szervezeti vezető.

A hazai élelmiszerforgalmazók a vásárlási szokások átalakulásáról számolnak be. „Az ételárak az utóbbi években jelentősen emelkedtek, ezt a gyártók úgy próbálják áthidalni, hogy két- vagy ötliteres kiszerelésben, némi árengedménnyel kínálják az árut – magyarázza Lázár Béla, egy marosvásárhelyi szupermarket árubeszerezője. – A cukor ára is jelentősen nőtt az elmúlt másfél év alatt. A jobb minőségű cukorból, amely néhány éve még gond nélkül fogyott, most kevesebbet vásárolnak, az emberek a rosszabb minőségű cukrot keresik, amit korábban nem tudtunk eladni”.

A tejtermékek terén is jelentős az árharc. „Attól függően, hogy milyen márkát választ a vásárló és hol szerzi be, egy liter tej akár 1 lej is lehet spórolni. A régóta megszokott és forgalomban lévő termékek ára valóban sokat

Év végéig még kitart az olcsó hazai búza, jövő évtől azonban már elkerülhetetlenül nő a kenyér ára

nőtt, de újabb és újabb termékek jelennek meg, ezeket pedig egyelőre olcsóbban meg lehet vásárolni” – részletezi az árubeszerező.

A Tejtermelők Munkaadói Szövetsége közleményben figyelmeztet, hogy az árak alakulását jelentősen befolyásolja a hazai piac folyamatos zsugorodása. „Az élelmiszerpiacra általában jellemző a fogyasztás csökkenése, de fokozottan érvényes ez a tejtermékekre. Már most tízszer kevesebbet tejet fo-

gyaszt egy román állampolgár az uniós többi országában élőkhez képest, és ha tovább csökken a kereslet, annak katasztrofális következményei lehetnek” – figyelmeztet a szakmai szervezet.

Áremelés, hamisítás

Az Országos Fogyasztóvédelmi Hivatal szerint az élelmiszerárak emelkedése miatt egyre több a kifogásolható minőségű termék. A nemrégiben tartott „kenyérrazzi-

án” több száz pékség bukott le, és félmillió lej értékben róttak ki bírságot, mert a kenyér összetétele, súlya vagy állaga nem felelt meg az előírásoknak.

Sânziana Colibia, az Országos Fogyasztóvédelmi Hivatal ellenőre szerint a hús- és a tejtermékeket illetően is nagyon sok a visszaélés. „Visszatérő probléma, hogy a vajként árult termék tulajdonképpen margarin, legfennebb csak nyomokban tartalmaz tejet, ezért kapha-

tó a valódi ár feléért. Nagyon oda kell figyelni az összetételre a hús- és a tejtermékek vásárlásakor is” – figyelmeztet az ellenőr. A gyártók azzal védekeznek, hogy rá vannak kényszerítve a minőségi kompromisszumokra. „A liszt ára tavaly harminc százalékkal drágult, a kenyérére viszont csak 10–15 százalékkal emelkedett, ezért szaporodtak meg a visszaélések” – véli Aurel Popescu, a Malom- és Pékipari Szakmai Szövetség elnöke. Ami az idei utolsó negyedévi áremelési előrejelzéseket illeti, Popescu nem hisz a pesszimista forgatókönyvekben. „Nem számítok jelentős áremelésre, mert az energiaárak nőttek ugyan, de kiváló volt a búza-termés, harminc százalékkal csökkent a liszt ára” – indokolta álláspontját.

A Romaliminta élelmiszeripari szakmai szervezet vezető Sorin Minea úgy véli, a húspari termelők 2 százalékos áremelés várható. „A húspari termelők nem kockáztathatnak meg ennél nagyobb áremelést, az alapanyagárak azonban 10–15 százalékkal is emelkedtek. Ez a különbség ahhoz vezet, hogy a minőség rovására maradnak alacsony az árak” – tette hozzá a szakértő. ◀

Tovább tarthat a cenzus

Kovács Zsolt

► Ma dönt a kormány arról, hogy meghosszabbítja-e a népszámlálás határidejét. Ezt megelőzően, szerdán jelentést kért a Boc-kabinet az Országos Statisztikai Hivatal vezetőjétől, Vergiliu Voineagutól arról, hogyan halad az adatregisztráció. A hivatalvezető elmondta: keddig a hazai háztartások több, mint 46 százalékába jutottak el a kérdezőbiztosok. Ha péntekig nem sikerül megfelelő ütemben haladni, akkor a kormány módosítja az eredetileg október 31-re kitűzött határidőt. Az adatfelvételt nehezíti, hogy a hét folya-

mán jelentették be: az Országos Statisztikai Hivatal korábbi közlésével ellentétben kötelező az adatszolgáltatók személyi számát is nyilván tartásba venni.

A kérdezőbiztosok most újra felkeresik azokat, akik korábban nem nyilatkoztak a személyi számukról és pótolják a hiányzó adatokat. Az adatregisztráció továbbra sem folyik zökkenőmentesen, az RMDSZ forró drótjára folyamatosan érkeznek a szabályszerűségekről szóló bejelentések. Tegnap Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy RMDSZ-es polgármestere arról számolt be, hogy egy helyi állami intézmény alkalmazottait

környezetben szólították fel, hogy ne nyilatkozzanak a számlalóbiztosnak a migrációra vonatkozó kérdésre, azaz ne mondják el, hogy mikor és honnan költöztek a városba. A politikus nem kívánta megnevezni sem az érintett intézményt, sem a szabályellenes körülmény szerzőjét, de arra szólította fel a város lakóit, jelezzenek minden, a népszámlálás sikerét veszélyeztető visszaélést. Hétfőn, a népszámlálás utolsó napján a sepsiszentgyörgyi városháza 26-os termében reggeltől estig számlalóbiztosok fogadják azokat, akiket addig valamiért a kérdezőbiztosok nem kerestek fel. ◀

DNS-vizsgálat Csala-ügyben

Hírösszefoglaló

► A gyergyóalfalvi alpolgármester halálát okozó vadászfegyver vezetett a Csala Zsolt gyilkosához – jelentette be Bukarestben Marius Iacob, a legfőbb ügyész helyettese. Iacob elmondta, a nyomozók a tett helyszínén több üres töltényhüvelyt is találtak, ezeken azonosították az elsőrendű vádlott, Lőrincz Róbert DNS-ét.

Az áldozat felesége révén derült ki, hogy Lőrincznek 2007-től két karabély volt illegálisan a birtokába. A fegyvereket egy svájci állampol-

gártól kapta. A vádirat szerint Lőrincz azzal indokolta tettét, hogy az alpolgármester szexuálisan molesztálta őt három évvel korábban. A tettes elmondta, az általa sérelmezett aktusra az alpolgármester irodájában került sor. A homoszexuális kapcsolat úgy jöhetett létre – érvel Lőrincz – hogy mindketten, a későbbi gyilkos és áldozat, ittasak voltak. Az elkövető azt is hozzátette, hogy 2010-ben Csala megfosztotta őt egy telek tulajdonjogától. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkosság napján Lőrincz Róbert arra kérte

Mészáros Józsefet, hogy gépkocsiján vigye hétvégi házához, hogy elvegye fegyverét. Lőrincz elmondta Mészárosnak, hogy az alpolgármester lelövését tervezi. Miután a fegyvert magukhoz vették, Lőrincz álarcban és kesztyűben az erdőn keresztül megközelítette Csala Zsolt nyaralóját, majd lelőtte az alfalusi alpolgármestert. A szeptember végén elkezdődött perben azonban Lőrincz Róbert megváltoztatta a vallomását, és azt mondta: Csala Zsoltot egy ismeretlen román férfi ölte meg, aki tőle kapta a gyilkos fegyvert. ◀

HIRDETÉS

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

13,93%*

éves változó kamat a lej alapú hitelekre
THM: 14,85%

Ön tudja, miről álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, ráadásul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42.000 lej;
- előleg és kezes nélkül;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtörlesztési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 10.000 lej értékű személyi kölcsön 7 éves futamidőre, THM: 14,85%, teljes visszafizetendő összeg: 15.708,84 lej.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

Megbízunk egymásban

személyi kölcsön

SZOMBAT

2011. október 29.

A nap filmjei

Pro Tv, 20.30
300

A görög-perzsa háborúban a görögök Marathon mellett i. e. 490-ben megállították az ellenséget. Tíz évvel később Xerxes vezeti az újabb perzsa támadást. A poliszok Spárta, Athén és Korinthusz vezetésével szövetszövekednek. Az első üszecsapásra a Thermopülai-szorosnál kerül sor, amelyet Leonidas spártai király véd a néhány ezer fős seregével.

DUNA TV, 22.00

Egy gésa emlékiratai

1929-et írunk. A szegény halászfaluban nevelkedő, kilencéves Chiyót szülei egy kiotói gésa-háznak adják. A kislánnyal kegyetlen bánnak a ház tulajdonosai és Hatsumomo, a főgésa. Akaraterejét azonban nem sikerül megtörniük, s miután Hatsumomo riválisa, Mameha a szárnyai alá veszi, Chiyoból Sayuri néven legendás gésa válik.

VIASAT3, 22.00

Az elnök zsoldosa

Jonathon Chase, a Dallas-i Egyetem távol-keleti tanszékének karizmatikus professzora valójában kettős életet él, ő ugyanis az elnök egyik legbensőbb titkos embere, akit különösen bizalmas és veszélyes ügyekkel bíznak meg. Amikor a First Lady-t elrabolják és Rio de Janeiróba hurcolják, természetesen Jonathon-ra hárul a feladat, hogy kiharossa az elnök feleségét az emberrablók fogságából.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagvár, Alternatívzene

16.00 Híradó/Ótói tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versmúsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.05 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Láthatár

16.40 Havi Agytakarítás, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

8.10 Kolumbusz Kristóf

8.35 Szimba, az oroszánkirály

9.00 A mesemondó (dán rajzf. sor.)

9.30 Dakari (am. kaland sor.)

10.30 Arcélek - Levente Péter

11.00 Egészség +

11.30 A tudomány műhelyében

12.00 Munka-Társ

12.30 Határtalanul magyar

13.02 Híradó

13.20 Nyelvőr

13.45 Vannak vidékek

14.20 Felfedező úton a Robinson család

15.15 Törzsasztal

16.15 Talpalatnyi zöld

16.45 Veszélyben

17.15 Egy férfi és egy nő (francia rom. dráma, 1966)

19.00 Híradó

19.35 Pannonia 3 keréken

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

20.00 Lolleh Bellon: Csiütörtöki hölgyek

21.35 Barát helye, ellenség helye (iráni filmetűd)

22.00 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)

0.20 Dunasport

0.40 Derrick (német krimisor.)

1.50 A reformáció dalai

m1

7.00 Anno

7.25 Angi jelenti (ism.)

7.55 Opera Café

Benne: Híradó, sporthírek, időjárás

10.00 Delta

10.30 Mozdulj!

11.00 Aranymetszés (ism.)

11.55 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.)

12.15 Gyerejáték a számítógép

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.05 Múlt-kor

13.35 Zöld Tea Ökomagazin

14.05 HungarIQ

14.35 Natúra

15.05 Erdőjárók

15.35 Valaki

- Konok Tamás

16.05 A természet csodái

- Különleges állatkölykök

17.00 Végtelen történet (NSZK-am. fant. kalandf., 1984)

18.35 Gasztróangyal

19.30 SzerencseSzombat

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

20.30 Híradó este

21.00 Sporthírek

21.15 A Cég

- A CIA regénye (am. minisor.)

22.50 Hamvai Kornél: Szigli

1.25 Miller 2009! (koncertf.)

2.15 Sporthírek

2.25 Koncertek

m2

7.55 Opera Café

9.10 Csudaszombat!

9.21 Dalos filmek

9.40 Madárovei

10.21 Versfilmek Mome

10.40 Mackó élet, mackó álom

11.05 Rózsaszín bicikli

11.22 Tom Sawyer kalandjai (am. f.)

13.03 Versfilmek Mome

13.51 Mackó élet, mackó álom

14.11 Hattyúk tava Báb-színház

15.05 Állatmentők

15.30 Mackó élet, mackó álom

16.00 Igazi Kincskereső (3. rész)

16.26 Csudacsalád (3. rész)

16.40 Rózsaszín bicikli

17.11 Mire képesek a kutyák?

18.20 Csudacsalád (4. rész)

18.36 Hogyan viselkednek a kutyák és az emberek?

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

22.25 Rózsaszín bicikli

22.35 Red Bull Liszt

18.55 A tábor királya (kan. családi vígj.)

20.30 Red Bull Liszt Remix

21.00 Híradó

21.35 Jane Goodall

22.00 MOME Anim Premier

VASÁRNAP

2011. október 30.

A nap filmjei

VIASAT3, 21.00

Első a szerelem

A frissen elvált, 37 éves Rafi, aki a divat világának kifinomult, magasabb szféráiban mozgó, katolikus, ám vallását nem gyakorló fényképész-producer, egy szép napon megismerkedik Daviddal, a 23 éves zsidó származású szobafestővel. Egy szempillantás alatt egymásba szeretnek. David és Rafi előtt nagy feladat áll: nemcsak a köztük lévő 14 év különbséggel kell megküzdeniük.

TV2, 21.05

Oviapu

Mikor a két reklámszeni, Charlie és Phil új fejlesztésű zöldséges müzlijé totális katasztrófának bizonyul, elveszítik állásukat és feleségeik kényszerülnek munkába állni. Charlie és Phil azonban nem bírja soká a tétlenséget. Elhatározzák, hogy nyitnak egy ovi, és ezzel elkezdődik a kedves kalandok mulatságos sorozata. A váratlan siker újabb megpróbáltatások elé állítja a két jó barátot.

RTL Klub, 22.25

A szállító 2.

A szállító hallgatag férfi. Sohasem kérdez, csak megbízásokat teljesít. Hideg és érzelemmentes. Frank Martin megbízása ezúttal minden eddigénél egyszerűbb: egy kistűt fuvaroz az iskolába. Nem sejt, hogy hamarosan halálos játszma-ba keveredik a gyermekkel, amikor az egyik kolumbiai drogbaró végezni akar egy összejövetelel Amerika legjobb kábítószere-ellenes nyomozóival.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Nóták
17.25 Rádióistentisztelet római katolikus egyház
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

6.15 Gazdakör (ism.)
7.05 Tőf-tőf elefánt
7.15 Az Ótestamentum
7.40 Kolumbusz Kristóf
8.05 Szimba, az oroszánkirály
8.35 A mesemondó
9.05 Daktari (am. kaland sor.)
10.00 TÉRKép ráadás
10.30 Laskói református istentisztelet és püspöke-iktatás
12.00 Világ-nézet
13.02 Híradó
13.15 Élő népzene
13.45 Hazajáró
14.15 Rosszcsont kalandjai (am. sor.)
15.15 Csellengők
15.45 Törvény által védve
16.15 Utókor
16.45 Múltidéző
17.15 Havasi napsütés (magyar rom. film, 1941)
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.05 Önök kérték!
21.00 Mága Show (magyar szór. műsor)
22.30 Klubszoba
23.25 Dunasport
23.40 Élet a Marson
0.35 Luther (angol sor.)
1.40 Múltidéző (ism.)
2.05 Élő népzene (ism.)
2.35 A három Torda

TVR 1

7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 A hit világa – 1. rész (live)
10.00 Dana kertjében
10.35 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Sajtó és hatalom (live)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Film Comedy Nemzetközi Fesztivál, Kolozsvár
15.00 Népi hagyaték
16.00 TVR 55
17.00 Dănutz S.R.L. (szórakoztató műsor) – 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Distractis Show (szórakoztató műsor)
21.40 Oly sokáig szerettelek (francia-német filmdráma, 2008)
23.40 100%-ban garantált
0.40 Dănutz S.R.L. – 1-2. rész
2.30 Találkozunk a TVR-ben - talk show (ism.)
3.55 Film Comedy Nemzetközi Fesztivál (ism.)

VIASAT 3

10.00 Széptestben
10.30 Édes kísértések
11.00 MaxxMotion
11.30 A nagy házalakítás
13.25 Jack Hunter - A menny csillaga (amerikai kalandfilm)
15.20 Négy Esküvő 2.
16.25 ÁlomÉpítők 2.
17.30 Good Will Hunting (amerikai filmdráma, 1997)
20.00 Harmadik műszak (sorozat)
21.05 Első a szerelem (angol romantikus vígjáték, 2005)
23.05 Kutyám, Jerry Lee (am. akció-vígjáték, 1989)

m1

7.25 KorTárs
7.55 Opera Café
10.00 Engedjétek hozzám
10.10 Így szól az Úr!
10.15 Katolikus krónika
10.40 Református magazin
11.05 Református ifjúsági műsor
11.15 Utódok reménysége
11.40 A Korál-sziget együttes
12.00 Evangélikus istentisztelet
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.35 Anno
14.05 Kormorán
14.35 Kölyök (magyar film, 1959)
16.15 Telesport
16.50 Telesport (élő) - OTP Bank Liga DVSC-TEVA - Budapest Honvéd bajnoki labdarúgó-mérkőzés
19.05 Déltenger kincse (auszt.-francia kaland sor.)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Magyarország, szerettek!
22.30 Míg végül semmid sem marad (német filmdráma, 2010)
0.05 Hannah és nővérei (am. vígj., 1986)
1.45 Sporthírek

TVR 2

8.00 Vésd a fejedbe (ism.)
9.00 Román útlelvel
10.00 Young Dracula (angol vígjátéksorozat)
11.00 Motomágia
11.30 Női siker
12.00 Jamie 30 perces ebédje
13.10 Hétféve kettesben (live)
15.10 Barlangember (am. vígj., 1981)
16.45 A divat világa
17.00 Balkáni szokások
18.00 Kaland és természet
18.30 Csavargó halász
19.00 Olimpiai magazin
19.30 Nagy lábón - kulturális magazin
20.10 Anyegin (angol-am. filmdráma, 1999)
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Murdoch nyomozó rejtélyei (kan.-angol sor.)
0.55 A divat világa (ism.)
1.10 Anyegin (angol-am. filmdráma, 1999) (ism.)
2.55 Young Dracula (angol vígjátéksorozat) (ism.)
3.50 Murdoch nyomozó rejtélyei (sor.) (ism.)

SPORT.RO

10.00 Sport.rHírek
10.05 Pro Motor
11.00 Pontos sportidő
13.00 Hírek
14.00 Favágó világbajnokság
14.30 Pontos sportidő
14.55 Formula 2
15.35 Fogadás a félelemmel
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája (live)
20.00 A fény harcossai
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Halálos csapások
22.30 Gigászok harca
23.30 Sport.ro Hírek

m2

7.55 Opera Café
10.00 Mesék
11.00 Amika (sor.)
11.10 Kristályküldetés
11.35 Hajrá, Becky! (sor.)
11.55 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.30 Most a Buday!
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Református magazin
14.05 Református ifjúsági műsor
14.15 Az utódok reménysége
14.40 A Korál-sziget együttes
14.55 Evangélikus istentisztelet
16.00 A megsebzett bolygó
16.30 Erdély aranykora (tévéf.)
17.50 Zorán koncert
18.45 Az emlékezet helyszínei
19.15 Mi kicsoda
18.40 Esti mese
19.05 Lindbergh, a magányos sas
20.00 Kintutetése átadása
21.00 Híradó este
21.35 A Lényeg
22.00 Átok (magyar f., 4. rész)
22.30 Kölyök (magyar f.)
0.00 Telesport
1.45 Erdély aranykora (magyar f., 1-2. rész)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 20 év után i (talk show)
11.00 Egetverő szenzáció (amerikai vígj., 1998)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Apropos TV - szórakoztató műsor
14.00 A vadon mélyén - Sárga kutya kalandjai (amerikai kalandfilm, 1995)
15.45 Románia hangja - szórakoztató műsor (ism.)
18.00 Románia szerettek!
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Utazás a Föld középpontja felé (am.-kan. kalandf., 2008)
22.30 Dick és Jane trükkjei (amerikai vígjáték, 2005)
0.30 Apropos TV - szórakoztató műsor (ism.)
1.30 Utazás a Föld középpontja felé (amerikai-kanadai kalandfilm, 2008) (ism.)
3.15 Dick és Jane trükkjei (amerikai vígjáték, 2005) (ism.)

ACASĂ

8.15 A csábítás földjén (sorozat)
9.45 Együtt öröklék (sorozat)
12.30 A kötelék (sorozat)
14.30 Clase 406 (sorozat)
15.30 Amor real (sorozat)
16.30 Mesés hölgyek
17.30 Az örökösök (sorozat)
19.30 A csábítás földjén (mexikói sorozat)
20.30 A szerelem győzelme (sorozat)
22.00 Perro amor (amerikai sorozat)
0.00 Szerelemkönyvek (román sorozat)
1.00 Clase 406 (mexikói sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Yakari, Szilveszter és Csöröke kalandjai
Hupikék törpikék
11.05 Forma-1(élő) - Indiai Nagydíj - Buddh International Circuit, Greater Noida
13.40 Magyar autósport-magazin
13.55 Trendmánia
14.25 Törzsutas
14.55 Merlin kalandjai (angol sor.)
15.50 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
16.50 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.50 Lagzi-randi (am. rom. vígj., 2005)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág (2011) (élő) - Kiválasztás
22.25 A szállító 2. (francia-am. akcióthriller, 2005)
Utána: RTL-hírek
0.15 Az elveszett zászlóalj (am. háborús filmdráma, 2001)
2.05 Mi, ha nem magyar?

ANTENA 1

5.45 Xena (amerikai kaland sorozat) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Látogatók Amerikában (francia-amerikai vígjáték, 2001)
12.00 Xena (amerikai kaland sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 X-Faktor - verseny show (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 A fenébe is - szórakoztató műsor
21.45 X-Faktor - Szavazás (verseny show)
22.45 Könnyező harcos (amerikai akciófilm, 1995)
0.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
2.15 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Xena (amerikai kaland sorozat) (ism.)
3.45 Könnyező harcos (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Énekes izompacsirta (amerikai vígjáték)
13.20 Akit Buldozernak hívtak (olasz-NSZK akció-vígjáték)
15.35 Kelly hősei (jugoszláv-amerikai háborús filmdráma)
18.20 Jackie Chan: Első csapás (ausztrál-hongkongi-rosz akció-vígjáték)
20.00 Láncreakció (am. akciófilm, 1996)
22.00 Vörös zsaru (amerikai akcióf., 1988)
0.05 Nyomás alatt (amerikai thriller, 1997)

TV2 TV 2

7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.30 Nagy Vagy!
11.25 Ability - a képességek próbája
11.55 Stahl konyhája
12.25 Kalandjártat (ism.)
13.00 Borkultusz
13.30 Talpig nő (magazinműsor)
14.00 Több mint Testőr (életmódmagazin)
14.35 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. kaland sor.)
15.25 ÖsszeEsküvők (valóságshow)
ÖsszeFoglaló
16.35 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.30 Lara Croft: Tomb Raider 2. - Az élet bölcsője (am.-német-japán akcióf.) (ism.)
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Napló Mérlegen a valóság
20.35 Napló Extra
21.05 Oviapu (am. vígj., 2003)
23.00 Frizbi - Hajdú Péterrel
Közben: Kenőrsorsolás
0.00 TotalCar
0.30 Knight Rider (am. sor.)
1.25 Emma titka (német rom. vígj., 2006)

PRIMA TV

6.00 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Fintescu hídja
9.00 Stílusitkok - life style magazin
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress!
12.30 Idősek és nyugtalanok (ism.)
13.00 Miss vidéki lány - reality show
15.00 Forrest Gump (amerikai filmszatíra, 1994) (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (telenovella)
23.00 Titkos szerelmek (telenovella)
0.00 Titkos szerelmek (telenovella)
1.00 Fél Nelson (amerikai filmdráma, 2006)
3.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

KANAL D

8.30 Lányok meglepetéssel
9.00 Smile TV
9.30 Eli Stone (amerikai sorozat)
10.30 Hírek
13.15 A magányos (török romantikus dráma)
15.15 Clejaniak
16.45 Akarsz milliomos lenni? (ismétlés)
17.45 Ez Románia!
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.45 D-Paparazzi
20.30 Szemek az árnyékban
22.00 Tágra zárt szemek (amerikai-angol filmdráma)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ősök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Az eltűnt idő nyomában (magyar dokumentumf.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők - Tűzben égve
7.00 Hogyan készült? Fényhíd, repülőgépmo- dell, fém pergódob
8.00 Autókereskedők - Frogeye Sprite
9.00 Hogyan csinálják? Eiffel-torony, Hódészakák, Koffeinmentes kávé
10.00
11.00 Amerikai hotrodok - Hotrodverseny
13.00 Nagymenők négy keréken
13.00 Autókereskedők
15.00 Óriás költöztetők
16.00 Állítólág... - Acélbetétes amputálás
17.00 Kíváncsiság - Űsember
18.00 Édesvízi szörnyek - A gyilkos hal
19.00 Gyalogszerrel az Amazonas mentén - Brazílián át az Atlanti-óceánig
20.00 Így működik a Világegyetem
21.00 Autókereskedők - Triumph Stag, Lotus Elan
23.00 Újjáépítők - Régi Mustang
1.00 Óriás költöztetők
2.00 A fegyverkovács

ETV

8.00 Zene
8.45 Ízelítő
ism.
9.00 Székely Róbert: Akio, a japán néptáncos, ism.
9.30 Metszet ism.
10.00 Útmutató
10.15 Értékeink
16.00 Piaciér
16.30 Neve és hivatása...
17.00 Hitélet ism.
18.00 Erdélyi Kávéház ism.
18.00 Retropolisz ism.
18.30 Híradó
19.00 Kultúrcsepp ism.
19.30 Híradó
20.00 Tájékoz ism.
20.30 Híradó
21.00 Híradó
22.00 Metszet, ism.
22.30 Híradó
23.00 Többszemközt, ism.

HÉTFŐ

2011. október 31.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.05

A Karib-tenger kalózái 2. - Holtak kincse

Jack Sparrow kapitánynak természetfeletti kalózzal gyűlik meg a baja: kiderül ugyanis, hogy egy régi vérszerződés miatt még mindig a legendás Davy Jones, a Repülő Hollandi nevű szellemhajó kapitányának adósa. Jacknek mihamarabb rendeznie kell a tartozását, különben örök átokra és szolgaságra ítéltetik. A kapitány zúrjai miatt meghiúsul Will Turner és Elizabeth Swann kisasszony esküvéje.

m1, 21.15
Ősz New Yorkban

Will élvezi az aglegényéletet. Imád főzni, imádják az éttermet, melynek tulajdonosa és legfőképpen, imádják a nőket. Javíthatatlan cinikus és alkalmatlan a hűségre. Am egy este egy étteremben ismerős arcot pillant meg: egy fiatal lányban régi szerelmét véli felismerni. Nem véletlenül. Charlotte anyja sok évvel ezelőtt a szerelme volt. E találkozással Will számára újra kezdődik a fiatalság.

DUNA Tv, 22.30
Farkasokkal táncoló

Tennessee-ben javában dúl a polgárháború. Dunbar hadnagy az áthelyezést választja a nyugati frontra - egy hőstett elismeréseként. Amikor megérkezik a Sedgewick erődbe, rá kell döbennie, hogy az már régóta magányosan áll, és ő az egyetlen lakója. Hamarosan kapcsolatba kerül a szíu törzssel, köztük a szent emberrel, a harcossal, a törzsfőnökkel, valamint Álló Ökölrel.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

- 15.00 Híradó, kommentár
- 15.20 Magyar zenei lexikon
- 15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

- 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság
- 12.00 Híradás
- 12.10 Művelődési hírek
- 12.35 Kispad - sportműsor.
- 13.05 Zenés üzenetek.
- 14.00 Híradás, KultúrPresszó
- 15.00 Híradás, KultúrPresszó
- 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
- 17.00 Híradás, Figyelő
- 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

- 2.00 Éjszakai váltás
- 8.00 Hírek, sport
- 8.10 Hangoló
- 9.50 Hírek, műsorism.
- 15.00 Sláeróra
- 16.00 Hírek
- 16.15 Hétköznapok igazsága
- 17.00 Nap-óra
- 17.30 Zene, zene, zenelánc
- 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 7.30 Híradó
- 7.40 Kisváros (ism.)
- 8.30 Híradó
- 8.35 MacGyver (am.-kan. sor.) (ism.)
- 9.30 Híradó
- 9.35 Térkép (ism.)
- 10.05 Hol volt, hol nem volt...
- 10.25 Bobó könyve (magyar mesef.)
- 11.05 Család-barát
- 12.00 Élő egyház (ism.)
- 12.25 Hazajáró (ism.)
- 13.02 Híradó
- 13.20 Kívánságkosár
- 15.15 Heti Hírmondó (ism.)
- 15.45 Csellengők (ism.)
- 16.15 Klubszoba (ism.)
- 17.10 A tézta útja
- 18.15 Kisváros (magyar sor.)
- 19.00 Híradó
- 19.30 Közbeszéd
- 20.00 Térkép
- 20.30 MacGyver (am.-kan. sor.)
- 21.30 A férfi a legjobb orvosság (német vígj. sor.)
- 22.15 Hírek
- 22.30 Farkasokkal táncoló (am. kalandf., 1990)
- 1.35 Dunasport
- 1.45 Sportaréna
- 2.40 Költők társaságában
- 2.50
- 3.05 Élő egyház (ism.)
- 3.35 Család-barát (ism.)

TVR 1

- 7.00 Reggeli híradó
- 8.00 Románia, nap mint nap! (live)
- 10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sor.)
- 11.25 Sajtó és hatalom (ism.)
- 12.20 TVR 55
- 12.40 A palota legendái: A szelek királya (dél-koreai drámasor.)
- 14.00 Hírek, időjárásjelentés
- 14.45 Curier TV (live)
- 15.15 Teleshopping
- 15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
- 17.00 Hírek, időjárásjelentés
- 17.30 Mindörökké veled? 18.25 A palota legendái: A szelek királya (dél-koreai drámasor.)
- 19.45 Sport
- 20.00 Hírek, időjárásjelentés
- 21.00 Prim Plan (talk show)
- 22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sor.)
- 22.55 Túl a hírnéven
- 23.10 Visszajátszás
- 0.30 Éjszakai beszélgetések (talk show)
- 1.30 Mindörökké veled? (ism.)
- 2.25 Prim Plan (talk show) (ism.)

VIASAT 3

- 10.30 Első a szerelem (ang. vígjáték)
- 12.30 Topmodell lesznek! 13.25 Felelőscsere 14.25 Kuttyám, Jerry Lee (am. vígjáték)
- 16.25 Nyomtalanul (krimisorozat)
- 17.30 Hókusz Pókusz (ismétlés)
- 19.20 Jóbarátok (ismétlés)
- 20.20 Két pasi - meg egy kicsi (sorozat)
- 21.15 Le a fejjel! (magyar vígjáték)
- 23.15 A kárhózzottak királynője (am.-auszt. thriller)
- 1.15 Esküdt ellenségek (sorozat)

m1

- 7.55 Ma Reggel
- Közéleti műsor
- Benne: Híradó, sporthírek
- 9.55 Grimm meséiből: A békakirályfi (német családi film)
- 11.00 Koldus és királylány (olasz-német kalandf., 1. rész, 1997)
- 12.25 Rákóczi tolmácsa - Ibrahim Mütefferika (dokumentumf.)
- 13.01 Hírek
- 13.05 "Egy szélet kenyér" (dokumentumf.)
- 13.50 Vuk (magyar rajzf.)
- 15.10 Lovas a sötétben (olasz drámasorozat)
- 17.00 Kormorán
- 18.05 Fekete gyémántok (magyarjáték, 1. rész, 1976)
- 19.30 Maradj talpon!
- 20.30 Híradó este
- 21.00 Sporthírek
- 21.15 Ősz New Yorkban (amerikai romantikus film, 2000)
- 23.00 Soul Kitchen (német vígjáték, 2009)
- 0.40 HungarIQ
- 1.10 Sporthírek
- 1.20 "A Mester zárva tartja műhelyét"
- 2.10 J. S. Bach: 80. (Reformáció) kantáta

TVR 2

- 8.00 Hannah Montana (amerikai sor.)
- 8.35 Familie Dr. Kleist (német sorozat)
- 9.30 Öt perc hírnév (ism.)
- 10.30 Nagy lábón
- 11.00 Vallomások (ism.)
- 12.00 Bazár
- 12.35 Biznisz óra
- 13.25 Egészségtableta
- 13.30 Jamie gasztroradalm
- 14.00 Építészet
- 14.35 Együtt Európában
- 15.30 Teleshopping
- 16.00 Familie Dr. Kleist (szórakoztató műsor)
- 17.00 Vallomások
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 18.30 Rázushow - szórakoztató műsor
- 19.30 Oroszlánok arénája - reality show
- 20.25 Biznisz óra
- 21.10 Késhegyen
- 22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
- 23.00 Minden pénzt megér
- 23.35 Öten a mennyországban (amerikai film, 2004)
- 1.00 Rázushow - szórakoztató műsor (ism.)
- 1.50 Minden pénzt megér (ism.)
- 2.20 Auto-mánia (ism.)

SPORT.RO

- 10.00 Pontos sportidő
- 12.00 Sport.ro Hírek
- 13.10 Pontos sport
- 14.00 Sport.ro Hírek
- 15.00 Pontos sportidő
- 16.00 Sport.ro Hírek
- 16.30 Pontos sportidő
- 18.00 Sport.ro Hírek
- 19.00 Pontos sportidő
- 19.05 Információk
- 20.00 Pontos sportidő
- 20.05 Red Bull X-Fighters World Tour
- 21.00 Hírek
- 22.00 Local Combat Superstars
- 23.00 Sport.ro Hírek

m2

- 6.55 Ma Reggel
- 10.00 Egy múzsa emlékei
- 10.55 Magyar rock
- 11.50 Budapest természeti értékei
- 12.15 Nekem ne lenne hazám?
- 12.30 Társberletben a tárgyakkal
- 13.01 Híradó délben
- 13.05 Alma Mater
- 13.55 Századfordító magyarok
- 14.45 Szabaddalbon Zemplénben
- 15.15 Zegugos történetek
- 15.40 Erdély aranykora (magyar tévéf., 2. rész, 1989)
- 17.00 Zorán koncert
- 17.50 A lator (olasz-francia vígj., 1979)
- 19.40 Esti mese: A bűvös körhinta,
- 20.05 John Fitzgerald Kennedy
- 21.00 Híradó este
- 21.29 Sporthírek
- 21.35 Az ideális nő (francia-belga-svájci tévéf., 1. rész, 2008)
- 23.15 Maradj talpon!
- 0.05 Stingers (auszt. krimisor.)
- 0.55 Akiket bivalyok visznek a mennybe
- 1.35 On the Spot: Etiópia

PRO TV

- 6.00 20 év után (ism.)
- 7.00 Pro Tv hírek, Könyvbeutató
- 10.00 A vadon mélyén - Sárga kutya kalandjai (amerikai kalandfilm, 1995)
- 12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 14.00 Apropro TV (szórakoztató műsor) (ism.)
- 15.00 Román Komédia Társaság (szórakoztató műsor) (ism.)
- 16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
- 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30 Fogadok az élettellel (román sorozat)
- 22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 23.00 A rejtelny (amerikai-kanadai thriller-sorozat)
- 0.00 Románia szeretlek! (ism.)
- 1.00 Pro Motor
- (ism.)

ACASĂ

- 8.15 A csábítás földjén (sorozat)
- 9.45 Együtt mindörökké (sorozat)
- 12.45 Mesés hölgyek
- 14.15 Clase 406 (sorozat)
- 15.30 Amor real (sorozat)
- 16.30 Igaz történetek
- 17.30 Lola (amerikai sorozat)
- 18.30 A lángoló ég alatt (sorozat)
- 19.30 A csábítás földjén (sorozat)
- 20.30 A szerelem győzelmé (sorozat)
- 22.00 Éjszakai történetek
- 22.30 (am. sor.)
- 23.30 Szerelemkönyvek (sorozat)

RTL KLUB

- 6.30 Top Shop
- 8.00 Kölyökklub
- Benne: Björn mackó kalandjai, Kisvakond, Yakari, Szilveszter és Csőrike kalandjai, Hupikék törpikék, Tűzoltó mesék, Garfield és barátai
- 12.00 A kétbalkezes Cupido (brazil vígj., 2003)
- 13.45 A szeretet ösvényén (am. filmdráma, 2001)
- 15.30 Soha többé Halloween! (am.-auszt. vígj., 2001)
- 17.35 Seriff az égből (olasz akció-vígj., 1979)
- 19.30 RTL Klub Híradó
- 20.05 A Karib-tenger kalózái 2. - Holtak kincse (am. kalandf., 2006)
- 23.00 ValóVilág (2011) (élő) - Aréna Valóságshow, Ősszefoglaló
- 0.10 Minden, amit mindig is tudni akartál a Pókerről de eddig nem merted megkérdezni
- 0.45 A gazdagok is ölnek néha (kan. thriller, 2005)
- 2.30 Asszonyaffia (sor.)

ANTENA 1

- 6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 8.00 Reggeli matiné - Răzvan és Dani műsora (live)
- 10.00 Sajtószemle Mircea Badeavval
- 10.50 Menyasszony a fiamnak - reality show (ism.)
- 11.30 Nálam az irányítás - reality show
- 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 14.00 Menyasszony a fiamnak - reality show (ism.)
- 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
- 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 20.20 Beowulf, a hős (amerikai kalandf., 2007)
- 22.00 Nárcisz: Törvénytelen szerelmek (sor.)
- 23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 23.50 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live)
- 1.05 Beowulf, a hős (amerikai kalandf., 2007) (ism.)
- 3.00 Híradó, Sport (ism.)

FILM+

- 8.05 Televíziós vásárlás
- 11.10 Scooby-Doo és a szamuráj kardja (amerikai anim. film)
- 12.35 Idegölő (magyar vígjáték, 2006)
- 14.35 Pofa be! (francia akció-vígjáték, 2003)
- 16.15 Két tojás száz bajt csinál (amerikai családi vígjáték, 1993)
- 18.00 Sárkányszív (amerikai akciófilm, 1996)
- 20.00 Trója (amerikai-máltai-angol történelmi kaladfilm, 2004)
- 23.00 Nyolc préda (am. thriller, 2008)

TV2

- 7.00 Tv2 matiné
- Chuggington, Ni Hao Kai-Lan, Dora, a felfedező, Jimmy Neutron kalandjai
- 10.50 Stahl konyhája (ism.)
- 11.00 Babapercek
- 11.10 Teleshop
- 12.45 Ház a szigeten (am.-kan. filmdráma, 2008)
- 14.30 EZO.TV
- 15.30 Eva Luna (am.-mex. sor.)
- 16.30 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz krimisor.)
- 17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
- 18.25 Update Konyha
- 18.30 Eva Luna (am.-mex. sor.)
- 19.30 Tények
- 20.20 ÖsszeEsküvők (valóságshow)
- A Küzdelem
- 21.35 Jóban Rosszban (magyar sor.)
- 22.15 Aktív
- 22.50 NCIS (am. krimisor.)
- 23.50 NCIS: Los Angeles (krimisor.)
- Közben: Kenőrsorolás
- 0.45 Aktív Exrtra
- 0.50 Esküdj! - éjszakai-show
- 1.25 EZO.TV
- 2.00 Made in America (francia-am. vígj., 1993)

PRIMA TV

- 6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
- 7.00 Stílustitkok (ism.)
- 7.30 Az 5 csillagos otthon (ism.)
- 8.00 Családban (román sorozat) (ism.)
- 9.00 Teleshopping
- 9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
- 10.30 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.)
- 11.30 Fintescu hidja
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Kandikamera
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
- 15.00 Családban (román sor.) (ism.)
- 16.00 A cseresznye a tortán
- 17.00 Lököttek (román sorozat)
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 19.00 Sport
- 19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
- 20.30 Miss vidéki lány - reality show
- 22.15 Lököttek (román sorozat)
- 23.15 Mondenii (szórakoztató műsor)
- 23.45 NCIS (amerikai krimisor.)
- 1.00 Fintescu hidja (ism.)
- 2.00 Hírek (ism.)

KANAL D

- 7.30 Családi történet (török sorozat)
- 9.30 Teleshopping
- 10.30 Kedves barátnóm
- 12.30 Kanal-D Hírek
- 13.15 Légy az enyém
- 15.15 A szív úrnője (török sorozat)
- 16.45 Célpontonban
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Kanal-D Hírek
- 20.00 A szívnek parancsolni nem lehet (török drámasorozat)
- 22.00 Szelek az árnyékban
- 23.30 Kanal-D Hírek
- 0.30 Chupacabra (angol-amerikai horror, 2003)

HÍR TV

- 7.00 Befutó (ism.)
- 7.30 Soroló (ism.)
- 8.00 Híradó
- 9.05 Kontraszt (ism.)
- 10.05 Napról napra (ism.)
- 10.30 BBC Hard Talk (ism.)
- 11.00 Híradó
- 11.30 Európai híradó (ism.)
- 12.05 Zöld övezet (ism.)
- 12.30 Bruttó (ism.)
- 13.00 Déli híradó
- 13.35 Hungarorama
- 14.05 Ázsia (ism.)
- 14.30 Garázs (ism.)
- 15.05 Civil kaszinó (ism.)
- Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
- 16.00 Híradó (ism.)
- Friss napi információk
- 16.30 Keresztmetszet (ism.)
- Riportmagazin
- 17.05 Célpont (ism.)
- Oknyomozó riportműsor
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó
- 18.30 Hírvilág (ism.)
- 19.20 Stopper
- 20.00 Híradó
- Friss napi információk
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzárt
- Vitaműsor újságírókkal
- 23.00 Híradó
- 23.30 BBC Reporters (ism.)
- 0.05 Rájátszás (ism.)

DISCOVERY

- 7.00 Hogyan készült?
- 8.00 Autókereskedők
- 9.00 Hogyan csinálják?
- 10.00 Hogyan készült?
- 11.00 A túlélés törvényei - Csendes-óceáni sziget
- 12.00 Amcsi motorok - Go Daddy 1.
- 13.00 Autókereskedők - Ferrari 308 GT4
- 14.00 Autókereskedők - Mercedes Cosworth
- 15.00 Kíváncsiság - Ősember
- 16.00 Hogyan készült? Ceruza, Kávész, Fémfeldolgozás
- 17.00 Amcsi motorok - Go Daddy 2.
- 18.00 Autókereskedők - Mini 1000 City
- 19.00 A túlélés törvényei - Jake Gyllenhaal próbatétele
- 20.00 Állítólag... 21.00 Hogyan készült? 22.00 Kíváncsiság - Ősember
- 23.00 Keith Barry trükkjei
- Rablók és pandúrok
- 0.00 Autókereskedők Jaguar E-Type
- 2.00 A túlélés törvényei - Jake Gyllenhaal próbatétele
- 3.00 Állítólag...

ETV

- 10.15 Néptánc
- 10.30 Szüreti vigadalom (ism.)
- 10.40 Zene
- 16.00 Híradó
- 16.15 Kultúrcsepp (ism.)
- 16.35 Kárpát Expressz
- 17.00 Ájtáró
- 17.30 Híradó
- 17.50 Egészséges percek
- 17.55 Könyvajánló
- 17.57 Életképek
- 18.00 Genezis
- 18.30 Híradó
- 19.00 Piacér
- 19.30 Híradó
- 20.00 Neve és hivatása... 20.30 Lakatos Iván: Élő vizeink
- 21.00 Piacér
- 21.30 Híradó
- 22.00 Ájtáró
- 22.30 Híradó

Október 28., péntek

Az év 42. hete és 301. napja, hátravan 64 nap

Ma a **Simon és Alfréd** nevéek ünnepe. A Simon a Simeon név görög Szimón alakváltozatából ered. Az Alfréd germán eredetű férfinév. Elemeinek jelentése: tündér + tanács. Szombaton **Nárcisz** napja lesz. Vasárnap az **Alfonzok** és **Fannik** ünnepe.

• 1894 – Daniel M. Cooper szabadalmaztatja a blokkolóórát.

Vicc

Gazsi vágta le bicajjal a hegyről. Elé ugrik egy rendőr: – Állj meg, Gazsi! Nincsen lámpád! – Ugorj, rendőr! Fékem sincsen.

Évforduló

- 1636 – Megalapítják a Harvard Egyetemet.
- 1871 – Henry Morton Stanley megtalálja David Livingstone-t a Tanganyika-tó melletti Udzsidsziban.
- 1886 – Leleplezik a New York-i Szabadság-szobrot.
- Szombat, október 29.**
- 1863 – Megalakult a Nemzetközi Vöröskereszt.
- 1958 – Borisz Paszternak visszautasítja az irodalmi Nobel-díjat.
- Vasárnap, október 30.**
- 1883 – Románia csatlakozik a Hármas Szövetséghez.

Recept

Őszi vegyes lekvár
Hozzávalók: 70 dkg csipkebogyó, 60 birsalma, 50 dkg szőlő, 15 dkg kökény, 15 dkg galagonya, 70 dkg cukor, víz.
Elkészítése: A gyümölcsöket alaposan megmossuk, a birsalmát kimagozzuk, a bogyókat nagyjából lecsumázzuk. Nagy lábosba tesszük őket, ebben főzzük, míg a csipkebogyó meg nem puhul a szétfőtt szőlő levében. Botmixerrel összedaráljuk. Először nagyobb lyukú, majd finomabb szűrőn át küldjük az egészet. Visszatesszük a tűzre és cukorral felforraljuk, üvegekbe töltjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
20, 49, 21, 15, 19, 2.

Gondolatjel

Visky István rovata

Sokkal könnyebb harcolni egy elvért, mint megtartani azt. Az embernek mindig szüksége van elvekre, gondolatokra, eszmékre, amiért harcoljon. Az ostoba ember is eszmékért harcol, olyan eszmékért, amelyek neki hasznot hoznak. Néha elszégyelljük magunkat és kiállunk az egyetemes igazságos-

ság és a szegénység eltörléséért, szót emelünk a diktatúrák ellen és büszkékké vagyunk civil öntudatunkra. Kezd el otthon gyakorolni ezeket az elveket, és akkor rájössz két dologra. Egyrészt arra, hogy ezeket mennyire nehéz megélni, másrészt arra, hogy megélve elveidet sok örömet adsz a körülötted élőknek.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ma foglalkozzon az igazán fontos dolgokkal. Jó alkalom kínálkozik arra, hogy kicsit komfortosabbá tegye otthonát.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Valaki már régóta szeretne szoros barátságba kerülni önnel, de a körülmények valahogy mindig meggátolták ebben.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Figyeljen arra, hogy ápolat külsejével mindig jó benyomást tegyen másokra. Nem árt óvatosnak lennie azzal, aki közeledni akar.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

A hét utolsó munkanapján még feltámad a munkakedve egy kis időre. Az előredolgozás megkönnyíti a jövő hetet.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Túl sok feladatot adott magának. Most a megvalósításon van a sor. A magánéletében kisebb probléma adódhat, de ez pozitív hatással lesz önre.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A csillagás mögött mindig a valóságot keresse, mert akinek akár egy pillanatra is elvakul a látása, az inkább várjon, míg az éles látás visszatér.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Szervezetten lát feladatához, és mindent elvégez, ami a munkáját illeti. Később egy személyes probléma megzavarja ezt a magabiztos légkört.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ma jó lenne befejezni azt a munkát, amibe már korábban belekezdett. Utána viszont nem ártna lazítani. Itt az idő, hogy kedvére kibeszélgesse magát.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Rossz közérzete miatt talán orvoshoz is szalad, aki megnyugtatója és eloszlatja aggodalmait. Kellő önismerettel ezt önmaga is megteheti.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

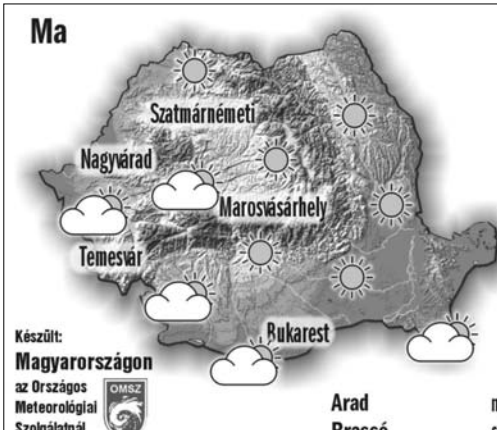
Igyekezzen kézben tartani az eseményeket a nap folyamán. Délután már minden téren kedvezőbb helyzet alakul ki.

VIZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Legyen határozott, és bátran álljon ki saját érdekei mellett. Minden helyzetet alaposan mérlegeljen, fontolja meg, hogy mit tesz.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Hangulat-ingadozásokat hozhat a mai nap. Véleményét magabiztosan hangoztassa, ezzel mély benyomást gyakorolhat a környezetében lévőkre.

A következő napok időjárása

Szombat
 16°C
 11°C
 Bukarest
 A hajnali párásság feloszlása után napsütéses, nyugodt idő várható eső nélkül.

Vasárnap
 16°C
 11°C
 Bukarest
 Töretlenül folytatódik a száraz idő sok napsütéssel, hajnali párássággal, ködfoltokkal.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Ma is folytatódik a túnyomóan napos, csendes őszi idő. Csak időnként növekedhet meg a felhőzet, de csapadéknak kicsi a valószínűsége. A hajnali pára-, és ködfoltok gyorsan feloszlának a délelőtti folyamán.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	16°C	2°C
Brassó	15°C	-2°C
Bukarest	16°C	2°C
Csikszereda	16°C	-2°C
Kolozsvár	14°C	-1°C
Marosvásárhely	16°C	-1°C
Nagyvárád	15°C	2°C
Szatmárnémeti	16°C	1°C
Temesvár	16°C	2°C

Indulat

Horváth István

***	CSŐ RÉSE	BOLYHOS SZÖVET	LODZ RÉSEI	BIZONYTALANUL ALL	***	BASSZUS (RÖV.)	KÉZBE-SÍTÉS	MAGYAR KÖZJOGI MÉLTOSÁG	KÖZÜTI JÁRMŰ
ILDIKÓ BECÉZVE					GYÓTÓR, KINOZ MARÓ GÜNY				
DOHÁNYOS SZELENCE						TÖLTÉNY-TARTÓ CSECSEMŐ ISSZA			
KODÁLY-DARABI			TANÁR VAN ILYEN SEJT						
MEG-FONTOL									
DÉLNYUGAT (RÖV.)				AUGUSZTUSI MAGYAR EGYÜTTES					
AZ EGYIK VÉRCSE-PORT		VALÓDI NEVEN IMRE BECÉZVE						BÁZIS (RÖV.) BÁNATOS	
HINTÁZ-TAT							BUDA EGYIK FELE! KÉT TÁRS!		
AMELY DOLGOT					ETELKA BECÉZVE SZIV-KAMRAI				
INFORMATI-KAI EGYSEG				KÖZÉPKORI KATONA					

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 Bukarest, 3. kerület,
 Lipszani u. 29-31. sz., I. emelet.
 Telefon/fax: 021/317-8847,
 E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
 Redakcia „Új Magyar Szó”
 OP 15, CP 40, sector 5, Bucuresti

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Agoston Hugó

Főmunkatársak:
 Ady András, Bíró Béla,
 Krebsz János, Gyulay Zoltán,
 Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc,
 Székely Ervin

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
 Bogdán Tibor (Hátér)
 Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
 Turós-Jakab László (Sport)
 Farkas István (Kultúra, Média)
 Orosz Anna (Életmód)
 Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
 Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739
 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
 Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
 Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivalkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

Kíméletlen volt a Dinamo

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Alaposan megszórta ellenfelét a Dinamo élvonalbeli futballcsapata a Román Kupa nyolcadöntőjében, szerda este és sikerével továbbjutott a torna ezen szakaszából. A bukarestiek a Turnu Severin-i Gaz Metant kapták ellenfelként, s nem is igazán tartottak a második liga középmezőnyében lébecoló alakulattól. Elbizakodottságukért majdnem megfizettek, legalábbis a találkozó elején, amikor utat engedtek az ellenfél támadásainak. Vancea be is talált Naumovski kapujába, de a gólt les miatt érvénytelenítette a játékvezető. A váratlan esemény viszont felébresztette a dinamosokat, akik ezután már büntettek. Először Liviu Ganea (37. perc), majd Luchin (41. perc) volt eredményes, a térfélcserét követően pedig Ganea megszerezte a második találatát (60. perc), s Țucudeanu (74. perc), valamint Păun (84. perc) is megszörgette a severini hálót. Az 5-0-s győzelemmel tehát magabiztosan jutott tovább a Dinamo, s csatlakozott a már korábban kvalifikált Medgyesi Gaz Me-

tan, a Galaci Oțelul és a Târgu Jiu-i Pandurii alkotta kerethez.

Tegnap lapzártánkig további két alakulat, a Vaslui és a ploiești-i Petrolul harcolta ki a továbbjutást, előbbi a Galaci Dunareát győzte le 4-1-re, míg utóbbi a ploiești-i Astrát múlta felül 1-0-ra. A Rapid-Otopeni- és a

Temesvári FC–Steaua-találkozó lapzártánk után fejeződött be.

Mától már az élvonalbeli labdarúgó-bajnokság 13. fordulóját rendezik, ahol a Galaci Oțelul-Medgyesi Gaz Metan-meccs nyitja a sort este 21.30 órától. A további program: holnap: Sportul Studentesc-Tg. Jiu-i Pandurii

(15 óra), Ceahlăul Piatra Neamț-Nagyszeben (19 óra), Kolozsvári Universitatea-Dinamo (21.30 óra); vasárnap: Vaslui-Marosvásárhely (19 óra), Ploiești-i Petrolul-Steaua (21.30 óra); hétfő: Chiajna-Mioveni (18 óra), Rapid-Ploiești (19.30 óra), Brassó-Kolozsvári CFR (21.30 óra). ◀

A Dinamo megerőltetés nélkül jutott tovább a nyolcadöntőből, 5-0-ra verte a Turnu Severin-i Gaz Metant

Pavelt akarják a játékosok

Tenisz

ÚMSZ

▶ Románia Davis-kupa csapatának teniszesek tiltakoznak a Román Teniszszövetség (FRT) döntése ellen, és továbbra is Andrei Pavelt akarják kapitányuknak. Victor Hănescu és négy társa szerint a szervezet vezetői-

nácsa nem szakmai szempontok alapján, hanem szubjektív okok miatt döntött a sportoló leváltása mellett, Pavel ugyanis mindig maximálisan támogatta a csapatot és sokat segített nekik. Kijelentették, csak akkor fognak ismét szerepelni a csapatban, ha a FRT elnök Ruxandra Dragomir visszavonja a döntést és ismét Andrei Pavel lesz a kapitány. ◀

Mitică Dragomir szerint „nem ártottak” Mititelunak

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Dumitru Dragomir idegesen, a rá váró újságírókkal kiabálva hagyta el az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) bukaresti székhelyét tegnap, miután őt is behívták a Craiova-i Universitatea futballklubjának kizárása ügyében. A román Profi Labdarúgóliga (LPF) elnöke ellen ugyanis szintén büntető eljárást indított az ügyesség, őt is hivatali visszaéléssel gyanúsítják, akárcsak társait a Román Labdarúgószövetség (FRF) végrehajtó bizottságából. A craioviaiak ideiglenes kizárásáról szóló határozatot aláírók már szerdán látogatást tettek a DNA-nál, már csak Mircea Sandu, a FRF elnöke maradt hátra, őt mára hívták be.

Amint arról korábban beszámoltunk, Adrian Mititelu, a Craiova tulajdonosa október elején panasolta be a sportági szövetség vezérkarát, s ötvenmillió eurós kártérítést szeretne kapni. A DNA egyelőre megalapozottnak érzi az ügyet, az ügyészek szerint ugyanis a FRF egy érvénytelen szabályra hivatkozva hozta meg döntését júliusban, amellyel több mint egymillió eurós kárt okozott a klubnak, s még a fellebbezés lehetőségét sem biztosították Mititelunak. Csakhogy Dragomir szerint ez nem helytálló, mert a craioviaiaknak lehetőségük lett volna a Nemzetközi Sportdöntőbírószághoz fordulni, vagy esetleg pert indítani a bizottság döntése ellen, s ha ott nyertek volna, az ideiglenes kizárást azonnal visszavonták. A

történethez az is hozzátartozik, hogy Mititelu csapatát a klub hatalmas adósságai miatt és megfelelő stadion hiányában kizárták az élvonalból, a 2011–2012-es bajnoki szezon a másodosztályban kellett volna lejátszania. Dragomir pedig úgy véli, Mititelu éppen azért nem fordult a sportbírószághoz, mert ha netán mégis visszaveszik a szövetségbe, ki kellett volna fizetnie az adósságot Victor Pițurcănak és az államnak, arra pedig úgysem lett volna pénze. „Mititelu nem vesztett semmit, épp ellenkezőleg, nyert az ügyön, mert így semmit nem kellett költenie” – nyilatkozta tegnap a LPF elnöke, de azért azt is hozzátette: Ha a közgyűlés nem szavazza meg a végrehajtó bizottság kizárásról szóló javaslatát, minden visszatér a normális kerékvágásba, azaz a Craiova ismét pályára léphet. Játékosai azonban nincsenek, hiszen az ideiglenes kizárással automatikusan a futballisták is szabadon igazolhatóvá váltak, s gyorsan szétszéledtek. Emiatt felmerült a gyanú, hogy a kizárás éppen azért történt, mert a végrehajtó bizottság tagjai érdekelték voltak abban, hogy egyes klubok ingyen megszerezzék a Craiova futballistáit.

Azt még nem lehet tudni, hogy lesz-e vádemelés az ügyben, a meghallgatások ugyanis csak két hét múlva kezdődnek, de többen már most az ideiglenes lemondást várják el Dragomirtól és Sandutól. A LPF elnöke ezt visszautasítja, kijelentette, hogy a büntető eljárás még nem teszi vádlottá, s szerinte csak buták mondanának le. ◀

Tovább menetel a Levante

Labdarúgás

Híresszefoglaló

▶ Tovább menetel a Levante futballcsapata a spanyol élvonalbeli bajnokságban, s újabb három pontot szerezve őrzi vezető helyét a tabellán. A meglepetésgárdát ezúttal a vendég Real Sociedad ellen győzött 3-2-re a hétközi, 10. forduló szerdai játéknapján. Most viszont a Real Madrid sem hibázott, így visszavette a második helyet a kedden szintén győztes Barcelonától. A Primera División szerda esti eredményei: Real Mallorca–Sporting Gijón 1-2, Real Madrid–Villarreal 3-0, Getafe–Osasuna 2-2, Levante–Real Sociedad 3-2, Rayo Vallecano–Málaga 2-0, Zaragoza–Valencia 0-1. A tegnap esti két mérkőzést lapzártánk után rendezték.

Olaszországban az AC Milan négy gólt rúgott a vendég Parmának, az Inter viszont csak egy 1-1 arányú döntetlent ért el Atalantában. A Lazio és az Udinese is botlott a hétközi fordulóban, így a Juventus a tabella élére állt. A Serie A 9. fordulójának szerdai eredményei: AC Milan–Parma 4-1, Atalanta–Internazionale 1-1, Cesena–Cagliari 1-1, Chievo–Bologna 0-1, Genova–Római AS 2-1, Lazio–Catania 1-1, Nápoly–Udinese 2-0, Novara–Siena 1-1.

A Palermo–Lecce-találkozót lapzártánk után rendezték.

Németországban kupameccseket rendeztek, s a Schalke (2-0-ra verte a Karlsruhét), a Mainz (1-0, Hannover), Hertha (3-0, Essen), Kiel (2-0, Duisburg), Nürnberg (2-1, Erzgebirge Aue), Bayern München (6-0, Ingolstadt) és a Stuttgart (3-0, Frankfurt) jutott a legjobb tizenhat közé.

Angliában szerda este a Blackburn és a Chelsea is csak hosszabbítás után jutott tovább a Ligakupa nyolcadöntőjéből. Előbbi a Newcastle-t ejtette ki 4-3-mal, míg utóbbi az Everton ellen nyert 2-1-re. A Liverpool 2-1-re győzött a Stoke City otthonában, míg a Manchester City a Wolverhampton elleni 5-2-es sikerével jutott a legjobb nyolc közé.

Hétfőn már mindenhol bajnoki meccseket rendeznek, így Magyarországon is, ahol ma a DVTK–Haladás-találkozó nyitja meg az élvonalbeli pontvadászat 14. fordulóját. Holnap Pépa-Videoton, PMFC–Győr, Kaposvár–Vasas, Paks–Zalaegerszeg, Újpest–Kecskemét párosításban mérkőznek a csapatok. A vasárnap, itteni idő szerint 17 órakor kezdődő Debrecen–Honvéd-rangadót az ml élőben közvetíti, majd a Siófok–Ferencváros csatája zárja az etapot. ◀

Röviden

Eltiltották Ninel Miculescut

A Nemzetközi Súlyemelő-szövetség örökös eltiltással sújtotta Ninel Miculescut, miután a sportoló másodjára is megbukott a doppingvizsgálaton. A 26 éves, kétszeres világbajnoki ezüstérmes és háromszoros Európa-bajnok először 2006-ban bukott le, akkor két évre tiltották el a tiltott szerek fogyasztása miatt.

Balkán atlétája lehet Bianca Perie

Bianca Perie is szerepel az év legjobb balkán atlétája címre jelöltek listáján. A 21 éves, többszörös junior világbajnok kalapácsvető felnőttként az idén érte el pályafutása eddigi legjobb eredményét, s a hatodik helyen végzett a világbajnokságon.

Ismét élen az Oltchim

A címvédő Râmnicu Vâlcea-i Oltchim női kézilabdacsapata ismét visszaállt az összesített élére, miután tegnap 35-21-re legyőzte a Bákói CSM alakulatát. Az élvonalbeli bajnokság hatodik fordulójában korábban elmaradt, s most bepótolt találkozón elért siker után 12 pontja lett az alakulatnak. Radu Voinea tanítványai viszont nem pihenhetnek sokat, vasárnap 13 órától ugyanis Oroszországban, a Volgográdi Dinamo ellen lépnek pályára a Bajnokok Ligája D csoportjában.

Ismét a Kárpátok Trófeájáért játszanak

Ezúttal Piatra Neamțon rendezik meg az immár hagyományos Kárpátok Trófeája elnevezésű férfi-kézilabdatornát, amelyen az idén Ukrajna és Jordánia lesz a trikolórok ellenfele. A mátlól vasárnapig tartó viadáról a DigiSport csatornai Románia A csapatának mérkőzéseit sugározzák élőben, ma 19 órától Jordánia, holnap 17 órától Románia B válogatottja, vasárnap 11 órától pedig Ukrajna legjobbjai lesznek az ellenfél.

Több pénzt kaphatnak az olimpikonok

A Román Sport- és Olimpiai Bizottság megemelte az olimpiai keret egyes tagjainak szánt prémiumok összegét, mivel sikerült két új támogatóra szert tenniük. Egyelőre a férfi ke-nu páros, valamint a női vívók, cselgáncsozók és asztaliteniszezők részesülhetnek nagyobb jutalomban.

Épülhet a Forma-1-es pálya Szocsiiban

Oroszország kormánya közel 200 millió dollárt (kb. 42,8 milliárd forint) különített el a Szocsi tervezett Forma-1-es pálya megépítésére. „Az állam 5,8 milliárd rubelt, valamivel több mint 195 millió dollárt szán erre a projektre, ugyanakkor ez csak a pálya megépítésére lesz elegendő” – nyilatkozta Alekszander Ivanov, a Krasznodar régió helyettes kormányzója, s hozzátette az Orosz Nagydíj megrendezéséhez szükséges további költségeket a szponzori és magánbefektetői pénzből fedezik majd. A Forma-1 kereskedelmi jogait birtokló Bernie Ecclestone tavaly hét évre szóló szerződést kötött a régió kormányzójával, ennek értelmében 2014-től 2020-ig a 2014-es téli olimpiának is otthont adó Szocsiiban kerül majd sor minden évben az orosz GP-re.

Ezrek búcsúztatták Simoncellit

Több ezer szurkoló búcsúzott tegnap Marco Simoncellitől, aki vasárnap, a gyorsaságimotoros-világbajnokság Malajziai Nagydíján szenvedett halálos balesetet. A rajongók kivétítőkn követhették figyelemmel a gyászszertartást Corianóban, abban a városban, ahol az olasz versenyző felnőtt. A 24 éves korában elhunyt, világbajnok sportoló szimpatizánsai virágokat, leveleket és zászlókat helyeztek az épület lépcsőire. A templomi búcsúztatáson a családtagok és barátok mellett több versenyzőtárs is részt vett. Simoncelli koporsóján ott volt a sisakja, az oltár mellett pedig két motorkerékpárja állt.

A szabadulóművész visszatér

Fontos Kenéz Ferenc-mű vált olvashatóvá a Magyar Elektronikus Könyvtárban

Közel két évtizede jelent meg Budapesten, pár évvel a szerző Kolozsvárról való áttelepedése után Kenéz Ferenc naplója, *A szabadulóművész*, a naplóbeli feljegyzésekre közvetlenül „rimelő” verseivel együtt, amelyek összehangzóan a szülőhely elhagyásának kényszeres abszurditását, ellentmondásosságát és elkerülhetlenségét járták körül. A karcsú kötet korlátozott példányszámú megjelenése azóta a feledés homályába került, s néhány recenziót leszámítva gyakorlatilag visszhangtalan maradt... Szeptember végétől azonban szövege, az általa kiváltott kritikai visszhanggal együtt, szabadon elérhető a Magyar Elektronikus Könyvtárban (<http://mek.oszk.hu/09900/09908>). Számunkra egyáltalán nem érdektelen újraolvasni ezt a sokjelentésű, időben vissza- és előremutató művet. A szerző is megérezhette a naplójában rejlő rendkívüli, olykor kellemetlen ki nem aknázott gondolati mélységeket, amelyek a Kárpát-medencei egzisztenciák sajátos többrétegségéből eredeztethetők, s számos motívumát kiindulópontnak használva azóta megírta Kolozsvár-oratóriumát is (*Szabadnak lenni mit jelent?*), amelyet idén augusztus 21-én a Kossuth Rádióban sugároztak, kitűnő szereposztásban. Az esemény kapcsán kérdeztük a szerzőt a nem mindennapi visszatéréséről.

Cseke Gábor

► **A szabadulóművész elérhető a Magyar Elektronikus Könyvtárban (MEK). Milyen helyet foglal el munkásságában ez a naplót és verseket tartalmazó kötet?**

– Minden bizonnyal ez az a munkám, amelyre a legkevésbé lehet csak mint „irodalmi műre” gondolni. Vagy ha más tud is, én nem igen. Így hát számomra több is, kevesebb is az irodalomnál. Az áttelepedés előzményeiről szólnak a Kolozsvári versek, az áttelepedésről *A nagy E betű* naplója, az áttelepedés utáni két-három évről a Budapesti versek sorai. A könyv mindhárom részében az életnek olyasféle rétegeiből szól az író, ahol nem-

igen lehet hosszasan tartózkodni. Akaratlanul is valami tragikus végkifejlet sejtik elő a könyv lapjain, bármennyire is egy ezzel éppen ellenkező várakozás jegyében íródik. S amit sejtünk, az be is következik: az utolsó lapon kiderül, hogy ezt a könyvet – ezt az életet, ezt az irodalmat – nem lehet folytatni. Valamivel el- és le kell számolni. A harmadik részben meg is indul egyfajta visszaszámolás, a huszonvalahány budapesti vers fordított sorrendben kap helyet a könyvben: nem eljutunk valahová, hanem visszajutunk az első budapesti versig. Oda, ahol kérdés, hová és hogyan tovább. Nálam ez az állapot aztán hét évet tartott. *Nagyregény* című válogatott verseskötetemben ezt az idő-

szakot egy üres lap jelzi. A meg nem írott költemények emlékhelye.

► **A MEK-be kerülés előtt alkalm volt tizenhat év után ismét, a szerző mindenre figyelő szemével elolvasni könyve kéziratát. Milyen benyomással maradt?**

– Meg kell mondanom őszintén, miután átolvastam a szöveget, néhány igen mély lélegzetet kellett vennem. Hiszen oldalról oldalra nemcsak azzal szembesültem, amit az előbb mondtam, hanem azzal a kérdéssel, hogy az azóta lejátszódott, illetve hát megélt mai történelem, magán- és közéleti értelemben, hitelesnek fogadhatja-e az én akkori, nagyon személyes látóletemet. Mondom ezt már csak

Fotó: Kenéz Ferenc személyes fotórából

Kenéz Ferenc költő, író

azért is, mert amikor az egyik lapban hosszabb részlet jelent meg az akkor még készülő kötetből, az általam igen tisztelt és szeretett Tamás Gáspár Miklós írt nekem egy igen felháborodott levélkét, amelyben kifogásolta, hogy mennyire nem valós képet nyújt könyvem a budapesti román nagykövetség előtt szervezett tüntetésükről, mondván, elbogatellizáltam annak jelentőségét. Szóval ennek a könyvnek, két évtized múltán, a TGM szemével nézve is hitelesnek kell lennie.

► **A könyv kritikai fogadtatása jó, értő volt ugyan, de hamar a mindennapok érdektelenségébe fulladt. Volt-e ennek dacára valamiféle utólete ennek az igen fontos műnek?**

– A MEK-en elérhető szöveg végén olvasható a munkámról akkor megjelent két kritika is. Az egyiket Kőrössi P. József írta az *ÉS*-ben, a másikat Kedves Csaba a *Hitelben*. Ennél többről nem tudok. A lelőhelyeket azért jelöltem meg, hogy érzékeltessem, mi ebben számomra az érthetetlen. Nem az, hogy „csak” két

kritika volt, hanem hogy az erdélyi magyar irodalom egyetlen egy írásban sem reflektált a könyvre. (Ugyanilyen értetlenséggel nyugtáztam az utóbbi években például Köntös-Szabó Zoltán *Trianon gyermekei* című erdélyi regényfolyamának agyonhallgatását.) Az én szabadulóművésem aztán megjelenése után két évvel nagyobb nyilvánosságot kapott azáltal, hogy Babiczky László rendezésében Bálint Márta, Marosvásárhelyről áttelepedett színművész nő visszafogottan is felfűtött „rádiószínházi” előadásában bemutatta a Magyar Rádió. Ez a világhálón ma is meghallgatható, a *Magyarvagyok.com* archívumában. Ám hogy „miként” is került oda, nem tudom.

► **Ha a Színkép olvasói dedikációt kérnének öntől virtuális könyvére, mit írنا számukra?**

– Egy mondatot a könyv 29. oldaláról: „Délután kikerül az első eladott tárgy a lakásunkból: egy nagy tükör. Szinte jelképes a dolog: eddigi életünk felszámolása azal kezdődik, hogy eltűnik az, amiben visszatükröződtünk.”

Kenéz Ferenc

A szabadulóművész

Kedves Csaba
recenziójából

A közreadott naplórészlet: *A nagy E betű. Áttelepedési napló 1987 októberétől 1989 márciusáig*. Izgalmas, olvasmányos krónika, dokumentum. Az emigráció vagy a hazatérés felé vezető mindennapok eseménysora. De mit jelent az emigráció, és mit jelent a hazatérés? E kérdések kimondva vagy megfogalmazatlanul ott sorjáznak a napi feljegyzésekben, a kétely, a bizonyosság, az igazolás és önigazolás, az egyéni és közösségi sors, vélemények és ellenvélemények, a félelem és remény keresztútjében. Így válik közzégyé e szubjektív írásmű...

A nagy E betűből

88. február 2. Tegnap a világ több országában tiltakozó megmozdulást szerveztek a román nagykövetség előtt az itthoni diktatúra ellen. London és Párizs után most már Varsóban, Prágában és Budapesten is. Pesten, délután négy órakor, mintegy 350–500 főnyi tömeg vonult föl csendben a román követtség elé, T.G.M. beszélt. Szolidaritásra szólította fel az egybegyűlteket. „Éljen a román–magyar barátság!”, „Jogot a román népnek és az együttélő nemzetiségeknek!” – hirdették transzparensaik a

követségek előtt. Nem hiszem, hogy az utóbbi két-három évben áttelepedett írók közül valaki is ott lett volna. S én? Ha én kinn lennék már, akkor ott lettem volna? Nem hiszem. Hogy ne tudjak visszajönni? Anyámhoz, testvéremhez? Hogy ne engedjék őket hozzám? Tegnap, ugyancsak a Charta 77 kezdeményezésére – a rádióhírek szerint – a világ több nagy városában éhségsztrájkot tartottak értünk. Nekem szabad-e ennem aznap, amikor egyesek értem egy napot éheznek?... Ebédünk krumpilipaprikás volt, kis sonkával, savanyú káposztával... (...)

88. február 6. V. Lacival találkoztam. „Mit csináljak, megyünk, lassan készülődünk mi is kifelé. Pár napja telefonon felhívtam a követtséget, elmondtam, mi a helyzet, április ötödikére programáltak. Akkor föl kell mennem Bukarestbe.” Ötvenéves mérnök. A lányuk pár hónapja disszidált titokzatos módon Svédországba. Állunk az utcán, a főtér közelében. „Apám, nekem olyan idegen ez a város, már olyan idegen, hogy azt hiszem, nincs olyan városa a világnak, ahol idegenebbül érezném magam!”

Délután kisebbik lányom szülői értekezletéről jöve P-vel futok össze. A hagyományörzők, az istápolók

csoportjába tartozik. Könyvet írt az eltűnő, a lassan föl-számoló régi Kolozsvárról. A maradék természetes elégtételével nyugtázza, hogy most, a magyar kormánybejelentések után, itt nálunk hirtelen szinte teljesen leálltak a folyamatban levő kitelepelési ügyek. „Itt nem rólad van szó, sajnálom, hogy neked éppen most leállt az ügyed, de hogy úgy, egészében megállt minden, nem tehet senki egy lépést sem kifelé innen, annak csak örülni tudok. Igenis maradjon mindenki, ha nem mehet mindenki.” (...)

88. február 8. Este közvetítés a Dolgozók Tanácsa országos üléséről. A pártfőtökár tételesen kimondja: „A szocialista országokkal általában jó kapcsolatban állunk – csak a szomszédos Magyar Népköztársasággal nem.” A televíziós beszéd után dőbentben ülünk a szobában. Remeg az egész belsőm. Mi ez? Mi következik? Reggel befutnak az első hírek: állítólag ma reggel már visszatértették a határtól az első kiutazni akaró turistákat. Az útlevelesztályon kifüggesztik, hogy márciusig semmilyen útlevelekérést nem fogadnak el. Az újabb román–magyar konfliktus hivatalos bejelentése, illetőleg hivatalos elismerése minden bizonnyal újabb „hideghá-

borús” szakaszt jelent a két ország kapcsolatában. Tegnapelőtt fogadta a főnök az amerikai külügyminiszterhelyettest, aki emberjogi és nemzetiségi ügyekben akart tárgyalni. A tévéhíradó be sem számolt a találkozárról.

Az új magyar kormányálláspontra – Magyarország egy van a világon, nyilván oda fordulnak a világ magyarjai, ha bajuk van, ha máshol nem érzik otthon magukat, itt kell befogadni őket – bizonyára a kinti fejekben is elmozdulást idéz majd elő. Eddig a „nektek ott a helyetek” kényelméből nézheték itteni életünk alakulását. Most a magyar kormány észrevétele a magyar állampolgárral, hogy eddig nem gondolkodott jól. Pedig ő gondolkodhatott volna jól is. Az állampolitikában meg kell érjen ez a helyzet, de a rokonok fejében ott lehetett volna eddig is az a természetes felismerés, hogy nekünk is jogunk van Magyarországra.

88. február 13. Hűségnyilatkozatok a lapokban Románia kormánypolitikája mellett. Románok–magyarok testvéri egyetértésben ítélik el Magyarországot uszító, sovinszta, revansista politikáját. Lányomat ma reggel kereste egy nő az egyetemen. Kolléganői mondták, az iránt érdeklődtek, az anyja párttag-e? Furcsának tűnik a dolog. Az egyetemen a kolléganői nem tudnak semmit beadott kitelepelési kérésünkről. Nehogy az elmenésünk érdekelje azt a nőszemélyt. Ugyanis éppen ma hallottam: most

már nemcsak a Nyugatra távozókat, de a Magyarországra áttelepedőket is rögtön kiteszik az egyetemről, ha kiderül a dolog. Volt olyan példa is, hogy negyedéves mérnökhallgatót utolsó vizsgái előtt csaptak ki az egyetemről, mert kiderült a család kitelepédése. Mikor aztán tényleg elmentek, semmilyen igazolást nem adtak neki, hogy négy éven át egyetemi hallgató volt. Kinn kezdheti újra a felvételinél.

Tegnap este megint végigtárgyaltuk a feleségemmel a jövőnket. Lassan olyan lesz ez már, mint a tévzés. Este kilenckor leülünk egymás mellé a konyhaasztalhoz, s tizenegyig folyik a „belső vitetés”: így lesz, úgy lesz. S minden este megnyugodva zárjuk le a bizonytalanságot: jól tettük, hogy elindítottuk az ügyet.

„Nem baj, majd nyerek ott a lottón ötmilliót, s akkor nem lesz gond a lakás, a megélhetés!”, mondogatom néha, viccesen. Mire a feleségem: „Hogy, hát te ott is munka nélkül akarsz megélni?”

88. február 16. Ismerősöm fia nem jött vissza Pestről. Fiatal villanyszerelő. Hazatelefont, hogy jól van, de egyelőre nem tudott elhelyezkedni. Menni akar tovább, Svédországba.

Az anyja, kétségbeesésében, vissza akarja „hozatni” a fiát. A rendőrséghez akarunk fordulni. „Megörültél? – mondja a sógora. – Hát mit gondolsz, milyen sors várna arra a fiúra, ha visszajönne? Akárhogy ígérnek is, hogy

így nem lesz baja, úgy nem lesz baja, a határnál már le szállíthatnák a vonatról, s vihetnék is másfelé! Örök életben ott szerepelne a dossziéjában ez a dolog.” Amúgy is szerepel már egy-két terhelő adat: a fiú vasútpari szakközépiskolában végzett, de nem itt, Kolozsváron helyezték el, hanem elküldték a Duna-csatornához – az ország másik végibe. Elment, dolgozott egy ideig. A második halálos kimenetelű munkabaleset után, melynek szemtanúja volt, otthagya a hősi építkezést, s hazajött Kolozsvárra. Persze, azóta nem tudott elhelyezkedni, mert hiszen beírták a munkakönyvébe, hogy önkényesen bontotta föl a munkaszerződését. Így hát most kinn maradt Pesten. Nagy zűrzavar lehet a szívében és fejében: nagyapja csendőrpáncsnok volt Magyarországon, erre az apja, hogy ezt eltasolja, az ötvenes években beállt Kolozsváron szekusnak. Évekig dolgozott ott, majd miután menesztették, bekerült egy vállalathoz irodai munkára. Aztán onnan is kikopott, s lett belőle asztalos, ami eredetileg is volt. Asztalosként sajtólevelező lett, nekikezdett szívvel-lélekkel terjeszteni a magyar sajtót. Miután ennek is vége szakadt, nem kellett már a munkáslevelező, az egyház környékén keres menedéket. Egyházi lett. A fia Pesten maradt, s menni akar Svédországba. Mikor véletlenül összefutok vele, óvatosan így köszönt: „Hogy vagyunk, hogy vagyunk, Kenéz elvtársam?”

I. Mihály beszéde Románia parlamentjében

Szenátor és képviselő hölgyek és urak!

Több mint hatvan év telt el azóta, hogy utóljára a román nemzethez szóltam a parlament emelvényéről. A nép legitim képviselőinek meghívása örömmel és reménységgel tölt el.

A legelső feladatunk ma megemlékezni mindazokról, akik meghaltak a függetlenségünkért és a szabadságunkért az összes általunk vívott háborúban és a diktatúrát megdöntő 1989. decemberi eseményekben. Nincs jövő, ha nem tiszteljük a múltunkat.

Az utóbbi húsz év demokráciát, szabadságot és jólétet hozott. Az emberek utaznak, megvalósítják álmaikat, megpróbálnak családot és egzisztenciát teremteni a jövő nemzedékek jövéért. Románia sokat fejlődött az utóbbi két évtizedben.

Az európai Románia léte ma a parlament létezésén alapszik. Utunk az Európai Unióba és a NATO-ba a szabadság és a demokrácia irányába törekvő 1989 utáni törvényhozás révén vált visszafordíthatatlanná.

De a politika kétélű fegyver. A demokrácia és a szabadságok garanciája, ha a törvények és az intézmények tiszteletben tartása mellett gyakorolják. Ám a politika káros is lehet az állampolgárra nézve, ha az erkölcs mellőzéseével, a hatalom egyszemélyessé válásával és az állami intézmények elsődle-

ges feladatának figyelmen kívül hagyásával alkalmazzák.

A romániai élet számos területe fejlődött tovább a válság ellenére, mert hozzáértően és szabadon kezelték. A művészek, a katonák, a diplomata és köztisztviselők igyekeznek teljesíteni kötelességüket annak ellenére, hogy erősen próbára teszi

zeddel a demokráciához való visszatérést követően idős és beteg emberek megalázó helyzeteknek vannak kitéve.

Romániának infrastruktúrára van szüksége. A korszerű autópályák, kikötők, repülőterek adják független államunk erejét. A mezőgazdaság nem a történelmi múlt ágazata, hanem a jövőé. Az

és fontosságáról az ország életére nézve. A korona nem egy múltbéli jelkép, hanem függetlenségünk, szuverenitásunk és egységünk egyedi kifejeződése. A korona az Állam kifejeződése annak történelmi folytonosságában, illetve a Nemzet kialakulásáé. A korona erősítette meg Romániát lojalitásával,

ve. Bízhatok a demokráciában, az intézmények küldetésében és az azokat irányító szabályokban!

A holnap nem képzelhető el erkölcs, hit és emlékezet nélkül. A cinizmus, a szűk érdekek és a gyávaóság nem szabad hogy kitöltse életünket. Románia a történelmi nagyjaink által tudatosan és nagyvonalúan szolgálta eszmények révén haladt előre.

1989-ben tekintélyes hangok szólaltak fel Románia mellett a földkerekség valamennyi tájáról. Csatlakoztak a fiatalok áldozatához, amely megdöntötte a nemzeti léte megsemmisítően ható zsarnokságot. Húsz év múltán eljött az idő, hogy nyilvános szerepléseink teljes mértékben és véglegesen szakítsanak a múlta jellemző viselkedéssel. A demagógiának, a képmutatásnak, a primitív önzésnek, a hatalomhoz való ragaszkodásnak és az önkénynek nincs keresnivalója 2011-ben a román intézményekben. Ezek inkább az 1989 előtti évekre emlékeztetnek.

Úgy illik, hogy megbirkózzunk a jelennel, és készüljünk a jövőre. Szomszédjainkkal és testvéreinkkel összefogva igyekezzünk újra öntudatosaknak és tiszteletre méltóknak lenni.

Szenátor és képviselő hölgyek és urak!

A demokratikus intézmények működését nemcsak törvények vezérlik, hanem erkölcs és kötelességtudat is. A hazaszeretet és a hozzáértés a közélet legfontosabb el-

bátorságával, tiszteletével, komolyságával és szerénységével.

Hosszú, néhol örömteli és sokszor szomorú eseményekben gazdag életem során a román nemzetet szolgáltam. Nyolcvannegy évvel azután, hogy királlyá koronáztak, habozás nélkül

mondhatom a román nemzetnek:

A legfontosabb, amire törekedni kell – a szabadság és a demokrácia után –, az öntudat és a méltóság. A román elitnek ebben nagy a felelőssége.

A demokráciának gazdagítania, nem pedig szegényíteni kell a kormányzás művészetét. Romániának, ahogy Európa más országának is, megbecsült és hozzáértő kormányosokra van szüksége.

Nem szabad elfeledkezni soha a román emberekről és a román földről, akiket és amit elvettek tőlünk Európa befolyási övezetekre való felosztása során. Nekik jogukban áll eldönteni, hogy országunkban akarnak-e élni, vagy megmaradnak tőlünk elválasztva. A mai Európában a népek és a határok nem a politikusok döntései eredményeként változnak. Valamennyi románért esküdtem, és esküm érvényes ma is. Ők is részei a nemzetünknek, és ez örökre így marad.

Csak tőlünk függ, hogy a haza szilárd lesz, gazdag és megbecsült világszerte.

Romániát nem úgy tekintem, mint apáink örökségét, hanem mint olyan országot, amelyet gyermekeinktől vettünk kölcsön.

*Isten minket úgy segéljen!
Mihály R*

*(Elhangzott Bukarestben,
2011. október 25-ikén.
Fordította: Sz. L.)*

Fotó: Tofán Levente

üket a pénzhiány, és intézményi szintű elbizonytalanítás folyik. Teljesítik kötelességüket az olyan intézmények, mint a Román Tudományos Akadémia és a Román Nemzeti Bank, noha a mai világban nem kapják meg a kellő tiszteletet, a román társadalom értékrendjének megfelelően.

Elszomorít, hogy két évti-

iskola jelentette és jelenti a társadalom alapkövét.

A királyné és jómagam, családjainkkal együtt, folytatjuk, amit mindig is tettünk: támogatjuk Románia alapvető érdekeit, országunkban a kontinuitást és a hagyományokat.

Nem szólhatok a nemzetnek anélkül, hogy ne tennék említést a Királyi Családról

A Hohenzollernek évezrede és jelene

Még ez év tavaszán két „lazán összefüggő” uralkodói hírre figyelt fel a világ közvéleménye: a német Hohenzollern-ház nemesi család és uralkodói dinasztia márciusban kezdte ünnepléssorozatát fennállásának 950. évfordulóján; másfelől májusban a román királyi család bejelentette, hogy minden történelmi és dinasztikus kapcsolatot megszakít a német Hohenzollern-házzal, és lemond a Hohenzollern-Sigmaringen cím használatáról. Tekintsünk röviden e hírek mögé a Mult-kor.hu remek történelmi portál két cikkének segítségével.

Az évforduló

Ünnepi rendezvények sorával ünnepelte fennállásának 950. évfordulóját a Hohenzollern-ház nemesi család és uralkodói dinasztia Németországban.

„Szeretnénk emlékezni családjaink több évszázados történelmére és bemutatni, hogy az idők során megszerzett felelősségünket ma is megőriztük” – mondta el Károly Frigyes, Hohenzollern-Sigmaringen hercege, a sváb Hohenzollern-ág feje.

A rendezvénysorozat egyik csúcspontja a Hohenzollern 950 éve – Ruhák, hatalom, történelem című átfogó kiállítás a Sigmaringenkastélyban.

Júliusban történelmi díszlakomát rendeztek, amelyre Károly-Antal herceg születésének kétszázadik évfordulója alkalmából többek között elkészítették azokat az ételeket, amelyeket a herceg aranylakodalmán, 1884-ben is felszolgáltak.

A második, azaz a porosz Hohenzollern-ág soraiból

porosz királyok és német császár is kikerült a történelem során. Jelenlegi feje, György Frigyes porosz herceg. A szerteágazó porosz ághoz képest a sváb ág a történelem során megőrizte székelyét, tagjai jelenleg is Sigmaringenben élnek. A két, 1214-ben kettévált uralkodói ág közös gyökerei egészen 1061-ig nyúlnak vissza.

A szakítás

Nem kis meglepetést kellett a bejelentés: a román ki-

rályi család minden történelmi és dinasztikus kapcsolatot megszakít a német Hohenzollern-házzal, és lemond a Hohenzollern-Sigmaringen cím használatáról.

A bejelentés értelmében így a Hohenzollern-Sigmaringen ház helyett a román uralkodói ház kifejezés használandó. Az 1947-ben a kommunisták által lemondásra kényszerített uralkodó gyakorlatilag csak megerősítette nagyapja, I. Ferdinánd 1921-es döntését, amelynek célja az volt, hogy biztosítsa a román királyi család nemzeti jellegét és függetlenségét.

Mihály király bejelentésében a román történészek egy része csak „belpolitikai reklámfogást” vél felfedezni. Emlékeztetnek arra, hogy 1916-ban I. Ferdinánd háborúba lépett a Központi Hatalmak ellen, és mivel éppen saját német dinasztiájára „emelt kardot”, gyakorlatilag kizárták a Hohenzollern-házból. Ion Bulei történész értetlenül fogadta Mihály ki-

rály bejelentését, úgy vélte, hogy csupán „PR-fogásról”, „arculatjavító intézkedésről” van szó. Adrian Ciupala, a bukaresti egyetem történelem szakának történész professzora megkockáztatja azt a feltételezést is, hogy a közlés háttérben belpolitikai szándék húzódik meg, és még csak nem is a királyi házé. A történész sejteni enged, hogy a jelenlegi kormánykoalíció népszerűségvesztéséből adódóan „egyesekek” a jövő évi választásokra gondolva monarchista párt létrehozását tervezik Romániában, amely éppen a „nemzeti jelleget” hangsúlyozná. E feltételezés szerint a felmérésekben egyre jobb népszerűségi mutatókkal rendelkező szociáldemokrata és liberális ellenzékűtől akarnának így szavazatokat elhódítani a monarchista párt révén; egy másik feltételezés lehet az, hogy – tekintve az ellenzéki szövetség és Iliescu elnök teljes mellészélességgel való kiállítását a volt

uralkodó mellett – ellenkezőleg, széles körű összefogás készül a jelenlegi hatalom súlyos megbuktatása érdekében. A királyi ház tagjai természetesen cáfolták, hogy bármilyen részt akarnának vállalni a romániai belpolitikai életben.

A Hohenzollern-Sigmaringen-ág kétségtelenül a jelentős európai dinasztiák közé tartozó Hohenzollern-házhoz tartozik. Románia 1866-ban választotta uralkodójának I. Károlyt, aki 1866 és 1881 között herceggént, 1881 és 1914 között már királyként uralkodott. Őt követte I. Ferdinánd (1914–1927), I. Mihály (1927–1930), II. Károly (1930–1940), majd ismét I. Mihály (1940–1947). Őt azután a kommunista hatalom elűzdte az országból. Ma azonban Romániában nagy tisztelet övezi az egykori uralkodót, akit – bár Románia államformája köztársaság – mindenki csak Mihály királynak nevez. (A. H.)

Csak néznek és döntenek...

Románia szerencséje és a politikusok

Florian Bichir

Evenimentul

Úgy meguntam a politikusokat, mint a vackort. A zseniális Victor Eftimiu szavai: „Meguntam a gazfickókat, adjatok egy gazembert!” Ugyanazok a haszontalan viták, ugyanazok a gorombaságok, amelyek már súrolják az „Anyád ...ját!” Csupa agresszíven meddő, teljesen értelmetlen, öncélú vita. Ugyan nem semmirekellők vezetnek-e bennünket 1990-től? Nem semmiháziak vezetnek-e, akiknek nincs más céljuk, mint a meggazdagodás? Nem szélhámosok? Talán túl sokszor hallottuk már, hogy a forradalmak, társadalmi megrázkódtatások, viharok után felszínre kerül a szemét. A mélység mocskos habja! Azt nem vártam, hogy az 1989-es kavargás után a friss demokrácia partján megjelenjen majd Aphrodité. De mit vétett ez a nép, hogy semmiháziak és rohadékok kerítsék hatalmukba? És a szemtelenség csimborasszója, hogy ez a – munkahelyen kupálódott – söpredék nem akar távozni. Azt állítják, ők profik, ők alkotják a – micsoda arcátlan pofátlanság (mondaná Angelo Niculescu tanár úr) – a politikai osztályt! Nem állhatom meg, hogy fel ne idézzem a híres politikus Petre P. Carpot. Egy igazi, kétségtelenül elhivatott politikust, nem mint a mai pojácák. Köztudott, hogy a moldovai junimista megátalkodott németbarát volt, talán neveltese és Németországban végzett tanulmányai folytán is. Az 1914. évi Koronatanácsan a konzervatív Carp volt az egyetlen román politikus, aki igazat adott az idős I. Károly királynak abban, hogy Románia a központi hatalmak mellett lépjen be a háborúba. A király tisztelte, és ő volt az egyetlen, akinek mind az öt újítást odanyújtotta kézfogáskor. A sors és a gondviselés akarataiból az ország végül is az antant oldalán lépett be a világháborúba, és 1918-ban megvalósult Nagy-Románia évszázados álma. Ámulatlan e történelmi sikertől, halálos ágyán az agg politikus – a modern Románia egyik megalkotója, „a nemzet atyja”, ahogy az amerikaiak hívják – ezeket az emlékeztető szavakat mondta: „Romániának olyan nagy szerencséje van, hogy semmi szüksége politikusokra.” Igen, kis hazánknak akkora szerencséje van, hogy máig fennmaradt. Hogy ezután mi lesz, csak a Jóisten tudja. Mert a mai politikai osztály teljesen más. Soha a történelem során Romániára nézve nem jelentett akkora veszélyt, mint most ez a hidra, a politikai osztály.

(...) Joggal írta Florin Constantiniu akadémikus: „A politikusok vandálok módjára cselekedtek, mindent szétverték és kifosztottak. A mongolok, a magyarok, a törökök, a németek, az oroszok nem ártottak annyit a románoknak, mint a december utáni politikusok két évtized alatt. Midőn évek múltán megírják majd a mai idők történelmét, nem lesz elég átok elítélni azokat, akik odahatottak, hogy Románia elszalassza a felemelkedés és jólét nagy lehetőségét, és koldusbotra jusson”. Kik ennek az országnak a vezetői? Ma Románia az RKP apparátusából származó politikai osztállyal „rendelkezik”, amely „a munkahelyen szerzett képzést” és egyetlen célja a megtollasodás. Régen az ország értelmisége Nyugaton tanult. A nagy történelem, Ion Bulei, kiszámolta, hogy 155 miniszterből, ahány 1866 és 1916 között volt O-Romániában, 101 Párizsban tanult. Főleg jogot. Az 1900. évben, például, a 120 elmozdíthatatlan bíró közül 50 Nyugaton tanult, a 2000 ügyvéd közül pedig 400 külföldön szerzett diplomát. „A 3000 értelmiségi közül 1102 végezte tanulmányait az országban, 717 Nyugat-Európában, 771 Közép-Európában, 41 Kelet-Európában, 32 pedig Dél-Kelet-Európában. 1800 és 1900 között mintegy 10 000 délkelet-európai fiatal részben vagy egészében nyugat-európai egyetemeken végezte tanulmányait, nem kevesen közülük ott is doktoráltak. És a politikusokat főként közülük választják ki”, írja Ion Bulei. Ennek az országnak a legnagyobb problémája: a politikusok! (Fordította: K. B. A.)

Matolcsyáda

Aczél Endre
NÉPSZABADSÁG

Amerika maga a tőkély, ezt tudjuk. Hogy egy gyors példával éljek: Ronald Reagan és George W. Bush elnököknek sikerült tőkélyre fejleszteniük azt a (hamis, de mindmáig virulens) ultraliberális közgazdasági alapvetést, hogy az adók csökkentése egy ideig ugyan az állami bevételek zsugorodásához vezet, de „később” a gazdaság növekedését és ezzel párhuzamosan a bevételek növekedését indukálja. Az eredmény közismert: e két elnökkel jobban se elődnek, se utódnak nem sikerült az amerikai államháztartást eladósítani. De hogy földrajzilag közelebbi példával éljek, egy szociáldemokrata német politikus, Hans Eichel a pénzügyminiszteri székben, amelyet a „balos” Lafontaine-től vett át, olyan sikeresen reformálta meg a társasági adót (2001), hogy Helmut Schmidt „Altkanzler” szerint egy teljes éven át

egy fillér se került az államkasszába ebből a forrásból.

Ilyenformán kénytelen vagyok kíváncsian várni, hogy az, amire Matolcsy miniszter olyan büszke (egykulcsos szi, a társasági nyereségadó csökkentése 500 millióig) milyen hozammal jár. Egyelőre csak azt látom, hogy a növekedés „kissé” várat magára, a fogyasztás nem emelkedett (a tendenciája se az, hogy fog), és nem a „magyar családok”, miként a miniszter hazudta, jöttek ki jobban az egykulcsos szi-ből 500 milliárddal, hanem a legjobban kereső magyarok. A maradék 90 százalék jövedelemcsökkenést könyvelt el.

De a miniszter legalább brutális, antipopulista, ultraliberális őszinteséggel nyilatkozott. Kimondta, hogy a személyi jövedelemadó nem a társadalmi igazságosság érvényesítésére való, arra a politikai eszközök (vajon milyenek?) alkalmasabbak. A mindenkori jóléti államok adóprogresszivitását ezzel a miniszter kihajította az ablakon, és tegnapi expozéjában óvta a parlamentet attól, hogy „a Nyugat verembe esék”. Na, ezt is megértük! Nyugat-Európa immár nem ideál, hanem verem. Bár én szívesen beleesnék egy svéd verembe vagy egy hollandba, nem folytatom, mert magányos.

Ámbátor Matolcsy nem azért a miniszterelnök „jobbkeze”, hogy mentorához hasonlóan ne vezesse meg a magyar dolgozó né-

Emil Boc
– a kitértő

pet. A parlamenti expozéban azzal állt elő, hogy az Orbán-kormány nem a jövedelmeket, hanem a fogyasztást kívánja adóztatni. Ilyet már sokszor hallottunk, ez nem közgazdasági nonszensz, csakhogy: az áfa, a jövedéki adó, a forgalmi adó, a „zöldadónak” elkeresztelt chipadó mindenkit sújt, mert keresni nem mindenki keres (egy szállal nincs kevesebb munkanélküli, mint volt, „valódi munkahelyek” nem létesülnek, csak közkényszermunkák), viszont valamennyit mindenki fogyaszt, és onnan már betonbiztos az állami jövedelem. Ez az értelem a fogyasztás adóztatásának. Ám hogy épp ezzel emelkednének mi az „európai liberális demokráciák” fölé, amelyek a nemzetgazdasági

miniszter szerint nem lesznek képesek helytállni a globális adóversenyben, az patent ostobaság. Két fokozatban is. Egyrészt sajnos még mindig kozmikus távolságban vagyunk attól, hogy nyugat-európai szintű GDP-t produkáljunk, és én egyetlen olyan adatot sem láttam, amelyik a közeledésről szól. Másfelől mi nem Nyugat-Európa fejlettebb felével versenyzünk, hanem a túlnyomórészt keletre levőkkel, tehát olcsóbb munkaerőt, nagyobb állami kedvezményt, jobb adókönyvetetel kínálunk. De milyen áron? Ezt tessék számolgatni, mert az áldozat a magyar társadalom mindama szférája (oktatás, egészségügy, szociális ellátás), ahol féltékenyen kéne őriznünk az „európai liberális demokráciák” felé tartó vívmányainkat. Épp erre nem lesz pénz.

Kéne egy Medvegyev

-él

ÉLET ÉS IRODALOM

Ki emlékszik rá, hogy a Fidesz – akár hatalmon volt, akár nem – valaha is kihagyott egyetlen alkalmat 1956. október 23-a „nagygyűléssel” való felidézésére, és persze az általa éppen népszerűsítendőnek gondolt, konokul szocialista s főként Gyurcsány-ellenes

Matolcsy György
– mindent megindokol

szlogenek népszerűsítésére, a hallgatóság tapsainak begyűjtésére? Idén viszont a forradalom 55. évfordulója központilag nem létezőnek nyilvánított, mert Orbán Viktornak Brüsszelben van dolga. Szíjjártó szerint ott fogja védelmezni „a magyar érdekeket”, ami már csak azért is érdekes, mert felületen sincs közünk az euróválsághoz, nem lévén eurónk s így kötelességünk se, hogy a bajba jutott eurókat kiimentsük, s ha igen, mennyivel (ellentétben szegény szlovákokkal, ahol a kormány is belebukott ennek a kérdésnek a megválaszolásába). Ergo Brüsszelben semmilyen közvetlen magyar érdek nem kerül majd szóba, az viszont szóbeszéd tárgya Budapest, hogy a Fidesz egy-

szerűen nem mer nagygyűlést tartani a Vezér nélkül. Látnivalóan fél attól, hogy Schmittre vagy Kóvérre (Semjénre? ha-ha) nem selegyenek össze a mezei hadak, ezek a szónokok senkit se érdekelnek, mert a kormányzó párt tábora úgy szocializálódott, hogy vagy Viktor, vagy senki. A mi Putyinunk mellett még egy Medvegyev sincs.

Felvilágosodással az erőszak ellen

Steven Pinker

A modernitást romantikus bal- és jobboldali kritikusai egyaránt az erőszak és a pusztítás korának tekintik. Az amerikai pszichológus szerint tévesen. A számok ugyanis azt mutatják, hogy a fejlett és modern világban az erőszak egyre inkább visszaszorul. „Azt állítom, hogy szemben az elterjedt vélekedéssel, a kilengések és megtorpanások ellenére hosszú távon csökken az erőszak. Ennek fényében pedig rehabilitálnunk kell a modernitást és a haladás gondolatát. Hálásnak kell lennünk a civilizáció intézményeire, és a felvilágosodásért, amely mindent lehetővé tette” – foglalja össze Steven Pinker, a Harvard Egyetem pszichológusa a Természetünk jó angyalai, avagy miért csökken az erőszak című, október elején megjelent több mint 800 oldalas könyvét az Edge tudományos portálon. A huszadik század borzalmainak eleven emléke miatt sokan gondolják, hogy az erőszak nemhogy csökken a civilizáció terjedésével és a modern technika fejlődésével, hanem épp ellenkezőleg, növekszik. A romantizáló jobb- és baloldalon egyaránt divatos a modern világ rémtetteit a modern individualizmus, a szekularizáció illetve a technikai racionalitás következményeként beállítani. Pinker célja annak bizonyítása, hogy a modernitás előtti idők idealizálása megalapozatlan. Mint arról a Metazin is beszámolt, nem igaz ugyanis, hogy a háborús pusztítás csak az újkorban harapódzott el. Pinker statisztikák alapján állítja, hogy a világ össznépszerűségéhez viszonyítva a huszadik század a világháborúk, a holokauszt, a sztálini és a maói terror ellenére az emberiség egyik legbékésebb időszeke volt. A második világháború népességarányosan nincs az emberiség tíz legpusztítóbb konfliktusa között. Az erőszak visszaszorulása nem csak a háborús áldozatok arányának csökkenésével mérhető. Általában jellemző, hogy kevesebben halnak erőszakos halált, illetve az is, hogy az erőszak minden formájával szemben nő az elutasítás. (...) Az állam előtti időket, vagyis a filozófusok által természeti állapotnak nevezett időszakot Thomas

Hobbes „mindenki harca mindenki ellen” állapot uralta. Kormányzat nélkül mindenkinek magának kellett fellépnie a potenciális ellenségek ellen – márpedig potenciális ellenség volt szinte mindenki. Nem meglepő, hogy régészeti kutatások szerint az ekkoriban élt emberek 15 százaléka erőszakos halált halt. A brutálisnak tartott huszadik században már csak 3 százalék volt az arány, és a 21. század eddig eltelt évtizedében mindössze 0,03 százalék. Az erőszak alkalmazásának állami monopóliuma tehát hatékony elenszere az anarchiának és a vérontásnak. A központi hatalom megerősödésével és a jog uralmának megszilárdulásával a középkor óta csökkent az erőszak. A középkori Anglia lakóinak ötvenszer nagyobb esélyük volt, hogy gyilkosság áldozataivá váljanak, mint a mai Nagy-Britannia polgárainak. Ebben persze szerepe volt a kereskedelem elterjedésének is: a hosszú távon előnyös csere miatt ésszerűtlenné vált a fosztogatás és a hódítás.

Az ipari forradalom és a felvilágosodás humanizmusa újabb lökést adott az erőszak visszaszorításához. Pinker szerint az általános műveltség terjedésének köszönhetően az emberek kifinomultabbak, humánusabbak, meggondoltabbak és együttérzőbbek lettek. A tudatlanság felszámolásával és a tudományok fejlődésével a gyűlöletkeltő előítéletek felszámolásában is nagy előrelépés történt.

A második világháború óta eltelt hatvanhat év különösen békésnek számít. A demokráciák számának növekedésével, a kereskedelem globalizációjával, a gyarmati birodalom felbomlásával, a nemzetközi emberi jogi normák elterjedésével és a nemzetközi szervezetek megerősödésével nemcsak az államok közötti katonai konfliktusok, de a polgárháborúk is ritkábbá váltak. És persze közben felgyorsult a műveltség terjedése is: évtizedenként három ponttal nő az emberek intelligenciahányadosa. A fegyveres konfliktusok ma leginkább a bukott és a gyenge államokban jellemzőek. Bár az évszázados trendek óvatos optimizmusra adnak okot, Pinker elismeri, hogy nincs garancia az erőszak jövőbeli csökkenésére. Nagy kockázat, hogy az atomfegyverek terrorista kézre juthatnak, s hogy a klímaváltozás nyomában víz- és élelemhiány léphet fel. Eddig azonban alaptalannak bizonyultak a modernitással szembeni romantikus vádak. Az idealizált rousseau-i természeti állapot sokkal brutálisabb és embertelenebb volt, mint a technikai fejlődés és a globális kereskedelem által uralt, varázstalanított modern világ – foglalja össze legfontosabb megállapításait Pinker. (metazin.hu)

Az oktatási színvonal emelése

Czédly József

A múlt heti *Törvénytárban* megkezdtem az oktatás színvonalának emelésére szolgáló intézkedések ismertetését. Ezúttal a „Második esély” programnak azt a fejezetét mutatom be, mely az alsó középiskolai szintet (invtámantul secundar inferior) elvégezni, illetve szakmai képzést kívánóknak akar lehetőséget adni a továbbtanulásra, valamint az „Iskola utáni iskola (școala după școala)” programot mely a szülők válláról kívánja levenni a gyermekek nevelésével járó kötelezettségek egy részét.

I. A „Második esély” megadása alsó középiskolai szinten

A programnak ez a része azok számára készült, akik betöltötték 14. életévüket, de nem végezték el a gimnáziumot, és emiatt nincs lehetőségük szakmai képzést biztosító oktatásban részt venni. Ez esetben az oktatás 4 évig tart, a tanfolyamokat hetenként tartják, és ezek keretében egyaránt biztosítják az alapfokú, valamint a szakmai képzést. A program időtartama rugalmas. Egyenként a tanulmányi időt meg lehet rövidíteni, mind az alapfokú oktatás, mind a szakmai képzés terén, ha a részt vevő személy bebizonyítja, hogy rendelkezik a megfelelő felkészültséggel. Ugyanúgy, ha az érdekelt személy nem képes elsajátítani az előírt időszakban a szükséges ismereteket, a tanulmányi időt meg lehet hosszabbítani, vagy túlórák

bevezetésével többletsegítség adni.

A tanulmányi idő I. évét az alapfokú ismeretek elsajátítására fordítják, a II. évtől kezdve kerül sor a szakmai képzésre. A III. tanulmányi év befejezése után a tanuló választhatja azt a lehetőséget, hogy részt vesz egy 720 órai időtartamú gyakorlati képzésen, melynek alapján a IV. tanulmányi év befejezése után 2. szintű szakmai képzést nyer (calificare profesională de nivelul 2).

A „Második esély” program alsó középiskolai szintű oktatás keretén belül létrehozandó osztályoknak legkevesebb 8, legtöbb 15 tanulója lehet. Ahol legalább 8 tanuló kéri, az oktatást meg lehet szervezni a nemzeti kisebbségek egyik nyelvén is. Beiratkozhatnak mindazok a személyek, akik betöltötték 14. életévüket, és befejezték elemi iskolai tanulmányukat, illetve félbehagyták az V., VI., VII. gimnáziumi osztályt. Akik elvégezték a VII. osztályt, azok egyenesen a II. tanfolyami évre iratkozhatnak be. Beiratkozásra egy évben kétszer van lehetőség, januárban vagy szeptemberben, ennek alapján a tanulmányi idő februárban, illetve októberben kezdődik meg.

Az alapfokú oktatás napi 4-5 órát tarthat, a szakmai képzés napi 5-6 órát. A tanulási idő lehet hétközben, délután vagy este, szombatonként vagy az iskolai szünidők idején. Az órák látogatása kötelező, felmentést kaphatnak azok:

– akik a tanulmányi idő megkezdése előtt alávették magukat ismereteik kiértéke-

lésének és bebizonyítják, hogy elsajátították a tanfolyamon előadandó tananyagot;

– a tanuló rendelkezik egy olyan igazolással, amely bizonyítja idegen nyelvi, illetve számítástechnikai felkészültségét, és ennek alapján mentesíthető az ezeket az ismereteket tartalmazó órák látogatásától;

– a tanuló bizonyítja, hogy dolgozik abban a szakmában, amelyre a program keretén belül felkészül, ez esetben mentesíthető a szakmai ismereteket tanító órák látogatásától és a szakmai gyakorlat idejének letöltésétől;

– rendelkezik egy szakmai képzésre feljogosított intézmény igazolásával, miszerint van már szakmai kép-

zettsége. A „Második esély” program alsó középiskolai oktatás osztályait elvégző személyek ugyanolyan jogosultságokat nyernek, mint a kötelező iskolai oktatás más végzősei. Mint ilyenek, folytathatják tanulmányaikat, a törvény előírásai alapján, a középiskolai oktatás felső szintjén.

II. Az „Iskola utáni iskola” program

A *Hivatalos Közlöny* október 20-i, 738. számában jelent meg az oktatásügyi miniszter 5.349/2011 sz. Rendelete mely elfogadja és közzéteszi a szakminisztérium „Iskola utáni iskola” programját (Programul SDS), melynek célja, hogy a kötelező iskolai oktatás kiegészítő programja le-

gyen, és mint ilyen lehetőséget adjon az iskolai tanulmányok elsajátításának megerősítésére és felgyorsítására, nevelői, szórakoztató és szabadidős tevékenységek felhasználásával. Az SDS program egyaránt vonatkozik az elemi, illetve gimnáziumi oktatásban részt vevő diákok jobb felkészítésére.

SDS program bevezetését előirányzó projektet az oktatási intézmények készíthetik el a helyi szükségletek felmérése alapján, a diákok, szülők, oktatók, helyi közösségek és más intézmények bevonásával. Különös tekintettel kell lenni a hátrányos helyzetben levő gyermekek szükségleteire.

Az oktatási intézmények ügyvezető tanácsai január-

február folyamán kell hogy felmérjék a jövő tanév kezdetével megindítandó „Iskola utáni iskola” program szükségességét és lehetőségeit és ennek alapján benyújtaniuk az illetékes megyei tanfelügyelőségre véleményezés végett az erre vonatkozó programot.

A programot le lehet bonyolítani az iskola rendelkezésére álló helyiségekben, más iskolában, gyermekklubokban, iskolai sportklubokban, helyi hatóságok, kormányzaton kívüli szervezetek, egyházak által felajánlott helyiségekben. Tilos a politikai pártok, a hatóságok által nem engedélyezett, valamint az oktatói személyzethez tartozó helyiségek használatára.

Az SDS program lebonyolítható a kötelező iskolai órarend előtt vagy után, ennek időbeosztása függvényében. Ha a program elemi iskolába járókra vonatkozik, akkor egy másfél órás szünetet kell tartani a kötelező órák után, melyet étkezésre és szabadtéri elfoglaltságra kell fordítani. Az étkezés lehet az iskolai vagy más étkezdében, meg lehet szervezni cateringrendszerben, otthonról hozott étel alapján. A program időtartama nem meghatározott de nem lehet kevesebb, mint 12 óra hetenként.

A programot finanszírozni lehet: a helyi költségvetésből; európai vagy országos alapokból; iskolai vagy iskolán kívüli tevékenységből; szponzorok segítségével, a szülők hozzájárulásával; az állami költségvetésből, ha hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozik.

Fotó: Toifán Levente

Ismerjük meg az új polgári törvénykönyvet (3)

A halottá nyilvánítás szabályai

Deák Levente

A 2011. július 15–17-i lapszámunk *Törvénytár* rovatában a halottá nyilvánítási eljárás szabályairól volt szó az akkor hatályos jogszabályok, nevezetesen az 1954. évi 31. és 32. törvényerejű rendeletekben foglaltak alapján. Az ismertetőt akkor azért tartottam szükségesnek közölni, mert egy konkrét jogesetet 5 évvel a személy eltűnése után sem zárta le a halottá nyilvánítás kimondásával az igazságszolgáltatás, ami, egyebek mellett az eljárás elhúzódására, annak bonyolultságára figyelmeztetett. Már akkor utaltam rá, hogy az új Ptk. ezt úgy próbálja orvosolni, hogy az eljárás első szakaszát, az eltűntté nyilvánítást kivette a törvénykönyvből, a bíróság megkeresését megelőző, ún. várakozási időt pedig a holttá nyilvánítás ma már egyetlen szakaszában az eddigi 4 évről 2 évre rövidítette le, a határidőt mint eddig is, az eltűnés napjától számítva. Akkor azt is ígér-

tem, hogy az új törvénykönyv hatálybalépése után egy ismertetőben ezekre a szabályokra visszatérek, annál is inkább, mert azt a pert, amelyre utaltam, még mindig nem zárja le jogerős és visszavonhatatlan ítélet.

Amikor ennek megírásához adatokat gyűjtöttem, majd pedig átnéztem az új Ptk. és az ezt hatályba léptető 2011. évi 71. törvény vonatkozó előírásait, rájöttem, hogy a kérdés – a törvényalkalmazás szempontjából legalábbis – bonyolultabb, mint kezdetben gondoltam. Először is, az eddigi törvényalkotási gyakorlattal szakítva, a halottá nyilvánítás anyagi szabályai kikerültek a külön törvényből (a fent említett 31. törvényerejű rendeletből), és bekerültek a polgári törvénykönyvbe, közelebből a 49–57. szakaszokba, miközben az eljárási szabályok a perrendtartási törvénykönyvben kapnak majd helyet, abban a 2010. évi 134. törvényben, amelyet elfogadtak ugyan, de amelynek ha-

tályba léptetése még várat magára. Ezeket ugyan részben pótolják az 1954. évi 32. törvényerejű rendeletből hatályban tartott előírások (a 30–43. szakaszok), de azok nem térnek ki olyan helyzetekre, amelyeket a hatályon kívül helyezett 1954. évi, a fizikai és a jogi személyekről szóló 31. törvényerejű rendelet 16. és következő néhány szakasza tartalmazott. A konkrét ügyben a megkeresett másodfokú bíróságnak most már ebben a kialakult helyzetben kell döntést hoznia, és egyebek mellett el kell döntenie, hogy a régi, de időközben hatályát veszített 31. törvényerejű rendelet alapján oldja meg a felfolyamodást, vagy pedig az új Ptk. említett szakaszai alapján határoz. Eldöntésre vár ugyanis a holttá nyilvánítás napjának megállapítása, ami egyébként a jogvita lényege, mert az máig vitatott és nem egyértelmű, hogy mikor látták utójára életben az illetőt. Ebben a helyzetben a törvény azt mondta ki – és ez a mai

hatályos szövegben sem változott –, hogy ilyen helyzetben a halál bekövetkezésének vélelmezett napja a megkeresési határidő (a régi törvény szerint a 4 év, az új szerint a 2 év) leteltének utolsó napja. Ez pedig távolról sem mindegy, mert az idős, most már biztosan halott személynek nyugdíja és egyéb járandósága addig megilleti, ti. a halottá nyilvánítás kimondásának napjáig őt életben levőnek kell tekinteni. (a 31. törvényerejű rendelet 19. szakasza szerint.)

A 71. törvény, amely az új Ptk. hatályba léptetését elrendelte, a halottá nyilvánítási, még a régi szabályok szerint beindított perekkel kapcsolatban külön nem rendelkezik, vagy legalábbis ilyen értelmű tételes szabályt nem találtam a vonatkozó fejezetben. A 223. szakasz az, amely követendő átmeneti eljárási szabályként mondja ki, hogy kifejezett, eltérő rendelkezés hiányában az új Ptk. hatályba lépésének napján már folyamatban levő pe-

res ügyekben továbbra is a keresetbenyújtás pillanatában hatályban volt törvényt kell alkalmazni, vagyis a régi jogszabályt. De vajon a 71. törvénynek nincs olyan előírása, amely ettől eltérő szabályként értelmezhető?

Az általános rendelkezéseket tartalmazó I. fejezetben két olyan elvi jelentőségű előírás is szerepel, amelyek talán segítenek eligazodni ebben a nem könnyen eldönthető kérdésben. A 71. törvény 3. szakaszában az áll, hogy az új Ptk. hatálybalépése előtt megkötött jogi aktusok, tettek, tények jogkövetkezményei csak olyanok lehetnek, mint amelyek és a megkötés, az elkövetés és keletkezésük, bekövetkezésük idején hatályban volt törvény előírt. Ebben a megközelítésben a halál vélelmezett időpontja akár a 4. év utolsó napja lehet, tehát a régi törvény szerinti, mert ellenkező esetben az új Ptk. szerint ezt a 2. év végére kellene tenni, aminek mások, előnytelenebbek lennének,

elsősorban az anyagi következményei (kevesebb nyugdíjhátralék, a hagyaték megnyitásának megváltozott időpontja és egyebek).

A másik rendelkezés, ami a 71. törvény 5. szakaszának 2. bekezdésében olvasható, úgy szól, hogy – több eset mellett – a személy helyzetével, jog- és eslekvőképességével kapcsolatos, a régi Ptk. hatálybalépése előtt született joghelyzeteknek a következményeire, ha ezek „átnyúlhatnak” az új Ptk. utáni időre is, már ennek az utóbinak az előírásait kell alkalmazni. Ebből viszont akár az is levezethető, hogy esetünkben az új törvény a hatályos és alkalmazandó. Utolsó megjegyzésem az, hogy az új polgári perrendtartási törvénykönyv, ha érvényben lenne, ebben a kérdésben igencsak segített volna a helyes törvényértelmezésben, annál is inkább, mert a 2010. évi 134. törvény III. címe a halottá nyilvánítás eljárási szabályait részletekbe menően tartalmazza.

Problémás tamponhasználat

A tampon nagyon kényelmes, egyszerű és tiszta megoldást jelent a menstruáció idején. De vajon biztonságos is az egészségünknek nézve? Nőgyógyászok gyakran ajánlják inkább a betétet. Ha mégis a tampon mellett döntünk, akkor tudnunk kell néhány hasznos információt azzal kapcsolatban, mi mindent okozhat a használata.

Méhszájseb

Akinek méhszájsebe van, annak kimondottan nem javasolják a tampon használatát, mivel a felhelyezés után, még száraz állapotban dörsölheti, irritálhatja a sebet, amitől az akár vérezni is kezdhet. Külön veszélye, hogy az innen eredő vézést nem vesszük észre menstruáció közben.

Kórokozók felhalmozódása

A tampon használata eleve nem kedvez annak, hogy a hüvely öntisztulási folyama-

ta zavartalanul működhessen. A tamponban felgyűlt vérben, vagyis a hüvelyben, felhalmozódhatnak olyan kórokozók, amelyek komoly fertőzéseket okozhatnak.

Izmok gyengülése

A tampon nem rugalmas, nem hajlítható, ezért használata közben nyomást gyakorol a hüvely falára. Emiatt csökkenhet a hüvely falában a véráramlás, ennek következtében pedig akadózhat a tápanyagellátás. Ugyanemmiatt a hüvely oxigénellátásával is gond lehet, és így elképzelhető, hogy a normálnál korábban gyengülnek majd meg a hüvely izmai. Szerencsére a negatív hatások ellen felléphetünk intim tornával, ami segít megőrizni a hüvelyizmok rugalmasságát.

Száritó hatás

A tampon funkciója a vérfelszívása, de sajnos nem csak a vért, hanem a hüvely nyálkahártyáján található

minden más nedvességet is felszív. Így a hüvely kiszáradhat, megváltoztatva a természetes baktériumflórát. Innen már egyenes út vezet a gombás fertőzésekhez, amelyeket ha nem észlelünk és kezelünk időben, akkor komoly és kellemetlen következményei lehetnek.

TSS, vagyis toxikus sokk szindróma

A jelenség lényege, hogy ha a szervezetünkben jelen van az úgynevezett Staphylococcus baktérium, és ez találkozik a felhelyezett tamponnal, akkor elkezdi veszélyes mérgezőanyagot termelni, ami kiválthatja a toxikus sokkot. A jelenség elég ritka, és kialakulási folyamata még nem teljesen tisztázott, de az biztos, hogy van összefüggés a tamponok, egészen pontosan a szuperabszorbens típusúak használatával. A betegség tünetei: hányás/hasmenés, láz, hámlás a tenyéren és a talpon, napégésszerű foltok.

Mit árul el rólunk a láb?

Arról már hallottunk, hogy a tenyérből kiolvasható a sorsunk, az azonban újdonságnak számít, hogy a lábfejünk segítségével egy komplett személyiségelemzést el lehet végezni. Legalábbis ezt állítják a kínaiak és az indiaiak, náluk ugyanis több mint ötezer éve gyakorolják a láb-olvasást. Nem akarunk megfosztani senkit az önismeret ezen módjától, ezért megosztjuk a főbb tudnivalókat.

Nagylábujj

Ha a nagylábujj sokkal hosszabb a többinél, éles eszű, kreatív gondolkodóra vall, de nem feltétlenül tud összpontosítani, és néha nem látja át teljesen a feladatokat. Ha viszont a nagylábujj viszonylag kicsi, ez arra utal, hogy kiválóan képes az illető több feladat egyidejű, hatékony megoldására.

Második lábujj

Minél hosszabb a második lábujj, annál erősebb a vezetői készség. Ez a dinamizmus azonban könnyen diktatórkodásba csaphat át. Az indián hagyomány szerint a sasszemű anyák nem engedték, hogy fiuk olyan lányt vegyen feleségül, akinek hosszú a második lábujja, mert ez arra utalt, hogy házi sárkány lesz. A kisméretű második lábujj azonban nem jelenti az ellenkezőjét. Egyszerűen arra utal, hogy a lábujj tulajdonosa kivárja a megfelelő alkalmat, értékeli a harmóniát, és nem próbál meg fejletlen falnak menni a problémák megoldásában.

Harmadik lábujj

A kínaiak az energiával, lendülettel és akaraterővel hozzák összefüggésbe ezt a lábujjat. Ha viszonylag

hosszú, azt jelenti, hogy hihetetlenül energikus és leleményes az illető. Ha rövid ez a lábujjad, inkább az élet örömeit élvezi. Szereti a nyugalmat, és nem izgatja fel magát sok mindenben.

Negyedik lábujj

A hosszú, egyenes negyedik lábujj családközpon-

ságra utal. A lábujj elhajlása a szeretteinkkel való kapcsolat megromlására utal. A kínaiak szerint az ilyen emberek rendkívül érzékeny lelkűek és empatikusak. Ha viszont ez a lábujj rövidebb, akkor nem annyira fontos a család és a társas kapcsolat, inkább más dolgokra összpontosítunk az életben.

Kislábujj

A rövid kislábujjal rendelkezőkre a gyerekes huncutság jellemző. Kerülik a felelősséget, hamar elunják magukat, és állandóan újabb és újabb szórakoztató tevékenységeket keresnek. Ha valaki külön tudja mozgatni a kislábujját a negyedik lábujjtól, impulzív, kalandvágyó és elbűvölő személyiséggel rendelkezik. Azok, akik erre nem képesek, többre értékelik a rutint, a biztonságot és a lojalitást.

Fokozatosan csökkenő méretű lábujjak

A szép fokozatosan csökkenő méretű lábujjak módosított és rendkívül gyakorlatias személyiségre utalnak. Az ilyen ember odafigyel a részletekre, és mindig befejezi azt, amit elkezdett.

Széles lábfej

Az ilyen emberek állandó-

an mozgásban vannak, egy pillanatra sem pihennek. A kínaiak azt mondják, erősen megveti a lábát a földön.

Hosszú, keskeny lábfej

Az ilyen lábúak imádják a kényeztetést, és nem bánják, ha mások végzik el helyettük a kemény munkát. Erős esztétikai érzékkel rendelkeznek, és szeretik a szépet a környezetükben.

Talpív

A magas talpív a nagyon önálló és önelégült emberekre jellemző. Sok időt fordítanak magukra, és néha azzal vádolják őket, hogy mármár antiszociálisak. Ha viszont valaki átlagos vagy alacsony talpívvel rendelkezik, szereti mások társaságát, és eléggé extrovertált. Szereti jól érezni magát, és annak is örül, ha mások is így éreznek.

Programajánló

Fuvolaest

Helyszín: EMKE Győr-kös Mátyás Albert Emlékház (Kolozsvár, Republicii/Majális u. 5/1.), október 30-án, vasárnap, 18 órától.

Fellépnek Réman Zsófia és Szarvas Anna, a győri Széchenyi István Egyetem Varga Tibor Zeneművészeti Intézetének hallgatói.

Vaknyugat

Helyszín: Csíkszereda, Csíki Játékszín, Hunyadi László Kamaraterem. Időpontok: október 28., péntek,

19 óra, november 3., csütörtök, 19 óra.

Kortárs író szerző, Martin McDonagh darabját, a Vaknyugatot mutatja a Csíki Játékszín. A négy szereplős stúdióelőadás rendezője Parászka Miklós.

Szép Ernő: Lila ákác

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Színházterem (Gábor Áron tér 21. szám). Időpontok: október 28., péntek, 19 óra, október 30., vasárnap, 17 óra.

„Játszódik Pesten, a vízözön előtt” – írta a darab címe alá Szép Ernő. A közel

százéves történet azonban ma is friss és tiszta, mint az első szerelem.

Liliomfi

Helyszín: Szatmárnémeti, Északi Színház. Időpontok: október 28., péntek, 19 óra, október 29., szombat, 11 óra, október 29., szombat, 19 óra, október 30., vasárnap, 19 óra, október 31., hétfő, 18 óra.

Kosaras, szüreti bál

Helyszín: Kolozsvár, János Zsigmond Unitárius Kollégium Felvinczi György díszterme (Kolozsvár, Kosuth L. / 1989. Dec. 21. út, 9. szám.). Időpont: október 28., péntek, 19 óra.

A kolozsvári unitárius egyházközségek szüreti bált szerveznek. A szüreti bál keretében fellép a Tarisznyás együttes. Belépő 10 lej.

Csíkszeredai „Hargita Gyöngye” KK Krajovai VSK

Helyszín: Csíkszereda, Városi Sportcsarnok. Időpont: október 28., péntek, 20 óra. Belépő: felnőtteknek 7 lej, diákoknak, nyugdíjasoknak 5 lej.

Selfish Murphy-koncert

Helyszín: Csíkszereda, Back stage pub. Időpont: október 28., péntek, 21 óra. Mindenkit szeretettel várnak egy jó kis író muzsikára.

Aktív napok

Helyszín: Csíkszereda, Központi park, október 28-30.

A következő programok várják az érdeklődőket: alacsony kötélpályás elemekre alapozott kalandpark, futóverseny a Központi Parkban, civil szervezetek vására.

Mustármag

Helyszín: Székelyvéce, október 30., vasárnap, 11 óra.

Wass Albert írásaiból összeállított egyéni műsort mutat be *Mustármag* címmel Kulcsár Székely Attila, a Tomcsa Sándor Színház társulatának tagja. Zene: Kormorán. Az előadás rendező-

je Csurulya Csongor, a helyszín pedig minden esetben az adott település katolikus vagy református temploma.

Henrik Ibsen: Nóra

Helyszín: Székelyudvarhely, Tomcsa Sándor Színház, október 30., vasárnap, 19 óra.

A Georgius és a Csíki kamarazenekar szimfonikus hangversenye

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Tamási Áron Színház, Nagyterem (Szabadság tér, 1. szám). Időpont: október 28., péntek, 19 óra. A jegyek ára 25 lej; nyugdíjasoknak, diákoknak 12 lej.

Birsszel készült finomságok

A birs a Kaukázus vidékén őshonos gyümölcs, az alma és a körte rokona. Létezik birsalma és birskörte is, melyek csupán alakjukban különböznek, ízük hasonlóan fűszeres. Nyers fogyasztásra egyik sem igazán alkalmas kemény és igen fanyar gyümölcshúsa miatt, de számtalan finomság készíthető belőle. Összegyűjtöttünk párat.

Birsalmasajt

Hozzávalók: 4 db birsalma, 400 g kristálycukor, 1 db citrom leve.

Elkészítés: A birsalmákat negyedekbe vágjuk, magházukat eltávolítjuk. Egy lábasba tesszük a birsalma cikkeket, felengedjük vízzel, fél citrom levét belefacsarjuk és puhára főzzük az almát. Leszűrjük, és mindegyik darabról lehúzzuk a héjat. A puha gyümölcsöt botmixerrel vagy turmixban pürésítjük. A birsalmapürét vastag falú lábasban kevergetve felmelegítjük és hozzáadjuk a cukrot. A maradék citrom levét hozzáfacsarjuk, és az egészet sűrűre főzzük. Egy megfelelő méretű formát folpackkal bélelünk, és beleöntjük a sűrű, forró masszát. Miután kihűlt és megszilárdult annyira, hogy tartja a formáját, kiborítjuk belőle egy darab zsírpapírra és hűvösebb helyre költöztetjük, ahol békén hagyjuk úgy egy hétig, vagy amíg rendesen ki nem szárad.

Birsalmakrémleves

Hozzávalók: 3-4 közepes birsalma, 10 dkg cukor, 2 dl tejszín, ½ vaníliarúd, 1 nagyobb darab fahéj, 7-8 szem szegfűszeg, ½ citrom leve, 1 ek étkezési keményítő, csipet só.

Elkészítés: A birsalmának kivágjuk a csutkját, felszeleljük kis darabokra. Egy fazékba tesszük, majd öntünk hozzá annyi vizet, amennyi

bőven ellepi. A vaníliarudat hosszabban felvágjuk, egy késsel kikaparjuk a magjait, majd hozzáadjuk a leveshez a fahéjjal, szegfűszeggel, cukorral, sóval, citromlével együtt. Forrás után még 15 percig lassú tűzön főzzük. Besűrítjük a keményítővel, hozzáadjuk a tejszínt és még egyszer felforraljuk. Zárjuk le a tüzet alatta és botmixerrel pürésítjük. Langyosan vagy hidegen, akár kis tejszínhabbal a tetején fogyasztjuk.

Birsalmával rakott zöldbab

Hozzávalók: 10 dkg vadrizs, 1 kg bokorbab, 30 dkg lencse, 3 fej hagyma, 6 gepackkal bélelünk, és beleöntjük a sűrű, forró masszát. Miután kihűlt és megszilárdult annyira, hogy tartja a formáját, kiborítjuk belőle egy darab zsírpapírra és hűvösebb helyre költöztetjük, ahol békén hagyjuk úgy egy hétig, vagy amíg rendesen ki nem szárad.

Elkészítés: Előkészítjük a rétegeket. A babot feldaraboljuk és 5 dkg vajon, 2 gerezd fokhagymán kevés vízzel puhára pároljuk fedő alatt. A lencsét a babérlevél, 2 fej hagyma, és 3 fokhagyma kíséretében vízben megfőzzük. Ha puha, szűrjük le, és fogjuk fel a levét. A vadrizst főzzük meg sós vízben. A zöldbab és a lencse felét vegyük ki egy-egy tálba. A zöldbabhoz adjuk a tejszínt, sót, borsot és 5 dkg reszelt sajtot és bormixerrel pürésít-

jük. A lencséből kivesszük a babérlevelet, de benne hagyjuk a hagymát, és a fokhagymát. Elfelezzük az adagot. Az egyik felére rászórjuk a pirospaprikát és cayenne borsot, ízlés szerint sót. A másik felét pürésítjük egy kevés főzőlével. A maradék vajat felolvasztjuk egy kisebb lábasban. Rászórjuk a 2 ek lisztet, és 1-2 percig habzásig sütjük. Felöntjük az előre felmelegített tejjel és csomómentesre keverjük. Hozzáöntünk 3 dl lencsefőzőlevet is, sóval, borssal, és a szerecsendióval ízesítjük. Ha kicsit kihűlt, beleütjük a 3 tojást és simára keverjük, hozzákeverjük a lencsepépet, amit fentebb pürésítettünk. A maradék hagymát felkarikázzuk és vajon megpirítjuk. Közben feldaraboljuk kockákra a birset és elkeverjük a hagymával. Rácsurgatjuk a mézet, kevés vizet teszünk alá, és fedő alatt félpuhára pároljuk. Összeállítás: egy tálban leterítjük a rizst. Rá a maradék zöldbabot. Rá a birset. Erre a lencsét. És leöntjük a lencsekrémrel. Megszórjuk a sajt

másik felével és 200 fokon 30-35 percig sütjük, amíg szépen meg nem szilárdul a krém.

Gyömbéres birsalmás csirkemell

Hozzávalók: 1 csirkemellfilé, só, bors, 1 nagy birsalma, 1 közepes fej hagyma, 1 citrom leve, méz, 1 tk őrölt gyömbér, ½ tk őrölt fahéj, kb. 4 dkg vaj.

Elkészítés: Egy lábosban felforralunk vizet, beleteszünk a citromlevet és picit mézet. A birsalmát cikkekre vágjuk. Roppanásra főzzük. Mialatt fő, falatnyi darabokra felszeleljük a csirkemellet. A gyümölcsnek a vízből kivéve kivágjuk a magházát és a csirkével azonos méretű kockákra vágjuk. Egy serpenyőben vajon megpároljuk a karikára szeletelt hagymát, hozzáadjuk az őrölt fahéjat, gyömbért és rátesszük a csirkemellet, sózzuk, borsozzuk, pirosra sütjük, a végén még egy tk-nyi mézzel átforgatjuk. Félrehabozzuk, amíg karamellizáljuk a birsalmát: ehhez egy másik serpenyőben egy diónyi vajat és egy

tk-nyi mézet felolvasztunk és rádobjuk a kockázott gyümölcsöt. Átforgatjuk, amíg szép piros, ragacsos nem lesz. A legvégén adjuk hozzá a húshoz. Meg lehet esetleg szórni fenyőmaggal, vagy mandulával.

Csipős birskörtés csirke

Hozzávalók: 4 egész csirkecomb és 6 csirkeszárny, 3-4 birskörtéből készült kompot, só. A csipős mázhoz: 0,5 dl étolaj, 3-4 csilipaprika, 1 tk őrölt pirospaprika, 1 ek méz, 1 gerezd zúzott fokhagyma, őrölt borskeverék.

Elkészítés: A csirkehúsokat besózzuk és bőrös felükkel felfelé, egy fedele, sütőben használható edénybe fektetjük. A csilipaprikákat magjait és ereit eltávolítjuk, felaprítjuk, a máz többi hozzávalójával összekeverjük, és bekenjük vele a csirkehúsokat. A mázas csirkék közé helyezük a birskörtedarabokat, és a befőtt levél felöntjük. A csirkehúst 200 fokra előmelegített sütőben, fedő alatt 30 percig sütjük, majd fedő nélkül további 20-25 percig, míg piros nem lesz.

Kert-ész

Gyepkezelés októberben

A jó gazda október végéig megejteti a gyep utolsó kaszálását, de ha eddig nem került erre sor, még a napokban elvégezhetjük. A fűmagasságra ügyeljünk, mert ha nagyon alacsonyra nyírjuk, a hamarosan bekövetkező fagyok, károsíthatják a gyökereket. Ajánlott a 8-10 cm-es magasság. Ha csak tehetjük, vékonyan szórjuk be érett trágyával, amit majd az eső a talajba mos. Ha a gyepet műtrágya-adagolással kívánjuk erősíteni, akkor azt csak a vegetációs időszak kezdete után szórjuk ki. A levágott fűvet gereblyézzük össze, sose hagyjuk a fű között elkorhadni, mert alatta elsárgul a gyep. A pázsitba került idegen gyomokat gyökerestől távolítsuk el. Sokan arról panaszkodnak, hogy a pázsit elmosódott. Ilyenkor a talajt alaposan gereblyézzük át. Ezáltal szellőse válik. De ha nagy területen tapasztalható a mohásodás, akkor a gereblyezés előtt a területet mézporral kell beszórni. A gyepen a levélréteg is egyre vastagabb lesz, szükséges az összegyűjtésük. A lombszívóval csábítóbb a takarítás, azonban a levelek mellett a gép szívó hatásának sok apró élőlény is áldozatul esik. Környezetkímélőbb megoldás tehát a levelek, összege-

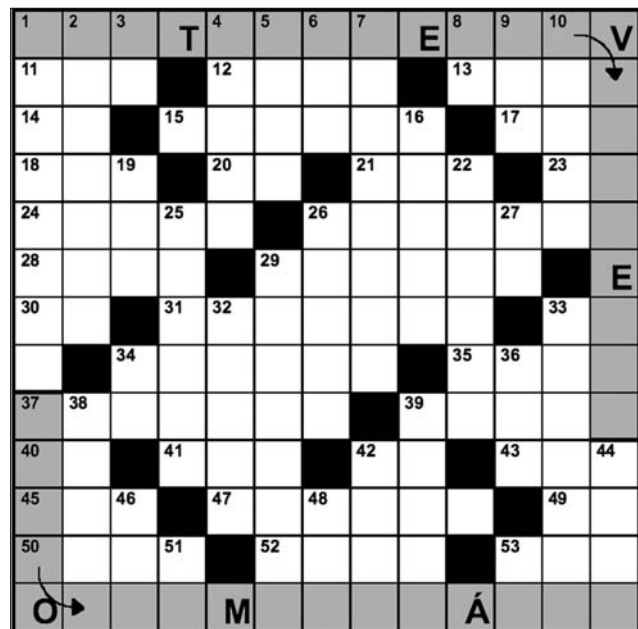

reblyézése lehet. A leveleket komposztálhatjuk a fűnyesedékekkel együtt, de a cserepes kertben is felhasználhatjuk. Halmozzuk fel azokon az edényeken, amelyekben nyáron évelők nőttek. Zöldshálót vagy fenyőágot használhatunk nehezékeknek.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Jó magyarázat

– Kérem, bíró úr, én csupán egy formai hiba következtében kerültem ide.

– Hogyhogy?
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 11. Farmermárka. 12. Semmelweis Orvostudományi Egyetem (röv.). 13. King ...; szabvány méret. 14. Részben gyagyas! 15. Békemadar. 17. Ki ... tud?; egykori vetélkedő. 18. Neki is jut. 20. Görög betű. 21. Román fizetőeszköz. 23. Kérni kezd! 24. Kis Izabella. 26. Számottevően sok. 28. Antal becézve. 29. Részekre osztott. 30. Káliumatomok! 31. Német család, tagjai a telekommunikációs ipar jelentős alakjai. 33. Felelős kiadó (röv.). 34. Csúszás. 35. Reteszelő. 37. Kölnben szokásos. 39. Egyfajta izeltlábú. 40. Erdészeti Lapok (röv.). 41. Rész. 42. Kettőt beolt! 43. Enikő becézve. 45. Megahertz (röv.). 47. Hullám rezegtetése. 49. Króm vegyjele. 50. Öltöget. 52. Operai dalbetét. 53. Kinek a tulajdona?

Függőleges: 1. Formálás. 2. Gyommal megtölt. 3. Emberi erőforrás (röv.). 4. Férfield. 5. Roland becézve. 6. Görög betű. 7. Neutrális. 8. Bent felfűl! 9. ... Clijsters; belga teniszező. 10. Rőt vad becézve. 16. Mészagyag, víz, homok és kavics keveréke, amely megszárva műkövé alakul. 19. Hannibál népe. 22. Jelige. 25. Az udvarra szalad. 26. Hitetlenkedő. 27. Munka Törvénykönyv (röv.). 29. Táviró. 32. Jegyzékbe vesz. 33. Párizs lakója. 34. Kettőt ismer! 36. Római köszönés. 37. A poén második része. 38. Rajong érte. 39. Magamról. 42. Rosszul gépel a titkárnő. 44. Psota ...; színész. 46. Cégforma. 48. Vaj köpülésekor megmaradó, savanykás folyadék. 51. Rag, a -re párja. 53. Kilobyte (röv.)

		7			1				
		2	8	9					
			3	2		9	5		
	1			3		6		2	
			1	6					5
9					8		4	3	
	8	9	7				6		
	5	4			6	2	3		
	6	1			4		8		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	2	9	8	7	5	6	1	3
6	1	5	3	9	4	2	8	7
3	7	8	6	1	2	9	4	5
1	8	4	2	5	6	3	7	9
9	6	2	7	4	3	1	5	8
5	3	7	9	8	1	4	2	6
7	4	1	5	6	9	8	3	2
2	5	6	4	3	8	7	9	1
8	9	3	1	2	7	5	6	4

Lett népmesék

A szegény ember szerencséje

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer két szomszéd: az egyik gazdag volt, a másik szegény. A gazdagnak sok pénze volt, a szegénynek semmije. Egy vasárnap este a szegény kint sétált és meglátta, hogy a gazdag földjén valaki kaszál. Odament, és megkérdezte:

„Miért dolgozol vasárnap? És ki vagy te?”

„A gazdag gazda Szerencséje vagyok, és nekem kell lekaszálnom, amit ő soha nem kaszált.”

„No, ha a Szerencse vagy, akkor miért nem jössz el sohasem énhozzám kaszálni?”

„Tehozzád nem mehetek, mert nem úgy rendelkeztek. Te kezdj el kereskedni, akkor meggazdagodsz. A feleségednek vannak csinos ruhái, add el azokat, egyiket a másik után, míg meg nem gazdagodsz.”

Rendben, a gazda úgy is tett, és láss csodát, rövid időn belül olyan gazdag lett, hogy a pénzét szakajtóval kellett mérni. De, szerencsétlenségére, szakajtója még nem volt, ezért átküldött a gazdag szomszédhoz egy szakajtót. Az nagyon meglepődött, hogy mit kell mérnie szakajtóval, ezért annak a fenekére egy csepp enyvet tett.

A szomszéd miután lemérte a pénzt, visszaküldte a szolgálával a szakajtót, de a pénzből egy az enyvhez ragadt, és így a gazdag mindjárt megtudta, hogy a szomszédja pénzt mért. Mit tegyen? Azon nyomban átsza-

ladt a szomszédhoz és megkérdezte, hogy honnan szerzett ilyen gyorsan ennyi pénzt.

„Honnan szereztem? – felelt a kérdésre kérdéssel. – Kereskedéssel.”

Ezt hallva ő is mindjárt kereskedni kezdett, eladta, amije csak volt. De mi történt? Így mindenét elvesztette és teljesen elszegényedett.

Hazugságok

Voltak idők, amikor hatalmas káposzták nőttek. De milyen káposzták voltak azok! Egy fejjel tele lett hét hordó.

De micsoda hordók voltak azok! Egy vasárnap három bográcsnyi ételt főztek belőle.

De micsoda bográcsok voltak azok! Egy bográcsnyi étellel harminc férfi jóllakott.

De micsoda férfiak voltak azok! A káposztához minden férfi megevett három-három vekni kenyert.

De micsoda kenyerek voltak azok! Három-három pudrozsól készült mindegyik.

De micsoda rozs volt az! Hét kalász volt minden szálon.

De micsoda kalászkok voltak azok! Hét férfi hét héten át kaszált minden kalászt.

Az ostoba férfi

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy ostoba legény, aki, szerencsétlenségére, meg akart nőszülni, de nem tudta, hogy hogyan kérjen meg egy lányt. Mi mást tehetett volna, elküldte az anyját háztűzné-

zőbe. Rendben is volt, de az anyának épp akkor keltettek a libái. Kicsit körülnézett, elgondolkodott és kioktatta a fiát:

„Ha a libák ki akarnak menni a fészekből, hogy kicsit lubickoljanak a vízben, ereszd ki őket, de hamarosan hívd is vissza, hogy ki ne húljenek a tojások!”

Az anya elment, a legény szigorúan nézte a libákat. De egyszer az egyik kijött és gágogva bele a folyóba. A fiú hívja, egyre hívja, de csak nem jön gyorsan vissza: amikor ő a folyó egyik partján van, a liba a másikon, majd ő megy át a másikra, és a liba jön erre a partra. A legénynek ekkor az eszébe jutott, hogy a tojások még kihűlnek, és ebből csak baj lesz! Gyor-

san be a fészerbe, és maga ráült a tojásokra. Ült, csak ült. Ekkor bejött a liba, de a legény még mindig ott ült. A liba kiabált:

„Eredj innen!” – de az csak ott ült, nem mozdult a helyéről. Este megjött az anyja a menyasszonnyal, és a legény, mint egy gúnár, gágogva szalad, hogy megnézze a lányt.

Az anyja azonban látva, hogy mit csinált, felkiáltott: „Jaj, te ostoba, jaj, te ostoba! No, ha te magad ülsz a liba fészkeben, mindent összenyomtál, jaj, nézd csak meg, hogyan nézel ki!”

Az ostoba megértette, hogy összenyomta a tojásokat, végigtapogatta magát – no rendben van, hiszen ha valaki dolgozik, mindig bepiszkolhatja a ruháját, ho-

gyan is vigyázhatna rá.

De a menyasszonya összeráncolta a homlokát és elgondolkodott: „Jó vége nem lesz ennek, a legjobb lesz, ha az éjszakának vége, én visszamegyek.”

És éjjel így szól a vőlegényéhez: „Várj csak, várj, én mindjárt bemegyek.”

De az ostoba ezt gondolta: „Így nem lehet – az anyja már szólta a vacsoránál: »Fiam, most vigyáznod kell arra, amit ma hoztam neked, a feleség – drága kincs!« Ezért kötélre kötöm, majd kiengedem.”

Rendben, kötélre kötötte, majd kieresztette a menyasszonyát, és mindjárt húzta is vissza, de a lány eloldotta a csomót, a kötél végére kötöt-

te a kecskét, maga pedig elszaladt. Az ostoba behúzza a kecskét a szobába, simogatta, simogatta a sötétben, és nem tudta a dolgot megérteni, ezért megkérdezte az anyját:

„Mama, mit keres ott a padlón, a feleségemnek cipője van?”

„Igen, fiacskám, mint minden nőnek.”

A legény tovább simogatta, majd megkérdezte:

„Anya, a feleségemnek szarva is van?”

„Fiam, minden nőnek vannak szarvai.”

A fiú kitapintotta a kecske szakállát. „Anya, a feleségem egész arca szőrös.”

„Igen, fiam, sok nőnek hosszú haja van, a tiednek is.” Majd megérezte a kecske farkát.

„Anya, a feleségemnek farka van.”

Ezt az anyja már nem értette. Mi lehet az a fark, ezért tüzet gyújtott és megnézte:

„Fiacskám, ez egy kecske!”

„Jaj nekem!” kiáltott fel a legény. „Akkor ő elszökött tőlem. Utána kell szaladnom.”

Szaladt, szaladt, utol is érte, de a lány négykézláb átszaladt az útkereszteződésen, a legény be a sötétbe, előtte egy kerítés! A legény visszament egy fejszéért, hogy kivágja a kerítést, de amikor visszaért, a nő már a házban volt.

Nos, az ostoba legény így maradt feleség nélkül, és azóta egy ostobának sem jut feleség.

(Fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

A második „ember” rövidesen kaput nyit a harmadik „embernek”, a novembernek, és belépünk a tél tornácába. A környezetünkben ilyenkor már csak azok a madarak vannak jelen, amelyek állandóan itthon élnek, nem vándorolnak és még azok, amelyek hozzánk érkeznek telelni.

Október derekán láttam csízt először az idén, a kis madárcsapat egy magas nyírfá felső ágain kereste táplálékát. Zöldessárgás, fekete sapkás (ami a hímekre jellemző) madárkák kisebb méretűek mint a verek. Aki még nem látott csízt, az a csicsörkére hasonló madárra gondoljon. Nyolc példányból

állt a csapat, csüngtek az ág végeken, hasonlóan, mint az őzlapók, és közben halk hívogató hangjukon szölongáltak egymást.

Az ember azt hinné, hogy nem táplálkoznak, hanem csak énekelgetnek és közben izegnek-mozognak az ágakon, s majd mikor megújják, átrepülnek egy másik fára. A

valóságban másként van, folyton kell hogy táplálkozzanak a kistestű madarak, pláne télen, amikor a nappalok rövidebbek. A verébnagyságú madarakat már az egynapos koplalás is nagyon megviseli, ami gyakran a pusztuláshoz vezet. A kis madarak ezt pontosan tudják, és minden lehetőséget kiaknáznak, hogy táplálékot szerezzenek, természetesen még arra is oda kell figyelniük, hogy a megszerzett táplálékból nyert energia fedezze a ráfordított energia-vesztéseket, hiszen már az is sok energiát felemészt, hogy folyton figyelniük kell a rájuk leselkedő veszélyekre. És akkor nem beszélve arról, mikor megjelenik a rettegett elenség, a karvaly. A hívogató hangjuk többek közt a megnyugtató szolgálat, hogy minden rendben van, mindenki megvan, veszély nincs. Tudják, több szem többet lát, ami biztosságérzetet ad, és ez megtartja az energiát. A táplálkozás pedig a magevő madarakat nem gátolja meg a „csevegésben”.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Fogyasztható rák

Az étellel is el lehet játszani, mielőtt elfogyasztanád. Egy ilyen vicces figurát biztosan szívesebben elfogyasztasz, mint egy megszórt szendvicset. Lássuk, hogyan készítheted el.

Szükséges anyagok, eszközök: finom kerek zsömlé, piros gyümölcsből készült lekvár, banán, piros alma, mazsola, kés, kenőkes.

Elkészítés: A kerek zsöm-

lét vízszintesen vágd kettőbe, és kend meg gyümölcslekvárral. Tehetsz alá egy kis vajat is, ha úgy jobban szereted. Vágjál két karika banánt, az lesz a rák szeme. Mazsolaszemekből rakd ki a száját és a szemgolyót. Egy piros almát vágjál kettőbe, majd a képen látható minta alapján vágd ki a rák lábait. Tedd a helyére, és kész is van a finom vitamindús rák szendvicse. Jó étvágyat!

Csíz

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette